

VADLĪNIJAS IEKŠZEMES PUBLISKO ŪDEŅU PĀRVALDĪBAI PAŠVALDĪBĀS

2015.gads

Vadlīnijas izstrādātas Norvēģu finanšu instrumenta 2009.-2014.gada programmas Nr.LV07 „Kapacitātes stiprināšana un institucionālā sadarbība starp Latvijas un Norvēģijas valsts institūcijām, vietējām un reģionālām iestādēm” projekta Nr.4.3.-24/NFI/INP-002 „Latvijas plānošanas reģionu un vietējo pašvaldību teritoriālās attīstības plānošanas kapacitātes palielināšana un attīstības plānošanas dokumentu izstrādāšana” ietvaros

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

SATURS

PUBLISKO ŪDEŅU PĀRVALDĪBĀ LIETOTIE TERMINI	5
Ievads	8
1. Esošās situācijas raksturojums.....	10
1.1 Publisko ūdeņu pārvaldību ietekmējošais normatīvais regulējums.....	11
1.1.1 Iekšzemes publisko ūdeņu tiesiskais statuss.....	11
1.1.2 Iekšzemes publisko ūdeņu apsaimniekošana un aizsardzība	13
1.1.3 Iekšzemes publisko ūdeņu izmantošana.....	17
1.2 Pašvaldību saistošie noteikumi publisko ūdeņu apsaimniekošanai	24
1.3 Ūdens transporta lietošana	28
2. Publisko ūdeņu pārvaldības plānošana un apsaimniekošanas plāni.....	30
3. Pašvaldību sadarbība publisko ūdeņu pārvaldībā	45
4. Publiskie ūdeņi attīstības plānošanas dokumentos	48
4.1 Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas.....	48
4.2 Teritorijas plānojumi un lokālplānojumi.....	54
4.3 Tematiskie plānojumi.....	65
4.4 Detālplānojumi	66
4.5 Attīstības programmas.....	70
5. Publisko ūdeņu noma.....	75
5.1 Darbības, kuru realizēšanai nepieciešams slēgt līgumu par ūdenstilpes nomu	75
5.2 Ūdenstilpes un rūpnieciskās zvejas tiesību nomas principi	76
5.2.1 Peldbūves un būves kā patstāvīgi īpašuma objekti.....	76
5.2.2 Ūdenstilpes iznomātājs un nomas objekts	77
5.2.3 Rūpnieciskās zvejas tiesību iznomātājs un nomas objekts	78

5.2.4	Brīva pieeja iznomātajām publiskajām ūdenstilpēm	78
5.3	Līguma slēgšanas procedūra	80
5.3.1	Nomas iesniegumu iesniegšana un izskatīšana	80
5.3.2	Ūdenstilpes nomas konkurss un rūpnieciskās zvejas tiesību izsole	83
5.4	Nomas līguma veids, saturs un sastāvdaļas	87
5.4.1	Nomas līgumā iekļaujamās prasības	87
5.4.2	Ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumi kā nomas līguma sastāvdaļa	88
5.4.3	Ūdenstilpes un rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumu termiņi	91
5.5	Nomnieka un iznomātāja tiesības un pienākumi	91
5.6	Nomas līgumā iekļauto noteikumu izpildes kontroles nodrošināšana	92
5.7	Nomas maksas apmērs un samaksas kārtība	93
5.8	Zvejas limita saņemšana un rūpnieciskās zvejas tiesību izmantošana	96
5.9	Informācija par ūdenstilpes un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un rūpnieciskās zvejas un makšķerēšanas tiesību izmantošanu	98
5.10	Gadījumi, kādos ūdenstilpes izmantošana tiek atļauta, piemērojot cita veida normatīvo regulējumu, bez nomas līgumu slēgšanas	98
6.	Būvniecība publiskajos ūdeņos	103
6.1.	Vispārīgi noteikumi būvniecībai publiskajos ūdeņos	103
6.2.	Peldbūves un būves kā patstāvīgi īpašuma objekti.....	105
6.3.	Prasības būvobjektu, kas nav būves būvniecības likuma izpratnē izvietošanai	106
6.4.	Pašvaldības līmeņa normatīvos regulējamās prasības.....	106
6.5.	Būvju īpašuma tiesības, ja tās atrodas uz vairākiem īpašumiem	107
7.	Informācijas pieejamība un e-pakalpojumi	108
8.	Finansējums	109
8.1.	LIFE programma	110
8.2.	LEADER	112

8.3.	Valsts un Eiropas Savienības atbalsts pasākumā „Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos”	114
8.4.	Eiropas Teritoriālā sadarbība 2014-2020	115
8.4.1.	Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014.-2020.gadam	115
8.4.2.	Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programma	117
8.4.3.	Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programma	118
8.4.4.	Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programma	121
8.4.5.	INTERREG EUROPE programma visai Eiropas Savienības teritorijai	123
9.	Vadlīniju piemērošanas nosacījumi	125
10.	Kopsavilkums	127
	Pielikumi	133
1.	Pielikums. Civillikuma 1.pielikumā uzskaitītie ezeri	133
2.	Pielikums. Publiskie ezeri republikas nozīmes pilsētās	142
3.	Pielikums. Publiskie ezeri novados	143
4.	Pielikums. Civillikuma 1.pielikumā uzskaitītās upes	155
5.	Pielikums. Ūdenstilpes nomas līguma projekts	159

PUBLISKO ŪDEŅU PĀRVALDĪBĀ LIETOTIE TERMINI

- ♣ **Aktīvais tūrisms** — tūrisma veids, kurā tūrists visas nepieciešamās darbības veic pats.
- ♣ **Aktīvā zona ūdens teritorijā** – paredzēta aktīvai atpūtai ar ūdens motocikliem, ūdensslēpošanai, veikbordam un citām saistītām nodarbēm.
- ♣ **Aktīvās atpūtas zona pludmalē** – paredzēta bumbas, badmintona un citu pludmalei piemērotu spēļu spēlēšanai; tajā var atrasties arī bērnu rotaļu laukumi un īpaši aprīkotas sporta zonas. Aktīvās atpūtas zonās pēc attiecīgas pašvaldības atļaujas saņemšanas pieļaujama arī publisku pasākumu organizēšana (diskotēkas, vasaras koncerti u.c. uzvedumi un pasākumi).
- ♣ **Atpūtas kuģis** — šo Vadlīniju izpratnē sportam un atpūtai paredzēts kuģošanas līdzeklis, kura garums ir no 2,5 līdz 24 metriem, kuru neizmanto komerciālos nolūkos un kuram nav profesionālas apkalpes.
- ♣ **Dabas tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir izzināt dabu, apskatīt raksturīgas ainavas, biotopus, novērot augus un dzīvniekus dabiskajos apstākļos, kā arī izglītoties dabas aizsardzības jautājumos.
- ♣ **Ekotūrisms** — ilgtspējīgs, videi draudzīgs tūrisms, kura galvenais mērķis ir veicināt dabas un kultūras vērtību izzināšanu un vides aizsardzību, kā arī pilnveidot sabiedrībā vides izglītību un apziņu.
- ♣ **Eliņš (laivu māja)** – būve ūdensobjekta krastā vai daļēji ūdenī, kurā glabā, remontē vai būvē kuģošanas līdzekļus un kurā nav dzīvojamās telpas. Var būt kombinēts ar slipu vai peldošu piestātni.
- ♣ **Gājēju koridors** – šo Vadlīniju izpratnē teritorija pretī nobrauktuvēm uz peldvietu konkrētā platumā (metros) uz abām pusēm no ielas ass. Koridors paredzēts apmeklētāju netraucētai un drošai nokļūšanai pludmalē.
- ♣ **Krastmala** – publiski pieejama josla gar virszemes ūdensobjekta krastu, kas sākas no ūdens akvatorijas un nav mazāka par tauvas joslu, izņemot esošas apbūves situācijā.
- ♣ **Kuģu ceļš** – noteikta platuma akvatorijas josla kuģošanas līdzekļu satiksmei, marķēta ar navigācijas līdzekļiem – ass bojām vai stoderēm akvatorijā, kā arī vadlīniju zīmēm krastos.
- ♣ **Laipa** – izmēros ierobežota sezonas vai pastāvīga būve uz pāļiem vai pontoniem, kas atrodas ūdenī paralēli vai perpendikulāri krastam un kam vienā vai abās pusēs var piestāt kuģošanas līdzekļi.
- ♣ **Lauku tūrisms** — tūrisma veids, kura mērķis ir, balstoties uz vietējiem sociāliem, kultūras un dabas resursiem, piedāvāt tūristiem iespēju atpūsties vai izmantot tūristu mītnes lauku teritorijā.
- ♣ **Mājlaiva** – dzīvošanai paredzēts vai ielāgots kuģošanas līdzeklis (ar vai bez dzinēja), kas paredzēts vienas māsaimniecības vajadzībām.

- 💧 **Mazizmēra kuģošanas līdzeklis** – airu laiva, ūdensmotocikls, motorlaiva un kuteris, kuru garums ir mazāks par 12 metriem.
- 💧 **Mierīgās atpūtas zona** - paredzēta apmeklētājiem, kuri vēlas sauļoties un/vai atpūsties kopā ar bērniem, kuriem domātie rotaļu laukumi arī paredzēti šajās zonās. Šajā zonā var atrasties arī kafejnīcas un saldējuma un atspirdzinošu dzērienu tirdzniecības objekti. Mierīgās atpūtas zonā pieļaujama arī ģērbtuvju, tuaļu un nomas punktu izvietošana.
- 💧 **Peldošā konstrukcija** – inženiertehniska ierīce (peldošie doki, peldošas darbnīcas, peldošas degvielas uzpildes stacijas, debarkaderi, kravas pontoni), kas konstruktīvi paredzēta izmantošanai uz ūdens, bet nav uzskatāma par kuģi Jūras kodeksa izpratnē.
- 💧 **Peldvieta** — labiekārtota vieta atpūtas zonā, kas paredzēta peldēšanai.
- 💧 **Piestātne** – hidrotehniska būve vai tās daļa ar nepieciešamo aprīkojumu virszemes ūdensobjekta krastā un ūdenī, kas paredzēta kuģošanas līdzekļu piestāšanai un stāvēšanai.
- 💧 **Pludmale** - ezera vai upes krasta teritorija starp ūdens līmeni un vietu, kur sākas dabiskā sauszemes veģetācija.
- 💧 **Rūpnieciskā zveja** - zvejas veids, kur tiek izmantoti sekojoši zvejas rīki ar specializētiem parametriem – tīkls, murds, nēģu tacis, zušķērājs, zivju vads, trīsuļodu kāpuru rāmis, vēžu murds.
- 💧 **Sezona** – šo Vadlīniju izpratnē kalendārā gada daļa, kas iedalīta pavasara/vasaras sezonā – laika periods gadā no 15.maija līdz 15.septembrim un rudens/ziemas sezona – laika periods gadā no 16.septembra līdz 14.maijam.
- 💧 **Sezonas objekti** – terases, nojumes, paviljoni, tirdzniecības kioski un āra kafejnīcas – viegli uzstādāmas konstrukcijas vai objekti, kas paredzēti lietošanai konkrētā sezonā.
- 💧 **Slīps** – slīpa, nostiprināta krasta daļa kuģošanas līdzekļu ielaišanai vai izvilksšanai no ūdens, kuras vienā vai abās pusēs var būt mols.
- 💧 **Tauvas josla** — sauszemes josla gar ūdeņu krastu, kas paredzēta ar zveju vai kuģošanu saistītām darbībām un kājāmgājējiem.
- 💧 **Ūdens kvalitāte** – ūdens sastāva un īpašību raksturojums, kas nosaka tā derīgumu konkrētam ūdens lietošanas veidam.
- 💧 **Ūdensobjekts** – upe, ezers.
- 💧 **Ūdenssporta zonas** – akvatorijas, kurās iespējams rīkot ar ūdenssportu saistītu pasākumu vai sacensību organizēšanu vai izmantot sporta treniņiem.

- **Vietējā rīcības grupa (partnerība)** - vietējo organizāciju un lauku iedzīvotāju apvienība, kas darbojas noteiktā lauku teritorijā ar iedzīvotāju skaitu robežās no 5 līdz 65 tūkstoši, pārstāv šīs teritorijas iedzīvotāju intereses un rūpējas par lauku attīstības jautājumiem vietējā līmenī.
- **Vietējā attīstības stratēģija** - detalizēts plāns, ko izstrādājusi un apstiprinājusi vietējā rīcības grupa, balstoties uz lauku iedzīvotāju vajadzībām, un saskaņojusi tās ar kopējām attīstības prioritātēm.

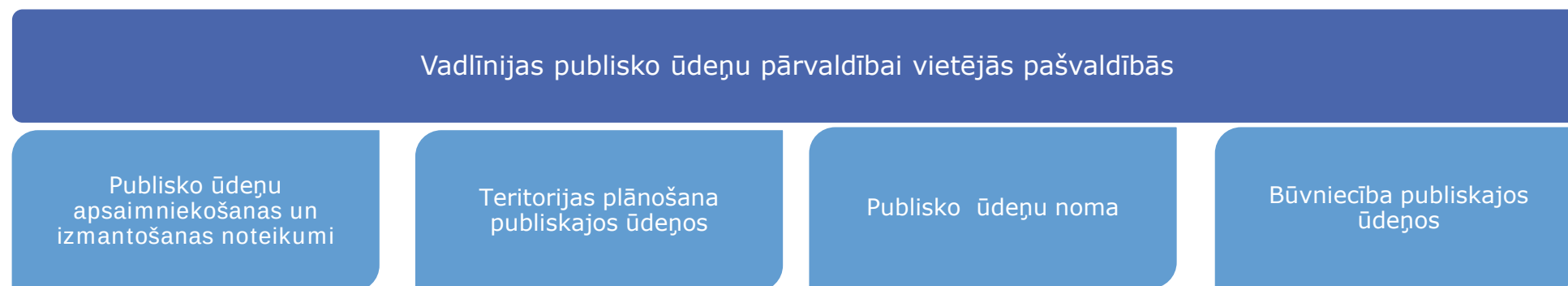
IEVADS

Publiskie ūdeņi ir nozīmīgs resurss, kuru izmantošana veicina teritorijas ekonomisko attīstību. To izmantošanai un pārvaldībai jābūt ilgtspējīgai, lai nodrošinātu ūdeņu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanos, ūdens kvalitātes nepasliktināšanos un interešu saskaņotību.

Lai sekmīgi īstenotu Zemes pārvaldības likumā pašvaldībām noteiktās valdītāja tiesības un likumā "Par pašvaldībām" noteikto pienākumu rūpēties par racionālu publisko ūdeņu pārvaldību un to ilgtspējīgu izmantošanu, izstrādātas Vadlīnijas, kas pašvaldībām sniedz vienotu ievirzi publisko ūdeņu pārvaldības uzdevumu veikšanai, kā arī pārvaldībai nepieciešamo dokumentu sagatavošanai.

Izstrādātajās Vadlīnijās ietverts esošo publisko ūdeņu pārvaldības jautājumu regulējuma apkopojums, kā arī ieviešamās un piemērojamās prasības, kas attiecas uz ūdenstilpju izmantošanas plānošanu, būvniecības iecerēm, ūdeņu iznomāšanu, tai skaitā kopā ar zemi krastā, ūdenstilpju apsaimniekošanas noteikumu izstrādi, informāciju par Eiropas Savienības finanšu atbalsta līdzekļu piesaisti un izmantošanu, u.c. jautājumiem.

Vadlīniju izstrādes gaitā apkopots, izvērtēts un analizēts publisko ūdeņu pārvaldību ietekmējošais normatīvais regulējums vides aizsardzības, būvniecības, īpašuma tiesību, teritorijas plānošanas u.c. saistošajās jomās un uz secinājumu pamata izstrādātas Vadlīnijas to piemērošanai.

Ilustrācija 1. Vadlīniju saturs

Vadlīniju izstrādes laikā organizētas konsultācijas ar vairākām pašvaldībām, kuras pārņēmušas publiskos ūdeņus valdījumā un kurām ir pieredze publisko ūdeņu apsaimniekošanā. Konsultāciju laikā, strukturētu interviju veidā tika apzināta un izvērtēta publisko ūdeņu pārvaldības problemātika, izvērtēta esošā pieredze un sagatavoti iespējamie vadlīniju risinājumi.

Konsultācijas notikušas ar Ādažu novada pašvaldību, Alūksnes novada pašvaldību, Burtnieku novada pašvaldību, Jūrmalas pašvaldību, Kokneses novada pašvaldību, Pļaviņu novada pašvaldību, Ogres novada pašvaldību un Rīgas pašvaldību.

2015. gada 12.novembrī Alūksnē notika SIA "Reģionālie projekti" organizēts seminārs, kurā piedalījās 20 vietējo pašvaldību pārstāvji, pārstāvji no Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas, Latvijas Pašvaldību savienības, Valsts vides dienesta. Semināra mērķis bija iepazīstināt klātesošos ar Vadlīniju projektu un līdzšinējo pašvaldību pieredzi publisko ūdeņu pārvaldībā (Alūksnes novada pašvaldības aģentūra "ALJA" un Pašvaldību organizācija "Gaujas ilgtspējīgās attīstības biedrība").

1. ESOŠĀS SITUĀCIJAS RAKSTUROJUMS

Ūdens resursu apsaimniekošanas mērķis ir nodrošināt labas kvalitātes ūdeņus, veicinot to ilgtspējīgu un pārdomātu izmantošanu. Lai sekmētu virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību un to kvalitātes uzlabošanu Eiropas Savienībā 2000.gadā tika pieņemta Ūdens struktūrdirektīva - Eiropas Parlamenta un Padomes 2000.gada 23.oktobra direktīva 2000/60/EK, kas nosaka struktūru Eiropas kopienas rīcībai ūdeņu aizsardzības politikas jomā. Ūdens struktūrdirektīvas prasību izskaidrošanai un sekmīgākai ieviešanai tiek izstrādāta Vispārīgās ieviešanas stratēģija un Vispārīgās ieviešanas vadlīnijas.

Latvijā Ūdens struktūrdirektīvas prasības pārņemtas Ūdens apsaimniekošanas likumā un tam pakārtotajos MK noteikumos.

Lai pārvaldītu ūdens resursus, Latvijas teritorija ir iedalīta četros upju baseinu apgabalos - Daugavas, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apgabalā.

Ūdens resursu apsaimniekošanā tiek ņemta vērā dažādu vides, ekonomisko un sociālo faktoru mijiedarbība konkrētajā upju baseinu apgabalā, katram no tiem izstrādājot savu upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānu¹.

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni ir reģionāla mēroga plānošanas dokumenti ūdeņu aizsardzības un ilgtspējas nodrošināšanai. Katram upju baseinu apgabalam tiek izstrādāts savs plāns 6 gadu periodam – Latvijā ir Daugavas, Gaujas, Lielupes un Ventas upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni.

Iekšzemes publisko ūdeņu statusu nosaka Civillikums. Civillikuma 1.pielikumā kā publiskie ūdeņi noteikti 207 publiskie ezeri, un 42 publiskās upes (sarakstu skatīt [pielikumā Nr.1](#) un [pielikumā Nr.4](#)). Saskaņā ar Valsts zemes dienesta datiem, publiskie ūdeņi aizņem 93785,2 ha, kas veido 40,8% no kopējās valsts ūdeņu teritorijas².

Ilustrācija 2. Upju baseinu apgabali.
www.meteo.lv

¹<http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-apsaimniekosana-/udens-apsaimniekosana?id=1108&nid=423>

²06.01.2015. MK noteikumu Nr.9 „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumos Nr.918 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

1.1 PUBLISKO ŪDEŅU PĀRVALDĪBU IETEKMĒJOŠAIS NORMATĪVAIS REGULĒJUMS

1.1.1 IEKŠZEMES PUBLISKO ŪDEŅU TIESISKAIS STATUSS

Latvijā ir 2256 ezeri, kuru platība ir vismaz 1 hektārs. Tikai 16 ezeru platība ir lielāka par 10 km², taču šie ezeri aizņem apmēram 45% no visas Latvijas ezeru kopplatības³.

Civillikums attiecībā uz ūdeņiem paredz divas īpašuma formas – publisko un privāto īpašumu. Publiskais īpašums pēc būtības ir valstij vai precīzāk – visiem Latvijas iedzīvotājiem piederošs īpašums. Civillikuma 1102.pants nosaka, ka „pie publiskiem ūdeņiem pieder jūras piekrastes josla, kā arī šā panta pielikumā (I pielik.) uzskaitītie ezeri un upes. Visi pārējie ūdeņi ir privāti”.

Civillikuma 1.pielikumā iekļautas Latvijas lielākās un no zivju un dabas aizsardzības viedokļa svarīgākās upes, kā arī robežupes ar Igauniju, Krieviju, Baltkrieviju un Lietuvu. Ezeru sarakstā iekļauti lielākie un apdzīvotās vietās vai to tuvumā esošie ezeri, kā arī ezeri, kas atrodas aizsargājamās dabas teritorijās vai kurus šķērso Latvijas robeža ar citām valstīm.

Saskaņā ar Civillikuma 1104.pantu publiskie ūdeņi ir valsts īpašums, ciktāl uz tiem nepastāv īpašuma tiesības privātai personai. No publiskajiem ezeriem apmēram 40% atrodas īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

Saskaņā ar Zemes pārvaldības likumā lietoto terminoloģiju Civillikuma I pielikumā norādītie publiskie ezeri un upes definēti kā *iekšzemes publiskie ūdeņi*.

No 01.01.2015. spēkā esošā **Zemes pārvaldības likuma** 15.pants nosaka iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldību:

- 1) par vides aizsardzību atbildīgā ministrija ir valdītājs iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, kas atrodas dabas rezervātos, nacionālajos parkos un dabas liegumos un nav privātpersonu īpašumā vai citas ministrijas valdījumā;
- 2) vietējā pašvaldība ir valdītājs tās administratīvajā teritorijā esošajiem iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, kuru valdītājs nav par vides aizsardzību atbildīgā ministrija vai cita ministrija un kuri nav privātpersonu īpašumā;
- 3) iekšzemes publiskie ūdeņi, kuru valdītājs nav par vides aizsardzību atbildīgā ministrija vai kas neatrodas privātpersonu īpašumā var būt citas ministrijas valdījumā.

Lietas valdījums ir īpašuma tiesībai atbilstoša faktiskā vara par lietu⁴. Īpašuma tiesības uz iekšzemes publiskajiem ūdeņiem nav nostiprināmas zemesgrāmatā. Ierakstīšana zemesgrāmatā prasa lielus finanšu ieguldījumus, tai skaitā zemes uzmērīšanu un nav

³ <http://latvijas.daba.lv/biotopi/ezeri.shtml>

⁴ Civillikuma 876.pants

lietderīga. Publiskie ūdeņi ir publiskas apgrozības lieta un līdz ar to nav atsavināmi. Īpašuma tiesības uz šo zemes vienību nosaka likums. Informācija par iekšzemes publisko ūdeņu tiesiskajiem valdītājiem pieejama Kadastra informācijas sistēmā⁵, kas tiks aktualizēta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Zeme zem publiskajiem ūdeņiem var būt nonākusi privātā īpašumā erozijas procesu vai zemes reformas laikā pieļauto kļūdu dēļ, atjaunojot īpašuma tiesības (uz līdzvērtīgu zemi citā vietā) vai piešķirot to lietošanā. Arī šīs tiesības saglabājas. Šie lēmumi vairs nav atceļami, jo ir stājušies spēkā, turklāt ar šo zemi jau notikuši darījumi. Ja privātpersonas īpašumā ir zeme zem publiskajiem ūdeņiem un tā tiek pārdota, tad valstij ir pirmpirkuma tiesības uz atsavināmo zemi.

Līdz Zemes pārvaldības likuma spēkā stāšanās dienai, Ministru kabinets ar rīkojumiem ir nodevis atsevišķus publiskos ūdeņus gan ministriju, gan pašvaldību valdījumā. Šie rīkojumi ir spēkā esoši arī pēc Zemes pārvaldības likuma spēkā stāšanās, ciktāl tie nav pretrunā ar Zemes pārvaldības likumu.

Zemes pārvaldības likums nosaka pašvaldību tiesības un pienākumus publisko ūdeņu pārvaldībā.

PAŠVALDĪBU TIESĪBAS PUBLISKO ŪDEŅU PĀRVALDĪBĀ

- Valdījumā esošos iekšzemes publiskos ūdeņus pašvaldības izmanto tām likuma „Par pašvaldībām” 15.pantā noteikto autonomo funkciju nodrošināšanai un normatīvajos aktos noteiktiem mērķiem. Tai skaitā tiesības iznomāt publiskos ūdeņus normatīvajos aktos atļautajiem ūdeņu izmantošanas veidiem.
- Attiecībā uz publisko ūdeņu pārvaldību minamas pašvaldību autonomajās funkcijas:
 - saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību;
 - noteikt kārtību, kādā izmantojami publiskā lietošanā esošie meži un ūdeņi;
 - gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana);
- Rīkoties īpašnieka vārdā, saskaņojot darbības tās tiesiskajā valdījumā esošajos publiskajos ūdeņos, ja saskaņā ar normatīvajiem aktiem noteiktu darbību veikšanai ir nepieciešams īpašnieka saskaņojums, piemēram, īpašnieka vārdā saskaņo būvniecību, saskaņo zemes dzīļu izmantošanu, saskaņo kadastrālās uzmērīšanas dokumentus kā pierobežnieks utt.

⁵ „Bezsaimnieku zemes Latvijā – statistika un iespējamie risinājumi”, Valsts zemes dienests, <http://www.vzd.gov.lv>

PAŠVALDĪBU PIENĀKUMI PUBLISKO ŪDEŅU PĀRVALDĪBĀ

- Nodrošināt publisko ūdeņu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, pārvaldīšanu un saglabāšanu.
- Nodrošināt brīvu piekļuvi publiskajiem ūdeņiem un to brīvu lietošanu.

Iekšzemes publiskie ūdeņi paredzēti ikviena brīvai lietošanai un ir publiski pieejami, ja likumos nav noteikts citādi⁶.

Vietējai pašvaldībai teritorijas plānojumā, lokālpplānojumā vai detālpplānojumā jānosaka gājēju ceļš kā nekustamā īpašuma tiesību aprobežojumu par labu sabiedrības iespējai piekļūt publiskajiem ūdeņiem un jāorganizē gājēju ceļa ierīkošana. Zemes īpašniekam ir tiesības uz aprobežojuma noteikšanas dēļ radušos zaudējumu atlīdzību.

Ja nekustamā īpašuma tiesību aprobežojums nav noteikts minētajā kārtībā un nekustamā īpašuma īpašnieks nav ierobežojis pārvietošanos pa viņa īpašumā esošiem ceļiem vai ielām, personai ir tiesības izmantot šos citas personas īpašumā esošos ceļus vai ielas, lai piekļūtu iekšzemes publiskajiem ūdeņiem⁷.

1.1.2 IEKŠZEMES PUBLISKO ŪDEŅU APSAIMNIEKOŠANA UN AIZSARDZĪBA

ŪDENS APSAIMNIEKOŠANA, ŪDENS KVALITĀTE UN PASĀKUMI TĀS UZLABOŠANAI

Nozīmīgākais Latvijas normatīvais akts ūdeņu apsaimniekošanas jomā ir Ūdens apsaimniekošanas likums.

Likuma mērķi:

- izveidot virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzības un apsaimniekošanas sistēmu;
- izveidot plūdu riska novērtēšanas un pārvaldības sistēmu, lai mazinātu ar plūdiem saistītu nelabvēlīgu ietekmi uz cilvēku veselību, vidi, kultūras mantojumu un saimniecisko darbību.

⁶ Zemes pārvaldības likuma 15.panta 7.daļa

⁷ Zemes pārvaldības likuma 6.pants

Ūdens apsaimniekošanas likuma regulētās jomas

vides kvalitātes mērķi

lietotāju tiesības un
pienākumi

maksa par ūdens
resursu lietošanu

upju baseinu apgabalu
apsaimniekošanas plāni

ūdeņu monitorings

Ilustrācija 3. Ūdens apsaimniekošanas likuma regulētās jomas

27.12.2005. MK noteikumi Nr.1014 „Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība” nosaka ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtību:

- ekspluatācijas noteikumu izstrādi un ievērošanu nodrošina persona, kura veic vai plāno uzsākt saimniecisko darbību ūdens objektā;
- izstrādi nodrošina persona, kas veic/plāno saimniecisko darbību;
- noteikumus izstrādā persona, kuras darbība ir saistīta ar pētniecisko darbību;
- noteikta noteikumu saskaņošanas kārtība.

15.04.2003. MK noteikumi Nr. 179 „Noteikumi par upju baseinu apgabalu robežu aprakstiem” nosaka upju baseinu apgabalu robežu aprakstus.

25.06.2009. MK noteikumi Nr.646 „Noteikumi par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāniem un pasākumu programmām” nosaka upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plānā sniedzamās informācijas saturu un veidu un minimālās prasības, nosacījumus un aizliegumus, kurus ietver pasākumu programmā.

Likuma „Par piesārņojumu” mērķis ir novērst vai mazināt piesārņojuma dēļ cilvēku veselībai, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu.

31.05.2011. MK noteikumu Nr.418 „Noteikumi par riska ūdensobjektiem” nosaka virszemes ūdensobjektus, kuros pastāv risks nesasniegt Ūdens apsaimniekošanas likumā noteikto labu virszemes ūdeņu stāvokli minētajā likumā paredzētajā termiņā un prasības riska ūdensobjektu aizsardzībai.

12.03.2002. MK noteikumi Nr. 118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem.

19.10.2004. MK noteikumi Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību”.

Noteikumi nosaka:

- virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu un virszemes ūdensobjektu klasifikāciju;
- antropogēnās slodzes noteikšanas kārtību, kā arī prioritārās vielas un to emisijas ierobežošanas kārtību;
- virszemes ūdeņu augstas, labas, vidējas, sliktas un ļoti sliktas ekoloģiskās kvalitātes kritērijus, labas un sliktas ķīmiskās kvalitātes kritērijus, kā arī stipri pārveidota vai mākslīga ūdensobjekta ekoloģiskā potenciāla kritērijus (arī laba ekoloģiskā potenciāla kritērijus).

12.03.2002. MK noteikumi Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” nosaka kvalitātes normatīvus virszemes un pazemes ūdeņiem.

23.12.2014. MK noteikumi Nr.834 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem”, kas nosaka prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem, īpaši jutīgās teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem, to robežas un noteikšanas kritērijus, kā arī šo teritoriju apsaimniekošanas kārtību.

22.01.2002. MK noteikumi Nr.34 „Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”.

Noteikumi nosaka:

- notekūdeņu emisijas robežvērtības un aizliegumus piesārņojošo vielu emisijai ūdenī;
- īpaši jutīgas teritorijas, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības komunālo notekūdeņu attīrīšanai, šādu teritoriju noteikšanas kritērijus, apsaimniekošanas kārtību un robežas;
- kārtību, kādā operators kontrolē piesārņojošo vielu emisijas apjomu ūdenī, veic monitoringu un sniedz attiecīgu informāciju.

AIZSARGJOSLAS

Aizsargjoslu likums nosaka aizsargjoslu veidus un to funkcijas, aizsargjoslu izveidošanas, grozīšanas un likvidēšanas pamatprincipus, aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtību un saimnieciskās darbības aprobežojumus aizsargjoslās.

Vides un dabas aizsardzības aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas.

Aizsargjoslas nosaka saskaņā ar Aizsargjoslu likumu un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā attēlo teritorijas plānojumos, lokālplānojumos, detālplānojumos, zemes ierīcības projektos u.c.

Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka ūdenstilpēm, ūdenstecēm un mākslīgiem ūdensobjektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesu attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūstošajās teritorijās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu.

Virszemes ūdensobjektos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ierīkotajās peldvietās aizliegts braukt ar motorlaivām un ūdens motocikliem, ja tas nav saistīts ar specializēto dienestu darbību, šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību.

Vietējā pašvaldība pieņem attiecīgu lēmumu par jebkādu nelikumīgu nožogojumu nojaukšanu virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās. Vietējā pašvaldība veic vai organizē nožogojumu nojaukšanu, ja īpašnieks vai tiesiskais valdītājs pēc pašvaldības lēmuma pieņemšanas nožogojumu viena mēneša laikā nav nojaucis. Ar nojaukšanu saistītos izdevumus sedz nožogojuma īpašnieks vai tiesiskais valdītājs.

03.06.2008. MK noteikumi Nr. 406 „Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodika” nosaka virszemes ūdensobjektu aizsargjoslu noteikšanas metodiku.

ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju veidošanas kārtību un pastāvēšanas nodrošinājumu.

16.03.2010 MK noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbību veidus aizsargājamās teritorijās.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju individuālie izmantošanas noteikumi nosaka konkrētās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumus, tajā skaitā pieļaujamos un aizliegtos darbību veidus teritorijā vai tās funkcionālajā zonā

18.12.2012. MK noteikumi Nr.940 „Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu” nosaka mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu.

HIDROTEHNISKĀS BŪVES UN PLŪDU PĀRVALDĪBA

15.01.2002. MK noteikumi Nr.27 „Noteikumi par upēm (upju posmiem), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkākus mehāniskus šķēršļus” nosaka upes (upju posmus), uz kurām zivju resursu aizsardzības nolūkā aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkākus mehāniskus šķēršļus.

30.06.2015. MK noteikumi Nr.329 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 224-15 "Meliorācijas sistēmas un hidrotehniskās būves", kas nosaka prasības meliorācijas sistēmu un hidrotehnisko būvju projektēšanai un virszemes ūdensobjektu hidroloģiskajiem aprēķiniem

12.07.2011. MK noteikumi Nr.549 „Noteikumi par ūdens objektiem, kuru hidroloģiskais režīms ir regulējams ar hidrotehniskajām būvēm”, kas nosaka ūdens objektus, kuru hidroloģiskais režīms ir regulējams ar hidrotehniskajām būvēm un kuriem izstrādājami ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi, kā arī ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumos ietveramās prasības, kā arī šo noteikumu apstiprināšanas un ievērošanas kontroles kārtību.

24.11.2009. MK noteikumi Nr.1354 „Noteikumi par sākotnējo plūdu riska novērtējumu, plūdu kartēm un plūdu riska pārvaldības plānu” nosaka sākotnējā plūdu riska novērtējumā, iespējamo plūdu postījumu vietu kartēs, plūdu riska kartēs un plūdu riska pārvaldības plānā sniedzamās informācijas saturu un veidu, kā arī papildu informāciju, kas iekļaujama, atjaunojot minētos dokumentus.

1.1.3 IEKŠZEMES PUBLISKO ŪDEŅU IZMANTOŠANA

MAKŠĶERĒŠANA, ZVEJA UN MEDĪBAS

Civillikums nosaka, ka zvejas tiesība visā 2.pielikumā iekļauto ūdenstilpju platībā pieder vienīgi valstij.⁸ Publiskās upēs katram brīvi atļauta ūdens ikdienišķa lietošana, ciktāl ar to nekaitē sabiedrībai un neaizskar zemes īpašnieka tiesības⁹. Civillikums nosaka, ka publiskās upēs zvejas tiesība pieder katram piekrastes īpašniekam gar viņa robežu tajā ūdens daļā, kas ir tuvāk viņa nekā cita zemei¹⁰.

Zvejniecības likums regulē Latvijas Republikas iekšējo ūdeņu, teritoriālo ūdeņu un ekonomiskās zonas ūdeņu zivju resursu iegūšanu, izmantošanu, pētīšanu, saglabāšanu, pavairošanu un uzraudzīšanu. Likuma mērķis ir tāda iekšējo ūdeņu apsaimniekošana, kas, ievērojot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanas nepieciešamību, nodrošina zivju resursu ilgtspējīgu izmantošanu, aizsardzību, pavairošanu un pētīšanu valsts zivsaimniecības nozares ilgtermiņa attīstībai.

Zvejniecības likuma regulētās jomas:

- 🔹 zivju resursi un to pārvaldīšana;
- 🔹 zvejas tiesības;

⁸ Civillikuma 1115.pants

⁹ Civillikuma 1110.pants.

¹⁰ Civillikuma 1117.pants.

- zveja (amatieru un rūpnieciskā);
- ierobežojumi zemes izmantošanā – tauvas josla;
- ūdenstilpju nomas un zvejas tiesību nomas kārtība.

Likumā noteiktas prasības zivju resursu un zvejas pārvaldīšanai. Vienlaicīgi tas regulē uzturēšanos krastā un nosaka aizliegumu norobežot ūdenim piegulošo sauszemes daļu - tauvas joslu. Likums nosaka tauvas joslas izmērus – dabiskās tauvas joslas platums iekšzemes publiskiem ūdeņiem ir 10 metru.

Tauvas joslas platums tiek skaitīts:

- 1) gar upju un ezeru lēzeniem krastiem — no normālās ūdenslīnijas;
- 2) gar upju un ezeru kraujiem krastiem — no krasta nogāžu augšmalas, turklāt tauvas joslas platumā ietilpst arī zeme no ūdenslīmeņa līdz krasta nogāzei un pati nogāze.

Tauvas joslas bezmaksas lietošana bez iepriekšējas saskaņošanas ar zemes īpašnieku ir paredzēta:

- 1) kājāmgājējiem;
- 2) zivju resursu un ūdeņu uzraudzībai un izpētei;
- 3) robežapsardzībai;
- 4) vides aizsardzības, ugunsdrošības un glābšanas pasākumu veikšanai.

Pēc saskaņošanas ar zemes īpašnieku tauvas joslā ir atļauta:

- laivu un kuģu piestāšana (izņemot zvejas uzraudzības dienesta laivas un kuģus, ja tie izmantoti, pildot dienesta pienākumus), to izkraušana un pagaidu uzglabāšana;
- laivu un kuģu pārziemošana, būve un remonts;
- zvejnieku apmetņu ierīkošana, atpūta, zvejas rīku žāvēšana un citas ar zveju saistītas darbības;
- ūdenstūristu apmetņu ierīkošana.

Ja zemes īpašnieks ir pārkāpis tauvas joslas publiskās izmantošanas principu, tas ir liedzis vai ierobežojis iepriekš minētos tauvas joslas izmantošanas veidus, noteiktām valsts un pašvaldību institūcijām, kā arī pašvaldībai, ir pienākums pārtraukt šo nelikumīgo darbību.

Medību likuma 18.pants nosaka, ka publiskajās ūdenstilpēs un to tauvas joslā medījamais ūdensputns atļauts medīt bez saskaņojuma ar medību tiesību lietotāju, kura medību iecirknī atrodas attiecīgā ūdenstilpe. Kārtību, kādā publiskajās ūdenstilpēs un to tauvas joslā medī nelimitēto medījamo sugu dzīvniekus, nosaka Ministru kabinets.

11.08.2009. MK noteikumi Nr.918 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību” nosaka:

- ♦ publisko ūdenstilpju (ezeru, upju un ūdenskrātuvju), kā arī to upju nomas kārtību, kurās zvejas tiesības pieder vienīgi valstij;
- ♦ rūpnieciskās zvejas tiesību nomas un zvejas tiesību izmantošanas un izsoles kārtību iekšējos ūdeņos;
- ♦ rūpnieciskās zvejas tiesību nomas parauglīgumu;
- ♦ maksu par rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanu un tai piemērojamos atvieglojumus.

15.12.1998. MK noteikumi Nr.453 „Noteikumi par zvejas tiesību izmantošanu privātajos ūdeņos” nosaka kārtību, kādā izmantojamas zvejas tiesības privātajos ūdeņos — ezeros, upēs un ūdenskrātuvēs vai privātajā īpašumā esošajās attiecīgo ūdenstilpju daļās.

Noteikumi nosaka, ka privātajā īpašumā esošajās publisko ezeru daļās attiecīgā pašvaldība rezervē privāto ūdeņu īpašniekam (īpašniekiem) zvejas limitu, kas ir proporcionāls attiecīgā īpašnieka privātajā īpašumā esošajai ezera daļai¹¹.

Publiskajās upēs, kurās zvejas tiesības nepieder tikai valstij un kurās atļauta rūpnieciskā zveja, un kopīpašuma ūdeņos, kuros zvejas tiesības nepieder valstij, piekrastes zemes īpašnieki savstarpēji vienojas par zvejas limita sadali, ievērojot, ka kopējais zvejas limita apjoms nedrīkst pārsniegt attiecīgajai upei (upes posmam) vai ezeram (ezera daļai) noteikto apjomu.

Privātajā īpašumā esošās publisko ūdenstilpju daļas, izņemot upes, kurās zvejas tiesības pieder vienīgi valstij, zivsaimnieciskiem izmantošanas veidiem var iznomāt privāto ūdeņu īpašnieks, informējot par to attiecīgo pašvaldību.

02.05.2007. MK noteikumi Nr.295 „Noteikumi par rūpniecisko zveju iekšējos ūdeņos” nosaka kārtību, kādā fiziskās un juridiskās personas drīkst nodarboties ar rūpniecisko zveju Latvijas Republikas iekšējos ūdeņos.

23.12.2014. MK noteikumi Nr.796 „Noteikumi par rūpnieciskās zvejas limitiem un to izmantošanas kārtību iekšējos ūdeņos” nosaka kopējo nozvejas apjoma limitu, nozvejas apjoma limitu atsevišķām zivju sugām un zvejas rīku skaita limitu sadalījumā pa ūdenstilpēm iekšējos ūdeņos un to izmantošanas kārtību.

07.08.2001. MK noteikumi Nr.359 „Licencētās rūpnieciskās zvejas kārtība” nosaka kārtību, kādā ieviešama, organizējama un kontrolējama licencētā rūpnieciskā zveja.

¹¹ 11.punkts

14.10.2003. MK noteikumi Nr.574 „Licencētās amatierzvejas — makšķerēšanas — kārtība” nosaka kārtību, kādā veicama licencētās amatierzvejas — makšķerēšanas, arī licencēto zemūdens medību un licencētās vēžošanas — ieviešana un kontrole, kā arī izstrādājams konkrētās ūdenstilpes licencētās makšķerēšanas nolikums.

22.12.2009. MK noteikumi Nr.1498 „Makšķerēšanas noteikumi” nosaka kārtību, kādā fiziskās personas Latvijas Republikas ūdeņos var nodarboties ar amatierzveju – makšķerēšanu un zemūdens medībām, zivju (vēžu un citu ūdens bezmugurkaulnieku) ieguvī (turpmāk – makšķerēšana) ar noteikumos atļautiem makšķerēšanas, zemūdens medību un vēžošanas rīkiem.

TERITORIJAS PLĀNOŠANA

Teritorijas attīstības plānošanas likuma mērķis ir panākt, ka teritorijas attīstība tiek plānota tā, lai varētu paaugstināt dzīves vides kvalitāti, ilgtspējīgi, efektīvi un racionāli izmantot teritoriju un citus resursus, kā arī mērķtiecīgi un līdzsvaroti attīstīt ekonomiku.

Publisko ūdeņu pārvaldības jautājumi būtu risināmi vairākos attīstības plānošanas dokumentos:

- ♦ **Ilgtermiņīgās attīstības stratēģijā**, kur telpiskās attīstības perspektīvā nosaka teritoriju attīstības vadlīnijas, kā arī nosaka un shematiski attēlo vietējās pašvaldības nozīmīgākās telpiskās struktūras, attīstības prioritātes un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas;
- ♦ **Attīstības programmā**, kur nosaka vidēja termiņa prioritātes, izstrādā rīcības un investīciju plānu, attīstības programmas īstenošanai nepieciešamo resursu apjomu un attīstības programmas īstenošanas uzraudzības kārtību;
- ♦ **teritorijas plānojumā**, kur nosaka funkcionālo zonējumu, publisko infrastruktūru, reglamentē teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumus, kā arī citus teritorijas izmantošanas nosacījumus un aprobežojumus;
- ♦ lokālplānojumā;
- ♦ detālplānojumā.

14.10.2014. MK noteikumi Nr.628 „Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” nosaka pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentu – ilgtspējīgās attīstības stratēģijas, attīstības programmas, teritorijas plānojuma, lokālplānojuma un to grozījumu, detālplānojuma un tematiskā plānojuma – saturu un izstrādes kārtību.

30.04.2013. MK noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” nosaka vispārīgās prasības vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanai, teritorijas izmantošanai un apbūvei.

MK noteikumos Nr.240 definētas prasības ūdeņu teritoriju plānošanai un izmantošanai:

- ▽ teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā norāda publiskās peldvietas un atpūtas vietas pie publiskajiem ūdeņiem.
- ▽ dabisko ūdenstilpju un ūdensteču akvatorijas teritoriju aizliegts samazināt, piemēram, veicot teritorijas uzbēršanu vai veidojot mākslīgas salas, izņemot noteikumos uzskaitītos gadījumus;

- ▼ teritorijas plānojumā atbilstoši mēroga noteiktībai paredz piekļuves iespējas publiskajiem ūdeņiem. Lokālplānojumos un detālplānojumos nosaka to izvietojumu un risinājumu.
- ▼ plānojot ūdensobjektu izmantošanu, teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā var noteikt attālumu no krasta līnijas, kādā attiecīgajā ūdensobjektā var izvirzīt infrastruktūras būves un objektus. Ūdensobjektiem ar krasta stiprinājumu grafiski attēlo krasta stiprinājuma līniju atbilstoši mēroga noteiktībai.
- ▼ teritorijas plānojumā un lokālplānojumā publiskajos ūdeņos var noteikt teritorijas, kurās atļauts izvietot peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai;
- ▼ teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā var noteikt ūdensteču posmus vai ūdenstilpju daļas, kurās ir ierobežota tādu kuģošanas un citu peldošo līdzekļu izmantošana, kuriem ir iekšdedzes dzinēji.
- ▼ teritorijas plānojumā un lokālplānojumā nosaka izmantošanas veidu ierobežojumus ūdenstilpēs un ūdenstecēs, kas noteiktas par riska ūdensobjektiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem par riska ūdensobjektiem.

MK noteikumi Nr.240 nosaka atļautos izmantošanas veidus funkcionālajā zonā Ūdeņu teritorija (Ū), kas ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai.

Ūdeņu teritorijas (Ū) galvenie izmantošanas veidi

ūdenssaim-
nieciskā izmanto-
šana

tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana

ūdens telpas
publiskā izman-
tošana

transporta lineārās
infrastruktūras
apbūve

transporta
apkalpojošās infra-
struktūras apbūve

inženiertehniskās
infrastruktūras
apbūve

energoapgādes
uzņēmumu apbūve

Ūdeņu teritorijas (Ū) papildizmantošanas veidi

dzīvojamā apbūve uz ūdens

derīgo izrakteņu ieguve

Ilustrācija 4. Ūdeņu teritoriju izmantošanas veidi

BŪVNICĪBA

Būvniecības likums

Likumu piemēro jaunu būvju būvniecībai, esošu būvju pārbūvei, atjaunošanai, restaurācijai, nojaukšanai, novietošanai, lietošanas veida maiņai bez pārbūves un konservācijai.

Likuma 15.pants nosaka, ka būvatļauju izdod, ja būvniecības iecere atbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, lokālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts) un detālplānojumam (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem), izņemot gadījumus, kad būvniecības iecere attiecas uz nacionālo interešu objektu.

Zemes pārvaldības likums nosaka, ka būvniecība iekšzemes publiskajos ūdeņos ir aizliegta, ja likumos nav noteikts citādi¹².

19.08.2014. MK noteikumi Nr.500 „Vispārīgie būvnoteikumi” nosaka prasības visu veidu būvju projektēšanas sagatavošanai, būvprojekta izstrādāšanai un būvdarbu veikšanai, kā arī būves nojaukšanai, kā arī minēto procesu norises kārtību.

Būvniecības procesa kārtība un nepieciešamo dokumentu saturs ir atkarīgs no plānotās būves grupas un plānotā būvniecības veida, ko nosaka Ministru kabineta noteikumi, piemēram:

02.09.2014. MK noteikumi Nr.529 „Ēku būvnoteikumi”;

16.09.2014. MK noteikumi Nr.550 „Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi”;

16.09.2014. MK noteikumi Nr.551 „Ostu, hidrotehnisko, siltumenerģijas, gāzes un citu, atsevišķi neklasificētu, inženierbūvju būvnoteikumi”;

14.10.2014. MK noteikumi Nr.633 „Autoceļu un ielu būvnoteikumi”;

30.09.2014. MK noteikumi Nr.573 „Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi”.

DERĪGO IZRAKTEŅU IEGUVE

Likuma „Par zemes dzīlēm” 8.pants nosaka, ka iekšzemes publiskajos ūdeņos zemes dzīles izmanto persona, kurai izsniegta zemes dzīļu izmantošanas licence vai dabas resursu lietošanas atļauja.

18.09.2012. MK noteikumi Nr.633 „Zemes dzīļu izmantošanas kārtība iekšzemes publiskajos ūdeņos un jūrā” nosaka zemes dzīļu izmantošanas kārtību iekšzemes publiskajos ūdeņos.

¹² Zemes pārvaldības likuma 15.panta 4.daļa

ŪDENS TŪRISMS

Tūrisma likuma mērķis ir radīt tiesisku pamatu tūrisma nozares attīstībai Latvijā, noteikt kārtību, kādā valsts pārvaldes iestādes, pašvaldības un komersanti darbojas tūrisma jomā, un aizsargāt tūristu intereses.

Likums nosaka pašvaldību kompetenci tūrisma jomā. Pašvaldības tūrisma jomā:

- teritorijas attīstības plānošanas dokumentos nosaka tūrisma attīstības perspektīvas un kūrortu teritorijas;
- saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem nodrošina pasākumus tūrisma attīstībai, kā arī vispusīgas un precīzas informācijas sniegšanu;
- saskaņā ar teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem nodrošina tūrisma objektu saglabāšanu un iespējas tos izmantot tūrisma vajadzībām;
- veicina kultūrizglītojošo darbu tūrisma jomā un veselīga dzīvesveida popularizēšanu.

Likumā kā atsevišķa joma ūdenstūrisms nav izdalīts, taču tas pieskaitāms pie aktīvā tūrisma, dabas tūrisma, ekotūrisma un lauku tūrisma.

PELDVIETAS

10.01.2012. MK noteikumi Nr.38 „Peldvietas izveidošanas un uzturēšanas kārtība” nosaka peldvietas izveidošanas kārtību, peldvietas uzturēšanas kārtību, kā arī drošības un higiēnas prasības peldvietā un peldvietas, kurās peldvietu ūdens monitoringu veic par valsts budžeta līdzekļiem.

06.07.2010. MK noteikumi Nr.608 „Noteikumi par peldvietu ūdens monitoringu, kvalitātes nodrošināšanu un prasībām sabiedrības informēšanai” nosaka prasības peldvietu ūdens monitoringam, peldvietu ūdens kvalitātes novērtēšanas un klasificēšanas kārtību, pasākumus peldvietu ūdens kvalitātes nodrošināšanai un cilvēku veselības aizsardzībai, prasības sabiedrības informēšanai par peldvietu ūdens kvalitāti, prasības peldvietu ūdens aprakstiem un kārtību, kādā izvietojami informatīvie uzraksti vai simboli par peldvietu.

ŪDENS TRANSPORTS

01.03.2005. MK noteikumi Nr.158 „Noteikumi par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos” nosaka visu kuģošanas līdzekļu satiksmes kārtību Latvijas Republikas iekšējos ūdeņos.

1.2 PAŠVALDĪBU SAISTOŠIE NOTEIKUMI PUBLISKO ŪDEŅU APSAIMNIEKOŠANAI

Likuma par "Par pašvaldībām" 43.pants nosaka, ka pašvaldības dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus par publiskā lietošanā esošo ūdeņu aizsardzību un uzturēšanu, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos.

Nodaļā apskatīti Rīgas, Jūrmalas, Stopiņu, Ādažu, Ikšķiles un Alūksnes novadu pašvaldību saistošie noteikumi par publiskā lietošanā esošo ūdeņu aizsardzību un uzturēšanu.

RĪGAS PAŠVALDĪBAS DOME 04.06.2002. izdevusi saistošos noteikumus Nr.29 (prot.Nr.57, 62.§) "[Juglas ezera apsaimniekošanas noteikumi](#)". Saistošie noteikumi izstrādāti ar mērķi nodrošināt racionālu ūdens un bioloģisko resursu izmantošanu un aizsardzību, ievērojot ezera ekoloģisko stāvokli un tam piegulošo teritoriju aizsardzības prasības.

Noteikumos noteikti Juglas ezera un tam piegulošo teritoriju izmantošanai izvirzītie mērķi:

- 1) Juglas ezera un tā piekrastes zonas rekreatīvā potenciāla saglabāšana un palielināšana;
- 2) Juglas ezera zivsaimnieciskā potenciāla saglabāšana un palielināšana;
- 3) Juglas ezera un tam piegulošo teritoriju floras un faunas eksistences un daudzveidības nodrošināšana, vienlaicīgi nodrošinot to pieejamību sabiedrībai;
- 4) Juglas ezera un tam piegulošo teritoriju vēstures un kultūrvēsturisko objektu aizsardzība, vienlaikus nodrošinot to pieejamību sabiedrībai.

Noteikumu 2.nodaļā "Rekreācijas izmantošanas nosacījumi" noteikti ierobežojumi - visu gadu aizliegts izmantot motorizētos ūdens transportlīdzekļus, laikā no 15.marta līdz 30.jūnijam aizliegta airu laivu izmantošana, uzskaitītas labiekārtotās pludmales (Berģu ciemata pludmalē un Strazdumuižas parka teritorijā).

Noteikumu 3.nodaļā "Saimnieciskās darbības ierobežojumi Juglas ezera akvatorijā un piekrastes zonā" noteikti ierobežojumi, kas ņemami vērā, veidojot sabiedrisko un darījuma iestāžu apbūvi un mazstāvu dzīvojamo ēku apbūvi Juglas ezera piekrastes zonā un ierobežojumi ezera aizsargjoslā.

Minētie noteikumi daļēji dublē Aizsargjoslu likuma, Zvejniecības likuma un 20.12.2005. Rīgas domes saistošo noteikumu Nr.34 "Rīgas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" prasības, jo nosaka ierobežojumus apbūves veidošanai ezera krastos, ierobežojumus aizsargjoslā un tauvas joslā.

Noteikumu 4.nodaļā noteikti "Pasākumi ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanai un saglabāšanai Juglas ezerā un tā piekrastes teritorijā", 5.nodaļa nosaka administratīvo atbildību par noteikumu pārkāpšanu un noteikumu izpildes kontroles kārtību.

JŪRMALAS PILSĒTAS DOME 19.07.2012.gada 19.jūlijā izdevusi saistošos noteikumus Nr.27 ["Par Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā ietilpstošās Lielupes daļas izmantošanu"](#).

Ar mērķi saglabāt upes publisku pieejamību, noteikumos noteiktas peldvietas, kuģošanas līdzekļu (laivu) nolaišanas vietas (slipi). Lielupes akvatorijā noteiktas speciālas sporta, treniņu un atpūtas zonas, kurās priekšroka ir dodama šīs zonas izmantotājam.

Noteikumi nosaka, ka administratīvā atbildība par noteikumu pārkāpšanu nosakāma saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksu un noteikumu izpildes kontroles kārtību.

Ņemot vērā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izvērtējumu par saistošajiem noteikumiem, ar 2013.gada grozījumiem saistošajos noteikumos dzēstas nodaļas "Lielupes un krastmalas izmantošanas noteikumi", "Pasākumi ekoloģiskā stāvokļa uzlabošanai un saglabāšanai Lielupē un tās krastmalas teritorijā" un vairāki saistošo noteikumu punkti.

STOPIŅU NOVADA DOME 25.03.2009. izdevusi saistošos noteikumus Nr. 06/09 ["Par kārtību, kādā izmantojami un apsaimniekojami Stopiņu novada publiskie ūdeņi un to krasti"](#), kas attiecināti uz Ulbrokas ezeru, Sauriešu karjera ūdenskrātuvi un Mazo Juglu. Noteikumi izdoti, lai uzturētu tīrību un kārtību Stopiņu novada administratīvajā teritorijā, paaugstinātu drošību uz un pie publiskajiem ūdeņiem, kā arī paredz kārtību, kādā lietojami publiskie ūdeņi.

Noteikta rekreācijas zonu (aktīvās atpūtas vietu) ūdeņu krastos vai peldvietu apsaimniekošanas un lietošanas kārtība, mazizmēra kuģošanas līdzekļu piestātnes izbūves un laipas uzstādīšanas un ar to saistīta ūdensobjekta krasta stiprināšanas noteikumi, ūdens transporta līdzekļu lietošanas kārtība. Atsevišķā nodaļā noteikti krasta erozijas (noskalošanas) novēršanas pasākumi.

Noteikumi paredz administratīvo atbildību par pārkāpumiem un nosaka soda uzlikšanas kārtību.

ĀDAŽU NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME 24.11.2009. izdevusi saistošos noteikumus Nr.30 ["Saistošie noteikumi par publiskā lietošanā esošo ūdeņu izmantošanu Ādažu novada teritorijā"](#), kas nosaka publiskā lietošanā esošu ūdeņu izmantošanu un aizsardzību saistībā ar atpūtas kuģu lietošanu Lilastes ezerā, Dūņezērā, Mazajā un Lielajā Baltezerā, Ādažu novada domei piederošajā Kadagas ezerā un mākslīgajā ūdensobjektā Vējupe. Noteikumu mērķis ir saglabāt ūdenstilpņu kvalitatīvu vidi, kā arī nodrošināt personu drošu pārvietošanos ar kuģošanas līdzekļiem ūdenstilpēs un drošību publiskās atpūtas vietās pie ūdenstilpēm.

Noteikumi nosaka vienīgi ūdens motociklu un atpūtas kuģu lietošanas ierobežojumus un lietošanas kārtību un atbildību par noteikumu neievērošanu.

IKŠKILES NOVADA DOME 30.07.2014. izdevusi saistošos noteikumus Nr. 25/2014 „[Par kārtību, kādā izmantojami Ikšķiles novada administratīvajā teritorijā esošie publiskie ūdeņi un to krasti](#)”. Noteikumi nosaka kārtību, kādā izmantojami Ikšķiles novada pašvaldības administratīvajā teritorijā esošie publiskie ūdeņi - Daugavas un Mazās Juglas daļas un tiem pieguļošā teritorija. Noteikumi nosaka arī kārtību, kādā pašvaldības administratīvajā teritorijā esošajos publiskajos ūdeņos lietojami kuģošanas līdzekļi vai citi peldoši objekti neatkarīgi no to izmēriem, celbspējas, ietilpības un dzinēja jaudas. Noteikumi paredz administratīvo atbildību par noteikumu pārkāpšanu

Noteikumu mērķis ir saglabāt publisko ūdeņu un tiem pieguļošās teritorijas vides kvalitāti, spēkā esošo normatīvo aktu prasībām, kā arī nodrošināt personu drošību publiskās atpūtas vietās pie un uz publiskiem ūdeņiem.

Noteikumi nosaka pludmales un publisko ūdeņu lietošanas kārtību (novada publiskajiem ūdeņiem pieguļ divas pludmales - Ikšķiles pilsētas pludmale un Zemturu pludmale), pludmales īpašnieka un/vai valdītāja pienākumus un aizliegtās darbības pašvaldības pludmalēs.

Atsevišķās nodaļās noteikti piestātnes izbūves, laipas uzstādīšanas un publisko ūdeņu krasta stiprināšanas noteikumi un kuģošanas līdzekļu un peldbūvju lietošanas noteikumi. Atļauta peldošu būvju izvietošana tikai ar publisku funkciju, kā arī būvju, kas paredzētas zivju resursu un zvejniecības pārvaldīšanai un uzraudzībai, kā arī kārtības uzturēšanai publisko ūdeņu akvatorijā. Noteikta peldbūves projekta sagatavošanas, izskatīšanas, īstenošanas kārtība. Noteikti aizliegumi kuģošanas līdzekļa vadītājam, atrodoties publisko ūdeņu teritorijā.

Stājoties spēkā MK noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”, pašvaldībām tika dota iespēja teritorijas plānojumā un lokālplānojumā publiskajos ūdeņos noteikt teritorijas, kurās atļauts izvietot peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai. Ņemot vērā, ka spēkā esošajā Ikšķiles novada teritorijas plānojumā 2011. – 2023. šādas teritorijas nav noteiktas, saistošo noteikumu punkts par peldbūvju projektēšanu un izvietošana piemērojams vienīgi pēc grozījumu veikšanas teritorijas plānojumā vai jauna teritorijas plānojuma izstrādes. Turpmākajā plānošanas procesā, vēlams saistošajos noteikumos Nr. 25/2014 „Par kārtību, kādā izmantojami Ikšķiles novada administratīvajā teritorijā esošie publiskie ūdeņi un to krasti” iekļautās normas par peldbūvju projektēšanu un izvietošana iekļaut teritorijas plānojuma sastāvā esošajos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

ALŪKSNES NOVADA DOME 27.03.2014.izdevusi saistošos noteikumus Nr.8/2014 „[Alūksnes novada publisko un pašvaldības ūdenstilpju, to salu un piekrastes zonas uzturēšanas un sabiedriskās kārtības noteikumi](#)”.

Noteikumi tiek ieviesti, lai ūdenstilpēs, to salās un piekrastes zonā nodrošinātu sabiedrisko kārtību, atturētu personas no pārkāpumu izdarīšanas, uzturētu sanitāro tīrību un nodrošinātu šo ūdenstilpju, to salu un piekrastes zonas ekoloģisko aizsardzību. Noteikumi paredz, kāda

kārtība ir jāievēro šajās ūdenstilpēs, to salās un piekrastes zonā, kā arī nosaka, kādas sankcijas noteikumu pārkāpējiem var tikt piemērotas noteikumu neievērošanas gadījumos.

Noteikumi nosaka kārtību, kādā uzturamas laivu piestātnes, kā tiek organizēta mehānisko ūdens transportlīdzekļu atrašanās un kustība publiskajās un pašvaldības ūdenstilpēs, autotransporta kustība uz ūdenstilpju ledus, noteiktas prasības atpūtas vietām, ugunsgrūdu kurināšanas un telts celšanas vietām pie Alūksnes ezera, kā arī to, kā tiek nodrošināta sabiedriskā kārtība, izmantojot ūdenstilpes Alūksnes novadā. Saistošie noteikumi paredz naudas sodus par saistošo noteikumu pārkāpumiem.

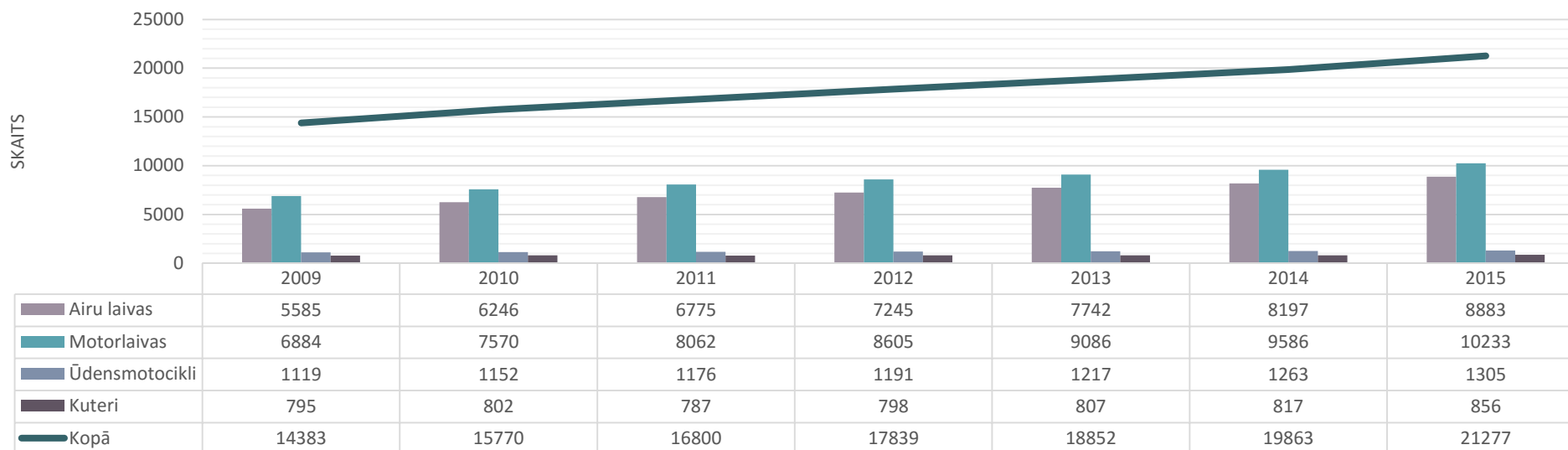
Praktiski pie Alūksnes Pilssalas nodrošināta ērta un saprotama iespēja samaksai par maksāšanas licencēm, mehānisko transporta līdzekļu pārvietošanos uz Alūksnes Pilssalu un citiem pakalpojumiem, izvietojot īpašu apmaksas automātu (*skatīt fotoattēlu blakus*).

1.3 ŪDENS TRANSPORTA LIETOŠANA

Saskaņā ar VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" sniegto informāciju, pēdējo 7 gadu laikā Latvijā reģistrēto mazizmēra kuģošanas līdzekļu skaits pieaudzis par 48%, t.sk. airu laivu skaits pieaudzis par 59%, motorlaivu skaits – par 48%, ūdensmotociklu skaits – par 16%, kuteru skaits – par 7%.

Statistikas dati liecina par aizvien pieaugušu popularitāti brīvo laiku pavadīt uz ūdeņiem, nodarbojoties ar makšķerēšanu, dažādiem ūdenssporta veidiem u.c. aktivitātēm uz ūdens.

Ilustrācija 5. Reģistrēto mazizmēra kuģošanas līdzekļu skaits uz gada sākumu (CSDD)¹³

¹³CSDD http://www.csdd.lv/lat/noderiga_informacija/statistika/kugosanas_lidzekli/

Līdz ar to, nepieciešams plānot attiecīgu infrastruktūru ūdens transportlīdzekļiem - pietātnes, degvielas uzpildes stacijas u.tml. Kopumā, pašvaldību vērtējumā, infrastruktūras nodrošinājums uzskatāms par ļoti zemu, kas lielā mērā saistīts ar līdz šim nesakārtotajām īpašumtiesībām attiecībā uz publiskiem ūdeņiem un zemi zem tiem.

Jāatzīmē, ka pirmā peldošā degvielas uzpildes stacija (DUS) darbu sāka 2003. gada augustā Lielupē, Jūrmalā, kas līdz šim arī ir vienīgā Jūrmalas pilsētā (saskaņā ar pašvaldības datiem). Līdz 2015. gada sākumam Latvijā izvietots ļoti neliels skaits DUS, kurās iespējams uzpildīt degvielu peldošajiem ūdens transportlīdzekļiem. Saskaņā ar pieejamo informāciju, divas degvielas uzpildes stacijas atrodas Rīgā un viena – Jūrmalā. Datu bāzes par šādu infrastruktūras objektu izvietojumu, nav pieejamas, informācija pieejama, vien sazinoties ar vietējo pašvaldību speciālistiem.

Prasības šādu DUS ierīkošanai nosaka MK 2012.gada 12.jūnija [noteikumu Nr.409](#) 11.pielikums “Vides prasības degvielas uzpildes stacijām, kas paredzētas mazizmēra kuģošanas līdzekļu un jahtu uzpildei ar degvielu”.

2. PUBLISKO ŪDEŅU PĀRVALDĪBAS PLĀNOŠANA UN APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNI

Saskaņā ar likuma "Par pašvaldībām" 43.pantu, pašvaldība ir tiesīga izdot saistošus noteikumus par publiskā lietošanā esošo ūdeņu aizsardzību un uzturēšanu. Saskaņā ar Latvijas [Administratīvo pārkāpumu kodeksa](#) 5.pantu, pašvaldības ir tiesīgas izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu likumā "[Par pašvaldībām](#)" noteiktajos gadījumos.

Ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu saturu un izstrādes procedūru nosaka **27.12.2005. MK noteikumi Nr.1014 „Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība”**.

01.03.2005. MK noteikumi Nr.158 “Noteikumi par kuģošanas līdzekļu satiksmi iekšējos ūdeņos” nosaka visu kuģošanas līdzekļu satiksmes kārtību Latvijas Republikas iekšējos ūdeņos. Pamatojoties uz šiem noteikumiem, pašvaldības var izdot saistošos noteikumus par kuģošanas līdzekļu izmantošanu vietās, kur to aizliedzis iekšējo ūdeņu īpašnieks vai valdītājs, kā arī pašvaldības saistošajos noteikumos noteiktās, apzīmētās un aizliegtās akvatorijās un peldvietās.

Lai veidotos integrēta un ilgtspējīga publisko ūdeņu pārvaldības plānošana, to izmantošana un aizsardzība, būtiski jāpārskata esošais normatīvais regulējums, kas uzskatāms par novecojušu un esošai plānošanas situācijai neatbilstošu, jo skata ūdens objektu izmantošanu salīdzinoši šauri - saistībā ar zivsaimniecību, vides aizsardzību un kuģošanas līdzekļu izmantošanu. Radot priekšlikums normatīvam regulējumam par publisko ūdeņu izmantošanas plānošanu, ieteicams izskatīt vairākas iespējas gan satura, gan dokumenta statusa, gan izstrādes procedūras maiņai.

DOKUMENTA IESPĒJAMĀIS STATUSS UN PIELIETOJUMS:

- Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi - Publisko ūdeņu apsaimniekošanas plāns, kur atsevišķas sadaļas tiek izdotas saistošo noteikumu formātā;

Noteikumi (apsaimniekošanas plāns) tiek izstrādāti atsevišķiem ūdens objektiem saskaņā ar nepieciešamību, piemēram, noma, sabiedriskā kārtība, kuģošanas līdzekļu izmantošana u.c. jautājumi.

- Tematiskais plānojums, kur atsevišķas sadaļas tiek izdotas saistošo noteikumu formātā;

Tematiskais plānojums var tikt izstrādāts visiem vai daļai pašvaldības ūdens objektiem un piegulošajām teritorijām, risinot konkrētus plānošanas jautājumus saskaņā ar apstiprinātu Darba uzdevumu, atsevišķas sadaļas var tikt integrētas teritorijas plānojumā, lokālplānojumos, attīstības programmā un var tikt izdoti saistošie noteikumi, pamatojoties uz veikto izpēti un risinājumiem.

- Publiskās ūdensteces / ūdenstilpes pārvaldības plāns, kur atsevišķas sadaļas tiek izdotas saistošo noteikumu formātā;

Publiskās ūdensteces / ūdenstilpes pārvaldības plāns var tikt izstrādāts visiem vai daļai pašvaldības ūdens objektu, kā arī gadījumos, kad ūdensobjekts atrodas vairāku pašvaldību administratīvajās teritorijās, lai risinātu kopīgus plānošanas jautājumus un vienotos par kopīgiem risinājumiem.

EKSPLUATĀCIJAS (APSAIMNIEKOŠANAS) NOTEIKUMU SATURS PAŠLAIK:

Ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu saturs, ko nosaka 27.12.2005. MK noteikumi Nr.1014 „Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtība”.

1. Vispārīgie dati:

- 1.1. ūdens objekta nosaukums;
- 1.2. atrašanās vieta (pilsēta, novads);
- 1.3. ģeogrāfiskās koordinātas;
- 1.4. ūdenssaimnieciskā iecirkņa kods/ūdenstilpes kods (saskaņā ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras klasifikatoru);
- 1.5. upes baseins, kurā atrodas ūdens objekts:
 - 1.5.1. upe, kur atrodas ūdens objekts;
 - 1.5.2. attālums no ietekas citā upē, jūrā (km);
- 1.6. ūdens objekta veids:
 - 1.6.1. dabīga ūdenstilpe (ezers, upe);
- 1.7. ūdens objekta saimnieciskās izmantošanas veids.

2. Ūdens objekta raksturojums:

- 2.1. morfometriskais un hidroloģiskais raksturojums:
 - 2.1.1. ūdens objekta sateces baseins (km^2);
 - 2.1.2. baseina relatīvā mežainība (%);
 - 2.1.3. baseina relatīvā purvainība (%);
 - 2.1.4. pavasara plūdu maksimālais caurplūdums
 - $Q_{1\%} \text{ (m}^3/\text{s)}$
 - $Q_{5\%} \text{ (m}^3/\text{s)}$
 - 2.1.5. minimālais caurplūdums
 - $Q_{\min 30d. 95\%} \text{ (m}^3/\text{s)}$
 - $Q_{\text{ekol.}} \text{ (m}^3/\text{s)}$
 - 2.1.6. normālais ūdens līmenis (NŪL) (m) Baltijas augstumu sistēmā (BS);
 - 2.1.7. zemākais ūdens līmenis (ZŪL) (m) Baltijas augstumu sistēmā;
 - 2.1.8. augstākais (plūdu) 1 % ūdens līmenis (AŪL) (m) Baltijas augstumu sistēmā;

- 2.1.9. kopējais ūdens objekta tilpums normālam ūdens līmenim (tūkst. m³);
- 2.1.10. lietderīgais tilpums (tūkst. m³);
- 2.1.11. virsmas laukums normālam ūdens līmenim (ha);
- 2.1.12. ūdens objekta garums (km);
- 2.1.13. ūdens objekta lielākais platums (km);
- 2.1.14. ūdens objekta vidējais dziļums (m);
- 2.1.15. ūdens objekta maksimālais dziļums (m);
- 2.1.16. krasta līnijas garums (km);
- 2.1.17. seklūdens zonas (dziļums mazāks par 0,5 m) platība (ha);
- 2.1.18. ilggadīgā vidējā notece gadā ūdens objektā (milj. m³);
- 2.1.19. ietekmēto zemju platība normālam ūdens līmenim (ha);
- 2.2. ūdens objekta ekoloģiskā stāvokļa raksturojums:
 - 2.2.1. prioritārie ūdeņi (ūdens objekta atbilstība normatīvo aktu prasībām par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti);
 - 2.2.2. ūdens objekta hidroloģiskā režīma ietekme uz piegulošo platību gruntsūdens līmeņiem;
 - 2.2.3. hidrobiocenožu raksturojums, tajā skaitā dati par kopējo un virsūdens aizaugumu (%);
 - 2.2.4. ihtiofaunas raksturojums;
 - 2.2.5. ekoloģiskā stāvokļa vērtējums un to ietekmējošie faktori;
- 2.3. ūdens objekta un tā piekrastes joslas saistība ar aizsargājamām teritorijām un aizsargājamiem dabas objektiem;
- 2.4. ūdens līmeņa regulēšanas būvju raksturojums:
 - 2.4.1. aizsprosta virsas augstuma atzīme (m) Baltijas augstumu sistēmā;
 - 2.4.2. aizsprosta virsas platums (m);
 - 2.4.3. aizsprosta virsas garums pa asi (m);
 - 2.4.4. aizsprosta nogāžu slīpums augšas bjefā un lejas bjefā;
 - 2.4.5. aizsprosta nogāžu nostiprinājuma materiāls augšas bjefā un lejas bjefā;
 - 2.4.6. ūdens novadbūves tips;
 - 2.4.7. ūdens novadbūves pārgāzes augstuma atzīme (m) Baltijas augstumu sistēmā;
 - 2.4.8. ūdens novadbūves dibena augstuma atzīme (m) Baltijas augstumu sistēmā;
 - 2.4.9. hidroelektrostacijas vai dzirnavu raksturojums;
- 3. Ūdens objekta ekspluatācijas nosacījumi:**
 - 3.1. hidrotehnisko būvju ekspluatācijas nosacījumi:
 - 3.1.1. noteces regulēšanas pasākumi;
 - 3.1.2. hidromezgla darbība ārkārtējos (plūdu) apstākļos;
 - 3.1.3. minimālā vai ekoloģiskā caurplūduma tehniskais nodrošinājums;

- 3.1.4. ūdens resursu izmantošana mazūdens periodā;
- 3.1.5. darbības ierobežojumi zivju nārsta periodā;
- 3.2. saimnieciskās darbības nosacījumi:
 - 3.2.1. ūdens objekta izmantošana ekspluatācijas noteikumos paredzētās saimnieciskās darbības veikšanai;
 - 3.2.2. piekrastes platību izmantošana ūdens objekta aizsargjoslā;
 - 3.2.3. ūdens objekta izmantošana citām saimnieciskām darbībām;
 - 3.2.4. prasības zivju aizsardzības un pārvades ierīcēm;
 - 3.2.5. zivju nārsta nodrošinājums un citas dabas aizsardzības prasības;
 - 3.2.6. īpaši nosacījumi makšķerēšanai;
 - 3.2.7. peldošo līdzekļu izmantošanas kārtība;
 - 3.2.8. pašvaldības pieņemtie saistošie noteikumi, kas nosaka ūdens objekta izmantošanu;
- 3.3. saimnieciskās darbības veicēja pienākumi un tiesības;
- 3.4. saimnieciskās darbības veicēja darbība ārkārtējos dabas apstākļos.

4. Institūcijas, kas kontrolē ekspluatācijas noteikumu ievērošanu.

5. Papildmateriāli:

- 5.1. pārskata plāns (M1:1000 vai 1:2000, vai 1:10000) ar iekrāsotu ūdens objektu (normālam ūdens līmenim) un ūdensteces posmu starp pievadkanālu un atvadkanālu (ja tāds ir), ar norādītu ūdenstilpes vai ūdensteces aizsargjoslu, hidrotehnisko būvju izvietojumu un drošības aizsargjoslām ap aizsprostiem akvatorijā un krastos, ar esošo vai paredzēto peldvietu vai piestātņu izvietojumu un paredzēto peldbūvju pieļaujamām atrašanās vietām (ja tādas ir paredzētas), kā arī ar atbilstoši attiecīgās vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam norādītu attiecīgā ūdensobjekta vai tā posma un tā krastu teritorijas plānoto (atļauto) izmantošanu;
- 5.2. shematisks hidromezgla plāns ar hidrobūvju un ūdens līmeņa augstuma atzīmēm (m) Baltijas augstumu sistēmā;
- 5.3. ģeodēzisko darbu veikšanai sertificētas personas sastādīts akts par ūdens līmeņu mērlatas piesaisti Baltijas augstumu sistēmai (ja saimnieciskās darbības veikšanai nepieciešams regulēt ūdens objekta ūdens līmeni);
- 5.4. zivsaimnieciskās ekspertīzes atzinums par saimnieciskās darbības dēļ zivju resursiem nodarīto zaudējumu;
- 5.5. ūdens objekta saimnieciskās darbības ietekmēto pašvaldību uzskaitījums;

Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumiem pašlaik nepieciešams saskaņojums ar:

- Valsts vides dienesta reģionālo vides pārvaldi;
- vietējo pašvaldību (pašvaldībām);
- valsts zinātnisko institūtu "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts BIOR";
- Dabas aizsardzības pārvaldi (ja ūdens objekts atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā).

Nav noteikts, ka institūcijām jāsniedz nosacījumi vai informācija, kas būtu jāņem vērā, izstrādājot ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus, un jāizvērtē, sniedzot atzinumu. Tāpat nenotiek nekāda sabiedrības iesaiste un rezultāts ne vienmēr ir publiski pieejams.

PRIEKŠLIKUMI ŪDENS OBJEKTU EKSPLOATĀCIJAS (APSAIMNIEKOŠANAS) NOTEIKUMU IZSTRĀDES PROCEDŪRAI UN SATURAM

Publisko ūdeņu izmantošanas plānošana jāveic, integrējot teritorijas izmantošanu, vides aizsardzību, zivsaimniecības resursu attīstību un rekreācijas infrastruktūras plānošanu – kā būtisks resurss pašvaldības attīstībai.

DOKUMENTA IZSTRĀDES PROCEDŪRA:

Publisko ūdeņu apsaimniekošanas plānu izstrādes procesu nepieciešams iedalīt vairākos posmos. Tā gaitā nepieciešams iesaistīt nozares ekspertus, sabiedrību (NVO, apkārtējos iedzīvotājus), valsts un pašvaldības institūcijas. Izstrādes process var aizņemt apmēram pusgadu līdz vienam gadu, ņemot vērā, ka izpēti veicamas veģetācijas sezonā, kā arī veicamas saskaņošanas procedūras ar valsts institūcijām, kas ir laikietilpīgas.

1. posma uzdevumi

- ♦ Izveidot ekspertu vai izstrādes darba grupu (apsaimniekošanas plānu vai sadaļu teritorijas plānojuma vai tematiskā plānojuma ietvaros sagatavo pašvaldība, piesaistot kompetentus ekspertus).
- ♦ Izstrādāt darba uzdevumu, nosakot darba plānu un termiņus.
- ♦ Īstenot regulāras darba grupas sanāksmes (atkarībā no Pasūtītāja definētiem termiņiem).
- ♦ Definēt ūdensobjekta pārvaldības un apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķus (definēt ūdensobjekta veidu atbilstoši tabulai).
- ♦ Apzināt visas ieinteresētās puses un to priekšlikumus, t.sk. NVO un iedzīvotāju.
- ♦ Pieprasīt un saņemt nosacījumus apsaimniekošanas plāna izstrādei no valsts institūcijām.

2. posma uzdevumi

- ♦ Apzināt esošo informāciju un datus par ūdensobjektu.
- ♦ Identificēt trūkstošo informāciju.
- ♦ Īstenot nepieciešamās (iepriekš minētās) izpēti.

3. posma uzdevumi

- ♦ Izvirzīt apsaimniekošanas vidēja termiņa mērķus un uzdevumus.

- Sagatavot rīcību, termiņu un izmaksu plānu apsaimniekošanas mērķu sasniegšanai.

4. posma uzdevumi

- Sagatavot apsaimniekošanas plāna projektu.
- Sagatavoto plānu iesniegt valsts institūcijām izvērtēšanai un nosacījumu izvirzīšanai ūdenstilpes ilgtspējas nodrošināšanai.
- Publicēt informāciju par sagatavoto plānu, padarīt projektu publiski pieejamu priekšlikumu iesniegšanai (pašvaldības informatīvajā izdevumā, pašvaldības interneta vietnē un citos sabiedrībai pieejamos veidos).
- Rīkot projekta publisko apspriešanu ar ieinteresētajām pusēm, sabiedrību un NVO, organizējot arī sanāksmi, kurā sabiedrība tiek iepazīstināta ar apsaimniekošanas plāna risinājumiem un priekšlikumiem.
- Valsts institūcijām, kas sniegušas nosacījumus, saskaņot apsaimniekošanas plāna projektu, (Valsts institūcijas sniedz nosacījumus un atzinumus ūdenstilpes apsaimniekošanai).

5. posma uzdevumi

- Iestrādāt saņemtos priekšlikumus, ja tie ir pamatoti, ilgtspējīgi un atbilstoši ūdenstilpes veidam un izvirzītajiem mērķiem.
- Valsts institūcijām atkārtoti sniegt atzinumu par papildināto projektu.
- Apstiprināt apsaimniekošanas plānu.
- Spēkā esošajam plānam jābūt publiski pieejamam pašvaldības tīmekļa lapā.

6. posma uzdevumi

- Regulāra plāna izpildes uzraudzība (reizi gadā sniedzot atskaiti attiecīgajai reģionālajai vides pārvaldei).
- Īstenoto apsaimniekošanas pasākumu ietekmju monitorings (Veic ūdenstilpes apsaimniekotājs saskaņā ar valsts iestāžu izdotajos atzinumos noteiktajiem nosacījumiem).

Izstrādājot publisko ūdeņu pārvaldības plānu (kopīgi ar ekspluatācijas noteikumiem), nepieciešams izstrādāt atsevišķas sadaļas par teritorijas izmantošanu, iekļaujot krasta teritoriju, tādējādi sasaistot sauszemes un ūdens plānošanu, jau izstrādes sākumposmā noteikt optimālās plānojamās teritorijas robežas atbilstoši vairākiem kritērijiem, t.sk. ūdenstilpes ģeogrāfisko novietojumu - lauku teritorija, pilsēta vai ciems, kā arī izvērtējot teritorijas apdzīvojumu, jaunu mājokļu būvniecības tendences un esošo dinamiku, aktīvās atpūtas vietu izveides pieprasījumu, esošo atpūtas vietu, peldvietu nodrošinājumu, kā arī svarīgi iekļaut šādus aspektus kā:

- Komunālo notekūdeņu izplūdes kvalitāte (limitēt plašāku piesārņojošo vielu spektru un noteikt stingrākus robežlielumus nekā noteikts saistošajā likumdošanā).

- 💧 Prasības jaunas apbūves izvietojumam no krasta līnijas.
- 💧 Plūdu un erozijas kontroles pasākumi (jāsaista ar plūdu riska pārvaldības plāniem).
- 💧 Minimālās jaunu zemesgabalu veidošanas platības piekrastē, dažādojot teritorijas izmantošanu, vienlaicīgi samazinot potenciālā piesārņojuma slodzi no ūdenstilpes piegulošām teritorijām.
- 💧 Augu aizsardzības līdzekļu (pesticīdu) un minerālmēslojuma lietošanas ierobežojumi vai aizliegumi (sadarbība ar Valsts augu aizsardzības dienestu, noteikt aizliegumus un ierobežojumus lietot lauksaimniecības ķīmiskos līdzekļus lauksaimniecības zemēs ūdens objektu tuvumā).
- 💧 Jāizvērtē nepieciešamība atļaut/aizliegt noteiktā attālumā noteiktas rūpnieciskas/ ražošanas aktivitātes (nepieciešamība ierobežot saimniecisko darbības veidus, kas var radīt pastiprinātu slodzi uz esošo ūdenstilpes ūdens kvalitāti).

Lai plānotu publisko ūdeņu pārvaldību ilgtspējīgi, ūdens objektu apsaimniekošanas plāns būtu jāizstrādā vismaz 10 gadu ilgam laika periodam vai vietējās pašvaldības teritorijas plānojuma darbības periodam, izskatot iespējas apsaimniekošanas plānu aktualizēt ik pēc 3 vai 5 gadiem, ja nepieciešams.

DOKUMENTA SATURS:

Plānā iekļaujamā informācija:

1. Vēsturisko datu apkopošana par ūdensobjekta ekosistēmu funkcionēšanu;
2. Ūdens objektu un tā sateces baseina raksturojums:
 - 2.1. ūdens objektu morfometrijas un hidroloģiskā režīma raksturojums (ūdens objekta slāņa caurredzamība, ūdens objekta pH līmenis, ūdens objekta temperatūra, ledus biezums sasaluma periodā, skābekļa režīms).
 - 2.2. vēsturiskā ūdens objektu un tam pieguļošo teritoriju izmantošanas veida raksturojums.
 - 2.3. pašreizējā un plānotā ūdens objektu un tam pieguļošo teritoriju izmantošanas veida raksturojums.
3. Ūdens objektu un tam pieguļošo teritoriju bioloģiskās daudzveidības un dabas apstākļu novērtējums.
4. Ūdens objektu un tā piekrastes teritoriju vides kvalitātes raksturojums:
 - 4.1. ūdens objektu ekoloģiskās kvalitātes raksturojums un tā atbilstība ekoloģiskās kvalitātes klasēm novērtējums (veicams hidrobioloģiskais novērtējums, kas ietver ezeru ūdens parametru izpēti; barības vielu koncentrācijas novērtējumu; mikroskopisko aļģu izplatības un sugu sastāva novērtējumu);

- 4.2. ūdens objektu ķīmiskās kvalitātes raksturojums un novērtējums (veicams ūdens ķīmiskās kvalitātes novērtējums, kas ietver paraugu ņemšanu, to laboratorisku analīzi, iespējamo piesārņojuma vai pārlieku liela barības vielu daudzuma avotu noteikšanu (ietekošas upes, sadzīves piesārņojums, lauksaimniecības un/vai meža zemju notece);
 - 4.3. gultnes sedimentu raksturojums (veicams gultnes sedimentu novērtējums, kas ietver sedimentu sastāva un piesārņojuma līmeņa noteikšanu, t. sk. izvērtējot potenciālos iemeslus paaugstināta piesārņojuma līmeņa gadījumos un potenciālo ietekmi uz zivju resursiem);
 - 4.4. Ūdens tilpnes krasta raksturojums un novērtējums (veicams krasta stāvokļa novērtējums, krasta eroziju ietekmējošo faktoru novērtējums un tai pakļauto teritoriju novērtējums, kas ietver arī esošā krasta erozijas riska zonas noteikšanu);
 - 4.5. Ūdenstilpes piegulošo teritoriju gruntsūdeņu kvalitātes raksturojums (veicams gruntsūdeņu ķīmiskās kvalitātes novērtējums, kas ietver paraugu ņemšanu, to laboratorisku analīzi, iespējamo piesārņojuma avotu noteikšanu);
 - 4.6. Vides piesārņotāju raksturojums (veicama vides piesārņotāju noteikšana un apzināšana, izvērtējot potenciālo ietekmi uz ūdens ekosistēmu un ūdens ķīmisko kvalitāti).
4. Pašreizējo ūdens objektu antropogēno slodžu un ūdens objektu piesārņojuma līmeņa novērtējums.
 6. Ūdens objektu saimnieciskās izmantošanas potenciāla novērtējums, kas ietver:
 - 6.1. makšķerēšanas un zvejas resursu novērtējumu (veicams ūdenstilpes ihtiofaunas novērtējums, kas ietvertu vienu pētniecisko kontrolzveju, zivju sugu sastāva un biomasas, zivju augšanas ātruma, zivju barošanās paradumu izpēti, zivju barības bāzes – zoobentosa un zooplanktona organismu sugu sastāva noteikšanu, datus par zivju slāpšanu);
 - 6.2. tūrisma un rekreācijas resursu novērtējumu;
 - 6.3. motorizēto transportlīdzekļu izmantošanas ezeros izvērtējumu;
 - 6.4. derīgo izrakteņu un dabas resursu (smilts, sapropeļa, kūdras, biomasas) ieguves iespēju izvērtējumu.
 7. Ūdens objektu aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumi, kas ietver:
 - 7.1. Apkopojumu par ūdeņu izmantošanu un to izmantošanas plānošanu reglamentējošiem tiesiskajiem aktiem;
 - 7.2. plāna ilgtermiņa un īstermiņa mērķu definējumu;
 - 7.3. Plāna saistību ar citiem politikas un plānošanas dokumentiem;
 - 7.4. nepieciešamo apsaimniekošanas pasākumu aprakstu.
 8. Ūdens objektu ekspluatācijas noteikumu projekts un zonējuma (ja tāds tiek izstrādāts) apraksts.

METODISKIE NORĀDĪJUMI ŪDENS OBJEKTA IZPĒTĒ:

VEICAMĀIS UZDEVUMS		APRAKSTS PAR DARBU IZPILDI
Vēsturisko datu apkopošana par ūdensobjekta ekosistēmu funkcionēšanu		Pirms izpētes uzsākšanas jāveic vēsturisko datu apkopošana, nolūkā novērtēt ezeru funkcionēšanas izmaiņas laika gaitā, kā arī identificēt tās esošās datu kopas, kuras nepieciešams papildināt, lai sasniegtu izvirzīto mērķi. Izmantojamie informācijas avoti: valsts iestāžu vai pašvaldības pasūtījumā veikto pētījumu atskaite vai monitoringa dati, apkārtnes iedzīvotāju ziņojumi, apsaimniekotāja un pašvaldības vēstules vai ziņojumi.
Ūdens morfometrijas hidroloģiskā raksturojums	objektu un režīma	1. Ūdens objekta sateces baseins (km^2); 2. Baseina relatīvā mežainība (%); 3. Baseina relatīvā purvainība (%); 4. Pavasara plūdu maksimālais caurplūdums $Q_{1\%}$ (m^3/s) $Q_{5\%}$ (m^3/s) 5. Minimālais caurplūdums $Q_{\min 30d. 95\%}$ (m^3/s) $Q_{\text{ekol.}}$ (m^3/s) 6. Normālais ūdens līmenis (NŪL) (m) Baltijas augstumu sistēmā (BS); 7. Zemākais ūdens līmenis (ZŪL) (m) Baltijas augstumu sistēmā; 8. Augstākais (plūdu) 1 % ūdens līmenis (AŪL) (m) Baltijas augstumu sistēmā; 9. Kopējais ūdens objekta tilpums normālam ūdens līmenim (tūkst. m^3); 10. Lietderīgais tilpums (tūkst. m^3); 11. Virsmas laukums normālam ūdens līmenim (ha); 12. Ūdens objekta garums (km); 13. Ūdens objekta lielākais platums (km); 14. Ūdens objekta vidējais dziļums (m); 15. Ūdens objekta maksimālais dziļums (m); 16. Krasta līnijas garums (km); 17. Seklūdens zonas (dziļums mazāks par 0,5 m) platība (ha); 18. Ilggadīgā vidējā notece gadā ūdens objektā (milj. m^3);

	19. Ietekmēto zemju platība normālam ūdens līmenim (ha); 20. Ūdens floras novērtējums, kurā novērtē arī ūdens augu daudzveidību un fizioloģisko stāvokli; 21. Gruntsūdeņu novērtējums, kurā jāveic ūdens objekta piegulošo teritoriju gruntsūdens ķīmiskā stāvokļa novērtējums; 22. Kopējais ūdens ekosistēmas novērtējums Ja ūdensobjektā ir ūdens līmeņa regulēšanas būves: 1. Aizsprosta virsas augstuma atzīme (m) Baltijas augstumu sistēmā; 2. Aizsprosta virsas platums (m); 3. Aizsprosta virsas garums pa asi (m); 4. Aizsprosta nogāžu slīpums augšas bīfē un lejas bīfē; 5. Aizsprosta nogāžu nostiprinājuma materiāls augšas bīfē un lejas bīfē; 6. Ūdens novadbūves tips; 7. Ūdens novadbūvespārgāzes augstuma atzīme (m) Baltijas augstumu sistēmā; 8. Ūdens novadbūves dibena augstuma atzīme (m) Baltijas augstumu sistēmā; 9. Hidroelektrostacijas vai dzirnavu raksturojums; 10. Ietekmēto zemju platība maksimālajam ūdens līmenim uzpludinājuma laikā (ha).
Hidrobioloģiskais novērtējums	Jāveic ūdensobjekta parametru izpēte, kura ietver: 1. Barības vielu koncentrācijas (N-NO₃, N-NO₂, N-NH₄, N_{tot}, PO₄) novērtējumu. 2. Mikroskopisko alģu izplatība un sugu sastāvu; 3. Iespējamā piesārņojuma vai pārlieku liela barības vielu daudzuma avotu (ietekošas upes, sadzīves piesārņojums, lauksaimniecības un/vai meža zemju notece utt.) noteikšanu un identificēšanu. Visiem nosakāmiem parametriem jānovērtē sezonālā un ģeogrāfiskā mainība. Paraugu ievākšana jāveic vienu reizi mēnesī pavasara, vasaras un rudens sezonās (maijs – novembris) 2 - 4 paraugošanas stacijās, kuras raksturo atšķirīgi batimetriskie un ekoloģiskie parametri.
Ihtiofaunas novērtējums	Jāveic ihtiofaunas izpēte, kura ietver: 1. Vienu pētniecisko kontrolzveju (jūlija – augusta mēnesī), izmantojot Nordic tipa daudzacuža un tīklus (Eiropas standarts EN 14757:2005) vai citu BIOR akceptētu zvejas metodi, tīkli izvietojami vietās ar dažādiem batimetriskiem un ģeogrāfiskiem parametriem. 2. Visu noķerto zivju sugu noteikšanu, svara un garuma mērīšanu, visu sugu pārstāvju kuņģu izņemšanu

	barošanās analīzei un zvīņu un/vai operculum, cleithrium kaulu izņemšanu vecuma analīzei. Laboratorijā veicama zivju barošanās paradumu un vecuma analīze. 3. Ūdensobjekta zooplanktona izpēti. Zooplanktona paraugu ievākšana veicama 2 – 4 paraugošanas stacijās, kuras raksturo atšķirīgi batimetriskie un ekoloģiskie parametri. 4. Ievāktu paraugu laboratorisku analīzi ar mērķi noteikt ūdenstilpē sastopamā zooplanktona sugu sabiedrības sastāvu un biomasas. 5. Datus par zivju slāpšanu.
Ūdens objektu ķīmiskās kvalitātes novērtējums	Jāveic ķīmiskās kvalitātes novērtējums, kas ietver: 1. Ūdens paraugu ievākšana vasaras sezonā 2 - 4 paraugošanas stacijās ezeros, kuras raksturo atšķirīgi batimetriskie un ekoloģiskie parametri, bet upēs 2 - 3 reprezentatīvos posmos atkarībā no upes gultnes platuma (līdz 10m platumam – 200m posmam, 10-30m platumam – 500m posmam, virs 30m platumam – 1000m posmam). 2. Ūdens paraugu ievākšana no ietekošām upēm vai grāvjiem. 3. Plāna izstrādes vajadzībām nepieciešamo ūdens paraugu noņemšanu un ķīmiskās analīzes veic akreditēta laboratorija. 4. Analizējamie parametri - vispārīgie fizikāli ķīmiskie kvalitātes elementi: 💧 Izšķīdušais skābeklis (O_2) 💧 Bioķīmiskais skābekļa patēriņš (BSP_5) 💧 Amonija slāpeklis (N/NH_4) 💧 Kopējais slāpeklis (N_{kop}) 💧 Kopējais fosfors (P_{kop}) 💧 Caurredzamība ar Seki disku (m) 💧 Varš (Cu) 💧 Cinks (Zn)
Gultnes novērtējums	sedimentu Jāveic gultnes sedimentu novērtējums, kas ietver: 1. Ūdens objektu gultnes sedimentu sastāva, kvalitātes un izplatības noteikšanu, ievācot nepieciešamās analīzes un, veicot gultnes reljefa un nogulumu biezuma noteikšanu, pielietojot ģeofizikālas metodes vai citas tiešās izpētes metodes.

	2. Plāna izstrādes vajadzībām nepieciešamās gultnes sedimentu granulometriskās un ķīmiskās analīzes veikšanu akreditētā laboratorijā. 3. Kartogrāfiskā materiāla un aprakstošās daļas sagatavošanu ar rekomendācijām ūdensobjektu tīrīšanai vai derīgā materiāla iegūšanai.
Ūdensobjekta apsaimniekošanas plāns	Plāna izstrādei jāpieprasa nosacījumi un atzinumi no sekojošām atbildīgajās institūcijām: 1. Dabas aizsardzības pārvalde; 2. Valsts vides dienesta reģionālā vides pārvalde; 3. Pašvaldībām, ar ko robežojas vai ietekmē ūdensobjekts; 4. Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"

ŪPJU SADALĪJUMS UN DAŽĀDU IZPĒTU VEIKŠANAS NEPIECIEŠAMĪBA

Upēs veicamās izpēte un kritēriji	Mazās (līdz 10 km)	Vidējās (10-30 km)	Lielās (virs 30 km)
Upju tipu sadalījuma kritēriji			
Ir/nav veikti melioratīvie pasākumi	X	X	
Ir/nav nepieciešama uzturēšana (pļaušana, gultnes tīrīšana)	X	X	
Ir/nav riska ūdensobjekts	X	X	X
Lašupe vai karpveidīgo upe	X	X	X
Ir/nav hidrobūves, vai nākotnē atļautas		X	X
Ir/nav veikta upes baseina ekosistēmas modelēšana			

Upēs veicamās izpēte un kritēriji	Mazās (līdz 10 km)	Vidējās (10-30 km)	Lielās (virs 30 km)
Ir/nav veikta upes baseina gultnes profilēšana			
Upju izpēte			
Vēsturisko datu apkopošana, t.sk. par piesārņojumu un tā izcelsmi	X	X	X
Morfometrija un hidroloģiskais režīms	X	X	X
Vēsturiskā ūdenstilpes un pieguļošās sauszemes izmantošana	X	X	X
Pašreizējā un plānotā izmantošana	X	X	X
Hidrobioloģiskā izpēte	X	X	X
Ķīmiskās kvalitātes izpēte	X	X	X
Makšķerēšanas un zvejas resursu izpēte	X	X	X
Tūrisma un rekreācijas resursu izpēte	X	X	X
Motorizēto transportlīdzekļu izmantošanas izpēte		X	X

EZERU SADALĪJUMS UN DAŽĀDU IZPĒTU VEIKŠANAS NEPIECIEŠAMĪBA

Ezera tips/ Veicamā izpēte	Urbānie ezeri	Rekreācijas ezeri	Aizsargājāmie ezeri	Zivsaimnieciskie ezeri	Pierobežas ezeri	Rūpnieciskie ezeri
Vēsturisko datu apkopošana, t.sk. par piesārņojumu un tā izcelsmi	X	X	X	X	X	X
Morfometrija un hidroloģiskais režīms	X	X	X	X	X	X
Vēsturiskā ūdenstilpes un pieguļošās sauszemes izmantošana	X	X	X	X	X	X
Pašreizējā un plānotā izmantošana	X	X	X	X	X	X
Hidrobioloģiskā izpēte	X		X	X	X	
Ķīmiskās kvalitātes izpēte	X	X	X	X	X	
Sedimentu izpēte	X					X
Makšķerēšanas un zvejas resursu izpēte	X	X		X	X	X
Tūrisma un rekreācijas resursu izpēte	X	X	X		X	
Motorizēto transportlīdzekļu izmantošanas izpēte	X	X			X	
Dabas resursu ieguves iespēju izpēte						X
Ezera ekosistēmas modelēšana	X	X	X	X	X	X
Ezera gultnes profilēšana	X	X	X	X	X	X

ŪDENSOBJEKTA APSAIMNIEKOŠANAS PLĀNA IZSTRĀDES LAIKĀ VEICAMIE DARBI UN PASĀKUMI:

Kontrolzveja

Uz zivju resursiem attiecināmās pieejamās informācijas izvērtējums

Ūdens objektu un tā apkārtnes apsekojumi

Ūdens objektu bioloģiskās un ķīmiskās kvalitātes novērtējumam nepieciešamo analīžu ievākšana

Ūdens objektu gultnes sedimentu sastāva un izplatības noteikšana ievācot nepieciešamās analīzes un, veicot gultnes reljefa un nogulumu biezuma noteikšanu, pielietojot ģeofizikālas metodes

Priekšlikumu izstrāde ūdens objektu zivju resursu izmantošanai ņemot vērā kontrolzvejas un zivju resursu izvērtējuma rezultātus

Priekšlikumu izstrāde ūdens objektu resursu izmantošanai

Plāna publiskā apspriešana un sabiedrības informēšanas pasākumi

Priekšlikumu izstrāde upes un ezera ekosistēmu modelēšanas sistēmas ieviešanai

Priekšlikumu izstrāde upes un ezera monitoringa sistēmas ieviešanai

Priekšlikumu izstrāde ūdens ekosistēmu kapacitātes nodrošināšanā ilgtermiņā;

Priekšlikumu izstrāde ūdens ekosistēmu atjaunošanai

Priekšlikumu izstrāde ūdens objektu zaļā apsaimniekošanas principa ieviešanai

Instrukciju izstrāde, kā kopt ūdenstilpi

Priekšlikumu izstrāde zemes lietojumu veidu ierobežošanai ūdensobjektu tuvumā

Priekšlikumu izstrāde ūdensobjektu vides negatīvās ietekmes mazināšanai

3. PAŠVALDĪBU SADARBĪBA PUBLISKO ŪDEŅU PĀRVALDĪBĀ

Pašvaldību sadarbība publisko ūdeņu pārvaldībā būtu īpaši veicināma un var tikt īstenojama dažādās formās.

Kopumā, Latvijā ir 13 ezeri, kas atrodas vairāku pašvaldību administratīvajās teritorijās. 16 ezeri daļēji atrodas citas valsts teritorijā (Lietuvā, Krievijas Federācijā, Baltkrievijā un Igaunijā).

Savukārt 12 upes no 42 publiskajām upēm atrodas vienas pašvaldības administratīvajā teritorijā, pārējās upes atrodas vairāku pašvaldību administratīvajās teritorijās, līdz ar to tieši upju apsaimniekošanā un pārvaldībā būtiska ir vairāku pašvaldību sadarbība un kopīgu rīcību plānošana.

Analizējot esošo situāciju, sadarbība vērtējama kā nepietiekoša, un dažkārt veidojas konfliktsituācijas, piemēram, ekspluatācijas noteikumi ir saistoši tikai vienā administratīvajā teritorijā un, ņemot vērā, ka uz ūdens nav iespējams noteikt precīzu robežu, kontrole uz publiskiem ūdeņiem ir ierobežota, t.sk. sodi par administratīviem pārkāpumiem nevar tikt piemēroti.

Iespējamie sadarbības veidi:

- Divpusēja sadarbība, gadījumos, kad publiskā ūdenstilpe atrodas vairāku pašvaldību teritorijā.
- Daudzpusēja sadarbība (piemēram, Pļaviņu HES ūdenskrātuves apsaimniekošana, kas ietilpst Pļaviņu, Kokneses, Jaunjelgavas, Krustpils novadu teritorijās).
- Sadarbība nacionālā un reģionālā līmenī (piemēram, Lielupes monitorings, grīvas padziļināšanas projekta īstenošana, vienoti tūrisma un ūdenstūrisma maršruti u.c.).
- Starpnacionāla sadarbība, pārrobežu projekti (Latvija, Lietuva, Krievijas Federācija, Baltkrievija un Igaunija).
- Konsultatīvā sadarbība (Alūksnes novada pašvaldības piemērs, kad tiek organizēti pieredzes braucieni ar mērķi iepazīties ar apsaimniekošanas praksi).

Iespējamās sadarbības jomas ir ļoti plašas gan upju, gan ezeru pārvaldībā:

- Zivsaimniecībā un zivju resursu atjaunošanā;
- Pretplūdu pasākumu nodrošināšanā;
- Infrastruktūras izveidē, piemēram, pārvadājumu nodrošināšana, piestātņu izbūve, infrastruktūras izveidē un būvniecībā;
- Jaunu tūrisma pakalpojumu un maršrutu izveidē un popularizēšanā;

- Kontroles nodrošināšanā uz publiskiem ūdeņiem, vienotu saistošo noteikumu izstrādē, vienotas Pašvaldības policija izveidē, kas nodrošina pilnvaras darboties cita novada teritorijā;
- Kopīgi izstrādāti ezeru apsaimniekošanas noteikumi, t.sk. zivsaimniecības noteikumi;
- Vienošanās par funkcionālo zonējumu pašvaldību teritoriju plānojumos, kā arī vienotu vai līdzīgu prasību izstrāde teritorijas izmantošanai un apbūvei, kā arī piekļuvei pie publiskiem ūdeņiem.

SADARBĪBAS MODEĻI UN FORMAS, JA PUBLISKĀ ŪDENSTILPE ATRODAS VAIRĀKU PAŠVALDĪBU ADMINISTRATĪVAJĀS TERITORIJĀS

Plānojot ilgtspējīgu teritorijas attīstību, t.sk. publisko ūdeņu pārvaldību, var tikt īstenoti dažādi sadarbības modeļi starp pašvaldībām, kuru teritorijās atrodas publiskie ūdeņi:

- ES un cita ārējā finansējuma piesaiste;
- Funkcionālā sadarbība;
- Apvienību un asociāciju veidošana;
- Kopīgi uzturētu institūciju veidošana, funkciju deleģēšana;
- Pieredzes apmaiņa.

ES UN CITA ĀRĒJĀ FINANSĒJUMA PIESAISTE

Sadarbība tiek veidota, lai realizētu kopīgus projektus, apgūtu finansējumu un sasniegtu kopīgus mērķus. Sadarbība saistīta arī ar projektu partneru nepieciešamību.

FUNKCIONĀLĀ SADARBĪBA

Sadarbība tiek veidota ap ko konkrētu objektu vai teritoriju. Tiek apvienoti divu vai vairāku pašvaldību resursi, pamatojoties uz vienošanos. Tiek veidoti sadarbības līgumi, kurā noteikta sadarbības forma, atbildība, pienākumi un sasniedzamie mērķi.

APVIENĪBU UN ASOCIĀCIJU VEIDOŠANA

Pašvaldības ir kā biedri vai dalībnieki kopīgu mērķu sasniegšanai, informācijas apmaiņa. Šī sadarbības forma būtu īpaši piemērota upju kopīgai pārvaldībai.

Kā piemērs minama "Gaujas ilgtspējīgas attīstības biedrība", kas nodibināta 2015. gada 26.martā un kurā apvienojušās 12 Gaujas upes baseina pašvaldības (Beverīnas, Cēsu, Amatas, Pārgaujas, Līgatnes, Krimuldas, Sējas u.c. novadu pašvaldības). Biedrības mērķis ir rūpēties par Gauju un tās pietekām, nodrošinot kompleksu apsaimniekošanas projektu realizāciju. Viena no galvenajām prioritātēm ir zivju resursu pavairošana, īpašu uzmanību veltot lašiem, taimiņiem, forelēm, alatām, nēģiem un zušiem.

KOPĪGI UZTURĒTU INSTITŪCIJU VEIDOŠANA, FUNKCIJU DELEĢĒŠANA

Šī sadarbības forma ir ilgtermiņa, kam nepieciešama divpusēja vai daudzpusēja uzticēšanās.

Kā praktisks piemērs būtu minama aģentūru izveide, kas, uz pilnvarojuma pamata, īsteno publisko ūdeņu pārvaldību.

Līdzīgi var tikt veidoti fondi, kur pašvaldības paredz konkrētu finansējuma apjomu dažādu mērķu un uzdevumu izpildei, kas saistīti ar publisko ūdeņu pārvaldību.

PIEREDZES APMAIŅA

Līdz šim tā ir vērojama kā visizplatītākā pašvaldību sadarbības forma, taču vairāk balstīta uz savstarpējām tikšanās reizēm, komunikāciju, zināšanu pārnesi. Uz šīs sadarbības pamata var tikt veidoti arī citi sadarbības modeļi.

Kā piemērs minama Alūksnes novada pašvaldības aģentūra "ALJA", ar kuras pieredzi Alūksnes ezera apsaimniekošanā dodas iepazīties liela daļa Latvijas pašvaldību.

4. PUBLISKIE ŪDEŅI ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTOS

Likums "Par pašvaldībām" nosaka, ka pašvaldības autonomā funkcija ir regulēt kārtību, kādā tiek izmantoti publiskie ūdeņi.

Publisko ūdeņu pārvaldība jāveic kompleksi, nosakot mērķus, uzdevumus, rīcības un normas visu līmeņu vietējās pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos - ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, teritorijas plānojumā, attīstības programmā, lokālplānojumos, tematiskajos plānojumos un detālplānojumos, atbilstoši dokumenta kompetencei un/vai mēroga izstrādes precizitātei. Būtiski ir izvērtēt hierarhiski augstākajā pašvaldības plānošanā dokumentā noteikto un savstarpēji saskaņot visus attīstības plānošanas dokumentus, plānošanā un sabiedrības līdzdalības procesā līdzsvarot privātpersonu un sabiedrības intereses ar publisko ūdeņu un to piekrastes ilgtspējīgas attīstības iespējām un izmantošanas mērķiem.

4.1 ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS

Ilgspējīgas attīstības stratēģijas izstrādes ietvaros būtu nosakāma teritorijas specializācija, ņemot vērā publiskos ūdeņus kā attīstības resursu ilgtermiņā, savukārt telpiskās attīstības perspektīvā jānorāda vēlamās ilgtermiņa izmaiņas.

Ņemot vērā, ka ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir hierarhiski augstākais vietējās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokuments, tajā būtiski noteikt vadlīnijas turpmākajai novada teritorijā vai republikas nozīmes pilsētā esošo publisko ūdeņu un to piekrastes izmantošanai un apsaimniekošanai. Vadlīnijās var tikt definētas arī prasības turpmākajai detalizācijai hierarhiski zemākajos plānošanas dokumentu - teritorijas plānojumā, attīstības programmā, lokālplānojumos, tematisko plānojumos un detālplānojumos.

Pašvaldības teritorijā ietilpstošie publiskie ūdeņi - ezeri un upju posmi, kā arī to piekrastes, ir nozīmīgs telpiskās struktūras elements. To turpmākās izmantošanas galvenā prioritāte ir dabas un kultūrvēsturiskajai videi draudzīgas ar dabas, aktīvo un ģimeņu tūrisma un atpūtu saistītas aktivitātes un saimnieciskā darbība, uzņēmējdarbības vides attīstība, zivsaimniecība, tūrisma un atpūtas infrastruktūras attīstība. Dažos ezeros, kuros ir konstatētas sapropeļa atradnes - arī šī derīgā izrakteņa ieguve un nepieciešamās infrastruktūras attīstība.

RĒZEKNES NOVADA PAŠVALDĪBAS PIEMĒRS

Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2033. gada novada ezeros atbalsta sapropeļa ieguvu, bet ezeriem pieguļošajās teritorijās - tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai nepieciešamo tehnoloģisko iekārtu un rūpniecības uzņēmumu izvietojumu. Iekļauta vadlīnija, ka teritorijas plānojumā jānosaka konkrēti nosacījumi derīgo izrakteņu ieguves uzsākšanas atļaušanai vai aizliegšanai, karjeru teritoriju rekultivācijai un turpmākajai izmantošanai.

Ilgspējīgas attīstības stratēģijā izvērtējama publisko ūdeņu un to piekrastes loma, definējama to pieejamības nodrošināšana un vadlīnijas turpmākajai attīstībai, tajā skaitā būvniecībai gan attiecībā uz piekrastes apbūvi, gan peldbūvēm pakalpojuma objektu ierīkošanai,

inženierkomunikāciju risinājumiem u.c. aktuāliem jautājumiem. Plānošanas dokumentā var tikt definētas atšķirīgas prasības brīvas pieejas nodrošināšanai publisko ūdeņu tauvas joslai lauku teritorijā un blīvi apdzīvotās vietās - pilsētās un ciemos, izvērtējot iedzīvotāju un citu potenciālo atpūtnieku skaitu, konkrētā ūdensobjekta piemērotību atpūtas mērķiem, dabas aizsardzības intereses u.c. faktorus.

Telpiskās attīstības perspektīvā shematiski grafiskajos attēlos attēlojamas vēlamās ilgtermiņa izmaiņas atpūtas un tūrisma infrastruktūras attīstībai - ūdens ceļu, ūdenstransporta pietātņu atjaunošana vai jaunu veidošana, plānotās promenādes, ūdens atpūtas pakalpojumu un sporta centri utml.

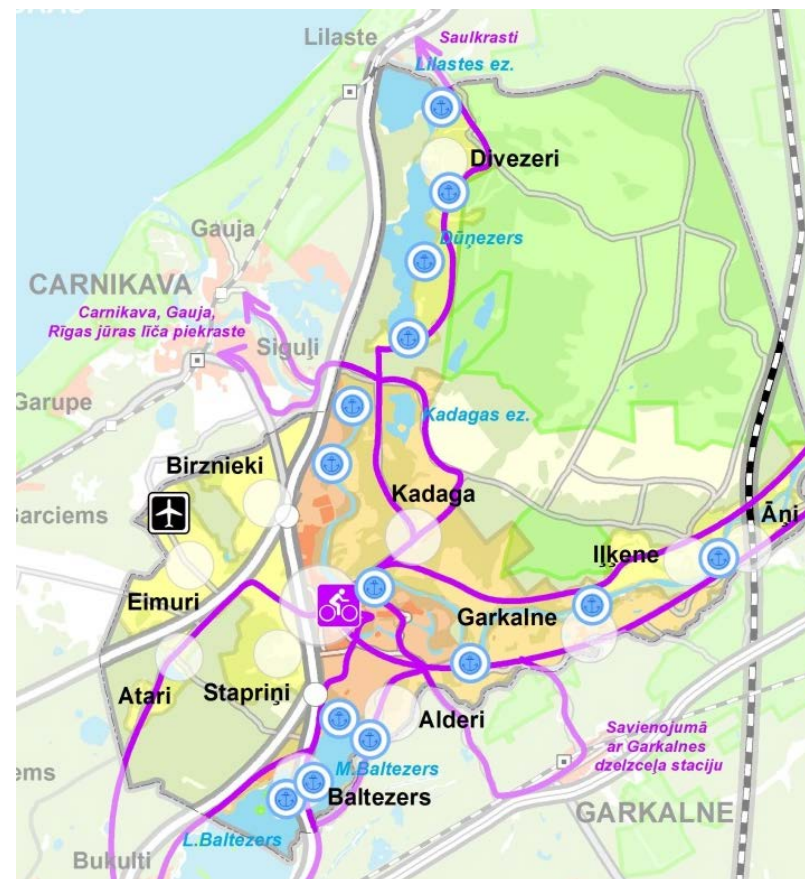
Daudzi publiskie ūdeņi atrodas vairāku vietējo pašvaldību teritorijās. Līdz ar to, jau stratēģiski definējamas arī kopīgās intereses upju baseinu apgabalā un kopīgo publisko ūdeņu apsaimniekošanā vai izpēti konkrētu problēmjuautājumu (piesārņojums, applūšanas risks, tehniskā un tūrisma infrastruktūra u.c.) risināšanā ar kaimiņu pašvaldībām, kompetentajām valsts un citām institūcijām, nevalstiskajām organizācijām u.c. ieinteresētajām pusēm.

ĀDAŽU NOVADA PAŠVALDĪBAS PIEMĒRS

Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija (2018.-2037.) definē vadlīnijas:

- attīstāmas brīvas pieejas iespējas publiskajiem ūdeņiem, ūdenstūrisma infrastruktūra un pakalpojumi - ūdenstransporta pietātnes un ūdens ceļu maršruti pa Gauju, Lielo un Mazo Baltezeru, Dūņezeri un Lilastes ezeru, sasaistot tos vienotā lokā. (skat. Ilustrācija:6) Nav pieļaujama tādas apbūves attīstība, kas nākotnē kavētu piekļuvi publiskajiem ūdensobjektiem;
- pirms tūrisma un atpūtas teritoriju un/vai objektu izveides izvērtējami visi potenciālie dabas vidi ietekmējošie faktori, īpašu uzmanību pievēršot ūdeņu kvalitātes saglabāšanai un paaugstināšanai. Nav pieļaujama neattīrītu kanalizācijas notekūdeņu noplūde Gaujā, Lielajā Baltezerā un Mazajā Baltezerā u.c. ūdensobjektos;
- izstrādājami publisko ūdensteču un ūdenstilpņu apsaimniekošanas plāni, iekļaujot tajos arī prasības motorizēto ūdenstransportu izmantošanai, licenzētai zvejai, zivju resursu atjaunošanai un citu publisko ūdeņu un piekrastes izmantošanas un apsaimniekošanas jautājumu risināšanā;
- nav pieļaujama apbūves veidošana tuvāk par 50 m no ūdens malas, izņemot unikālus būvniecības gadījumus, kā arī blīvas apbūves veidošana pie publiskajiem ūdeņiem, ja nav pieejama un nodrošināta centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija;
- attīstāma sadarbība ar Carnikavas novada, Garkalnes novada, Inčukalna novada un Sējas novadu pašvaldībām, kā arī ar LR Aizsardzības ministriju, AS „Latvijas Valsts meži”, SIA „Rīgas meži”, SIA „Rīgas ūdens” - Gaujas baseina apgabala un publisko ūdeņu apsaimniekošanā, pretplūdu dambja būvniecībā, Lielā un Mazā Baltezera piesārņojuma mazināšanai (vienotas kanalizācijas sistēmas veidošana).

Ilustrācija 6. Plānotā ūdenstransporta infrastruktūra Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2033

DAUGAVPILS PILSĒTAS PAŠVALDĪBAS PIEMĒRS

Kā redzams Ilustrācija:7, Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (2014.-2030.), shematiski attēloti attīstāmie ūdenstransporta maršruti un pietātnes pie Daugavas, ūdens un atpūtas centri pie Stropu ezera un Šuņezera, gājēju promenādes un perspektīvās zilā karoga pludmales pie Daugavas un Stropu ezera. Daugavas upes krastu labiekārtošana, promenādes zonas izveide, atpūtas vietu un peldvietu skaita palielinājums, atpūtas infrastruktūras sakārtošana pie Stropu ezera, pilsētas ezeru apsaimniekošana un bioloģiskās daudzveidības saglabāšana ir prioritāri attīstāmās jomas.

Ilustrācija 7. Plānotā ūdens un ūdensmalu attīstība Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (2014.-2030.)

Ilgspējīgas attīstības stratēģijā kā hierarhiski augstākajā plānošanas dokumentā ir būtiski izvērtēt, kuru publisko ūdeņu piekrastē ir nepieciešams veikt īpašus plānošanas pasākumus ūdens plūdu apdraudējuma, erozijas, gruntsūdens līmeņa paaugstināšanās vai citu vides risku mazināšanai - rekonstruēt esošos vai būvēt jaunus aizsargdambjus, krasta nostiprinājumus, meliorācijas sistēmas u.tml.

Ādažu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2033 noteikts, ka ar inženiertehniskām metodēm jānodrošina plānoto apbūves teritoriju applūstamības risks zem 1%.

Rēzeknes novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2033 vadlīnijas turpmākajai plānošanai nosaka, ka teritorijas plānojumā, lokālplānojumos un detālplānojumos, atbilstoši attīstības plānošanas dokumenta kompetencei un mēroga precizitātei, jāattēlo riska teritorijas - applūstošās teritorijas, krastu erozijas riska teritorijas u.c., kā arī jānosaka ierobežojumi to izmantošanai.

Savukārt, Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā stratēģiski noteikts, nepieciešama Daugavas labā un kreisā krasta aizsargdambju pagarināšana Gajokas, Ruģeļu un Judovkas apkaimju applūšanas risku mazināšanai. (*skatīt ilustrācija 8*)

Ilustrācija 8. Plānotās īpašas plānošanas teritorijas (aizsargdambji) Daugavpils pilsētas ilgtspējīgas attīstības stratēģijā (2014.-2030.)

IETEIKUMI PUBLISKO ŪDEŅU PLĀNOŠANAI ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJAS IZSTRĀDĒ

Darba uzdevumā
ilgtspējīgas attīstības
stratēģijas izstrādei
rekomendējams
iekļaut:

Izstrādāt nosacījumus vienotas ūdens telpiskās struktūras izveidei;

Noteikt publisko ūdeņu izmantošanas specializāciju un apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķus;

Definēt vispārīgās prasības publisko ūdeņu pieejamības nodrošināšanai, apbūves un tehniskās infrastruktūras veidošanai to piekrastē un pieguļošajās sauszemes teritorijās;

Shematiski attēlot ilgtermiņā plānoto ūdeņu un ūdensmalu teritoriju attīstību – ūdensceļus, ūdens transporta pietātnes un maršrutus, promenādes gājējiem un velobraucējiem, labiekārtotas atpūtas vietas un peldvietas, sporta un ūdens atpūtas centrus u.c. pēc konkrētās nepieciešamības;

Noteikt prioritāri attīstāmās publisko ūdeņu teritorijas vai to daļas un tajās veicamās turpmākās plānošanas darbības;

Stratēģiski definēt un nepieciešamības gadījumā shematiski attēlot publisko ūdeņu vai to piekrastes teritorijas, kur nepieciešams veikt īpašus plānošanas pasākumus vides risku mazināšanai;

Noteikt stratēģiskos pasākumus ezeru un upju bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai un zivju resursu ilgtspējīgai apsaimniekošanai, piemēram, apsaimniekošanas plānu izstrādi;

Definēt sadarbības jomas (tehniskās infrastruktūras attīstībā, tūrismā, upju baseinu apgabalu apsaimniekošanā un ūdens kvalitātes uzlabošanā, bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā, pretplūdu pasākumus u.c.) publisko ūdeņu apsaimniekošanā ar kaimiņu pašvaldībām, institūcijām, NVO u.c. potenciālajiem sadarbības partneriem. Ja nepieciešams - izpēti veikšanu problēmjautājumu risināšanā dažādu interešu saskaņošanai publiskajos ūdeņos un to piekrastēs.

4.2 TERITORIJAS PLĀNOJUMI UN LOKĀLPLĀNOJUMI

Ar pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem - teritorijas plānojumu un lokālplānojumu tiek īstenoti ilgtspējīgas attīstības stratēģijas uzstādījumi attiecībā uz publisko ūdeņu un to piekrastes teritoriju izmantošanu saimnieciskajai darbībai, transportam, rekreācijai, vides aizsardzībai u.c.

Grafiskajā daļā nosakāms funkcionālais zonējums, publiskās infrastruktūras objekti, apgrūtinātās teritorijas un objekti, teritorijas ar īpašiem noteikumiem u.c. Savukārt teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos - atļautie teritorijas izmantošanas veidi, apbūves parametri, piekļuve un citi nosacījumi teritorijas atļautajai izmantošanai.

Teritorijas plānojuma un lokālplānojuma grafiskā daļa un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi tiek apstiprināti kā pašvaldības saistošie noteikumi. Tajos noteiktās prasības ir saistošas visām fiziskajām un juridiskajām personām – zemes īpašniekiem, lietotājiem un nomniekiem, veicot publisko ūdensobjektu un tai pieguļošo platību izmantošanu, zemesgabalu sadalīšanu vai apvienošanu, būvju projektēšanu un būvdarbus.

Teritorijas plānojums tiek izstrādāts visai pašvaldības teritorijai ar dažādu detalizāciju un izstrādes mēroga noteiktību lauku teritorijai un blīvi apdzīvotām vietām (pilsētām un ciemiem). Līdz ar to, tas ir plānošanas instruments, ar kura palīdzību tiek ieviestas un īstenotas vienotas normas un telpiskie risinājumi attiecībā uz publisko ūdeņu un tiem funkcionāli saistītās piekrastes izmantošanu un brīvas pieejas nodrošināšanu visā novada vai republikas pilsētas teritorijā.

Ņemot vērā, ka teritorijas plānojums aptver lielu, visas pašvaldības teritoriju, plānošanas dokuments ir samērā vispārīgs un tā detalizācijas līmenis un izstrādes mērogs bieži vien nav pietiekams, lai atrisinātu visus nepieciešamos plānošanas jautājumus saistībā ar konkrētām piekļuvēm pie publiskajiem ūdeņiem, vides riskiem, izmantošanas nosacījumiem u.c., panāktu vienošanos ar sabiedrību, vides aizsardzības institūcijām u.c. ieinteresētajām pusēm. Šajā gadījumā, teritorijas plānojumā būtu vēlams noteikt un attēlot teritorijas ar īpašiem noteikumiem, kurām obligāti izstrādājams lokālplānojums.

Lokālplānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kuru izstrādā pilsētai vai tās daļai, ciemam vai tā daļai vai lauku teritorijas daļai kāda plānošanas uzdevuma risināšanai vai teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai. Lokālplānojumu var izstrādāt, lai detalizētāk risinātu arī ūdens teritoriju izmantošanu konkrētā ūdensobjektā vai tā daļā un tam pieguļošajās teritorijās. Lokālplānojumā var tikt detalizēts vai noteikts funkcionālais zonējums, apakšzonas un tajās atļautie izmantošanas veidi, apbūves parametri, tehniskās infrastruktūras un piekļuves risinājumi, apgrūtinājumi, ja nepieciešams - izvirzīti nosacījumi turpmākajai plānošanai - detālplānojumu izstrādei.

Līdz ar to, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu un to atbilstošu pieejamību, šajos abos vietējas pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokumentos ir būtiski noteikt konkrētas normas attiecībā uz publisko ūdeņu un to piekrastes pieejamības nodrošināšanu, publiskās un tehniskās infrastruktūras attīstību, atļauto apbūvi – peldbūvēm un ūdensobjekta tuvumā esošo apbūvi.

Teritorijas plānošanu regulējošais normatīvais akts - MK noteikumi Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas un apbūves noteikumi" nosaka galvenos atļautās izmantošanas veidus funkcionālajā zonā Ūdeņu teritorija (Ū) - ūdenssaimnieciskā izmantošana, tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana (transporta lineārās infrastruktūras apbūve, transporta apkalpojošās infrastruktūras apbūve, inženiertehniskās infrastruktūras apbūve, energoapgādes uzņēmumu apbūve) un ūdens telpas publiskā izmantošana. Ūdeņu teritorijās var noteikt arī papildizmantošanas veidus - dzīvojamo apbūvi uz ūdens un derīgo izrakteņu ieguvu.

Pludmale ir ūdensmalu teritorija, kura regulāri applūst, uz tās neveidojas veģetācija. Līdz ar to pludmales teritorijas ir vairāk atbilstošas Ūdens teritorijām (Ū), nevis Dabas un apstādījumu teritorijām (DA).

Piekrastes teritorijas, tajā skaitā applūstošās teritorijas, kas atrodas vismaz 10 - 20 m platā joslā gar ūdensobjekta krastu ietver gan dabiskās ūdensmalas un krastmalas, gan labiekārtotas piekrastes ar izbūvētu tūrisma un atpūtas, kā arī tehnisko infrastruktūru (ielas, pievadceļi, laivu un jahtu piestātnes, ostas u.c.) ir tieši funkcionāli saistītas ar publisko ūdensobjektu izmantošanu. Plānošanas praksē piekrastes teritorijas lielākajā daļā gadījumā tiek noteiktas kā Dabas un apstādījumu teritorijas (DA) ar mērķi nodrošināt rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves. Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas un apbūves noteikumi", atļauti galvenie izmantošanas veidi Dabas un apstādījumu teritorijās (DA) ir publiskā ārtelpa (ar vai bez labiekārtojuma) un mežs īpaši aizsargājamās dabas teritorijās. Kā papildizmantošana var tikt noteikta publiskā apbūve un teritorijas izmantošana (tirdzniecības un pakalpojumu objekti, kultūras iestāžu, sporta būvju, tūrisma un atpūtas iestāžu apbūve), kā arī dārza māju apbūve.

Daudzi publiskie ūdeņi, to piekrastes un pieguļošās sauszemes teritorijas ir īpaši aizsargājamās dabas teritorijā (tajā skaitā Natura 2000), kuru izmantošanu regulē vispārīgie vai individuālie izmantošanas noteikumi, kā arī dabas aizsardzības plāni, kas jāņem vērā pie teritorijas plānojuma un/vai lokālplānojuma izstrādes, nosakot prasības atļautajai izmantošanai.

Jau vēsturiski ūdeņu tuvumā ir koncentrējušās daudzas apdzīvotās vietas, arī publiskie ezeri un upes atrodas pilsētu un ciemu teritorijās. Ūdeņu piekrastes ir bijusi gan pievilcīga dzīves vieta pastāvīgajiem un sezonālajiem iedzīvotājiem, gan tūrisma un atpūtas komercpakalpojumu vieta investoriem vairākus gadu desmitus un pieprasījums plānot un veidot jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas tiešā ūdeņu tuvumā nav mazinājies.

Lai funkcionāli sasaistītu ūdens, piekrastes un blakus esošās sauszemes teritorijas, plānojot būtu jāievēro "gudras izaugsmes" principi: fiziski un vizuāli pieejama - atvērta publiskai izmantošanai - ūdens un piekrastes teritorija, dažāda zemes izmantošana blakus esošajā sauszemes teritorijā, iekļaujot ūdens resursu izmantošanu, tādas apbūves veidošana, kas saglabā un veicina brīvu piekļuvi piekrastes resursiem, dažādu veidu (mērķu) māju veidošana, kas nodrošina ar mājokli pastāvīgos un sezonas iedzīvotājus.

Pie publiskajiem ūdeņiem atrodošās sauszemes teritorijas plānošanas praksē pilsētu un ciemu teritorijās daudzos gadījumos tiek plānotas kā blīvas dzīvojamās un publiskās apbūves teritorijas, bet pašvaldību lauku teritorijās saglabājas kā lauksaimniecības un mežu teritorijas, ar

diezgan elastīgu un dažādu teritorijas izmantošanu. Gan lauku, gan pilsētu teritorijās bieži vien publiskie ūdeņi tieši robežojas vai atrodas nelielā attālumā no Transporta infrastruktūras (TR) teritorijām – dažādas kategorijas autoceļiem un ielām.

Vietējās pašvaldības, izstrādājot teritorijas plānojumus, ir dažādi risinājušas brīvas pieejas pie publiskajiem ūdeņiem, ūdeņu un tiem pieguļošās teritorijas izmantošanas, kā arī aktuālos vides risku – applūšana, krastu erozija u.c. novēršanas vai mazināšanas jautājumus.

Piemēram, spēkā esošā **Ādažu novada (pagasta) teritorijas plānojuma** Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos (turpmāk – TIAN) noteikts, ka publiskiem ūdeņiem jānodrošina publiska pieeja ik pa diviem apbūves gabaliem, pieklūšanas risinājumu nosakot detālplānojumā vai zemesgabala sadalīšanas projektā. Līdzīgi brīvas piekļuves pie publiskajiem ūdeņiem jautājums risināts arī spēkā esošajā Jaunjelgavas novada teritorijas plānojumā - Grafiskajā daļā attēlotas publiskās pieejas vietas pie ūdeņiem, bet TIAN prasība nodrošināt piekļuvi Daugavai vismaz ik pēc 2 zemes īpašumiem, detalizējot risinājumus pie turpmāko plānošanas dokumentu izstrādes.

Rēzeknes novada teritorijas plānojuma (2013.-2024.) Grafiskajā daļās shematiski attēlotas divu veida publiskās pieejas vietas pie ūdeņiem - pasīvajai un aktīvajai, tajā skaitā motorizētajai atpūtai pie ūdeņiem, bet neparādot konkrētus piekļuves risinājumus. (*skatīt piemērā zemāk 9. ilustrāciju*) Blīvi apdzīvoto vietu – ciemu teritorijā nav atļauts izmantot motorizētos ūdens transportlīdzekļus. Publiskajam ezeram blakus esošās piekrastes teritorijas ciemā noteiktas kā Dabas un Apstādījumu teritorijas (DA) un Publiskās apbūves teritorijas (P), bet blakus esošajā lauku teritorijā kā Lauku zemes (L), Mežu teritorijas (M) un Transporta infrastruktūras teritorijas (Tr).

Ilustrācija 9. Izkopējums no Rēzeknes novada teritorijas plānojuma (2013.-2024.)
Grafiskās daļas

Ūdeņu teritorijās izdalīts apakšzonējuma veids Ū-1 - „sapropeļa ezeri” (*skatīt piemērā zemāk 9. ilustrācija*), kuros atļauta derīgā izrakteņa - sapropeļa ieguve. Pie ezeriem pieguļošajās teritorijās atļauta iegūtā sapropeļa uzglabāšana, tehnoloģiskajā procesā nepieciešamo iekārtu vai rūpniecības uzņēmuma izvietošana, ciemos un citās urbānās vietās pirms tam veicot pašvaldības būvvaldes ierosinātu publiskās apspriešanas procedūru ar pozitīvu rezultātu.

Ūdeņu teritorijās kā papildizmantošanas veids atļautas būves ūdenī - „peldošs” kultūras objekts vai sabiedriskās ēdināšanas uzņēmums, vai tūrisma objekts, izstrādājot būvprojektu un pirms tam veicot pašvaldības būvvaldes ierosinātu publiskās apspriešanas procedūru ar pozitīvu rezultātu.

TIAN noteikts, ka publiska piekļūšana gājējiem un velosipēdistiem pie publiskajiem ūdeņiem ir jānosaka lokālpāņojumā, detālpāņojumā vai zemes ierīcības projektā, atbilstoši teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā noteiktajam un pašvaldības prasībām, kas noteiktas attiecīgajā darba uzdevumā. Publiskajās pieejas vietās pie ūdeņiem aizliegta transportlīdzekļu mazgāšana un cita piesārņojoša darbība.

TIAN noteikti vairāki specifiski nosacījumi attiecībā uz ūdens un to piekrastes teritoriju izmantošanu:

- virszemes ūdens objektu izmantošanai apbūvei (t.sk. dažādas būves teritorijas labiekārtojuma nodrošināšanai, organizētas peldvietas, glābšanas stacijas un citas ar sportu un rekreāciju saistītās būves), ja nodomātā izmantošana nav saistīta ar tauvas joslā atļautajām būvēm, obligāti izstrādājams detālpāņojums vai būvprojekts;
- krasta līnijai jābūt brīvi pieejamai, bez žogiem vai citiem norobežojumiem, nodrošinot piekrastes tauvas joslu 10 m platumā, bet gar privāto ūdeņu krastiem - 4 m;
- ūdensteču un ūdenstilpju krastu līnijas drīkst nebūtiski izmainīt krastu nostiprināšanai, lai novērstu ūdensteču un ūdenstilpju krastu līniju tālāku eroziju, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izstrādājot būvprojektu krastu nostiprināšanai. Krastu nostiprināšanu drīkst veikt bez krasta līnijas izvirzīšanas, pārvietošanas ūdensteces vai ūdenstilpes virzienā;
- zivju resursu aizsardzības nolūkos uz novada ūdenstecēm/ūdenstilpēm atļauts būvēt un atjaunot tikai hidroelektrostacijas ar bezaizsprostu vai citām līdzīgām tehnoloģijām, kas neizmaina ekosistēmu un nenosprosto zivju ceļus, un saskaņā ar ūdensteces/ūdenstilpes individuālajiem apsaimniekošanas noteikumiem;
- aizliegts būvēt un atjaunot hidroelektrostaciju aizsprostus un veidot jebkādas mehāniskus šķēršļus Rēzeknes novada teritorijā uz šādām upēm - Malta, Rēzekne, Iča, Ličupe, Rītupe un Feimanka, izņemot, ja to pieļauj izstrādātie individuālie ūdensteces apsaimniekošanas noteikumi;
- ciemu teritorijā esošajās ūdenstecēs un ūdenstilpēs visā ūdeņu teritorijā, kā arī ar ciema teritoriju robežojošās ūdenstecēs un ūdenstilpēs 50 m joslā gar krasta līniju nav atļauta visa veida motorizēto ūdens transportlīdzekļu izmantošana, izņemot organizētos pasākumos, kas saskaņoti ar Pašvaldību. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās (ĪADT) publisko ūdeņu teritorijās jāievēro ĪADT normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānos noteiktie ierobežojumi;

- lauku teritorijā publiskās peldvietas jānorobežo ar bojām, motorizēto ūdens transportlīdzekļu izmantošana atļauta ūdeņos ārpus boju norobežotās teritorijas;
- ūdenstilpēs un ūdenstecēs aizliegts veidot norobežojumus ar dzeloņstieplēm vai citiem surogātmateriāliem.

Spēkā esošajā **Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojumā** noteiktas prasības Ūdeņu teritoriju (apakšzonas: 1D4, 2D4, 3D4, 4D4, 5D4, 6D4, 7D4, 8D4, 11 D4, 18 D4) izmantošanai. Atļautā izmantošana Ūdeņu teritorijās iekļauj amatierzveju, motorizētu peldlīdzekļu izmantošanu ārpus peldvietu teritorijām, ūdenstransportu, hidrotehniskas būves, peldlīdzekļu pietātnes, būves ūdenī nelieliem tirdzniecības, sabiedriskās ēdināšanas vai rekreācijas pakalpojumu objektiem, Lielupē – Lielupes ostas darbībai nepieciešamo izmantošanu. Atļauto izmantošanu Lielupē veic atbilstoši prasībām, kas noteiktas atsevišķos pašvaldības saistošajos noteikumos - Lielupes ekspluatācijas noteikumos. Ūdensobjektos Ķemeru nacionālā parka daļā atļautas vienīgi darbības, saskaņā ar dabas aizsardzības plānu un MK 18.06.2002. "Ķemeru nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi".

Kā īpašas plānošanas teritorijas pie Lielupes noteiktas Ūdensmalas (Ū), ar mērķi aktivizēt pilsētas dzīvi pie ūdeņiem, īpaši pie Lielupes, padarīt krastmalas pieejamas ar organizētu gājēju un velosipēdistu infrastruktūru, ierīkotu atpūtas vietas, pietātnes, molus, izbūvētu laipas un citu labiekārtojuma infrastruktūru u.c., kas atjauno dzīvi pie ūdens. Ūdensmalas zonā noteiktās atļautās izmantošanas Lielupes krastmalā realizējamās saskaņā ar Lielupes ekspluatācijas noteikumiem un atbilstoši Aizsargjoslu likuma prasībām. Jaunā ostma (O) izveidota ar mērķi intensificēt ūdeņu izmantošanu, pakalpojumu attīstību un atbilstošas infrastruktūras izveidi. *(skatīt izkopējumu no Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma kartes zemāk, 10. ilustrācija)*

TIAN ir noteiktas atsevišķas prasības būvēm un ūdenī - būves ūdens akvatorijā izvietojamas uz pontoniem vai citām peldošām konstrukcijām un ne tālāk kā 20 m joslā no krasta, maksimālais būves augstums ir 6 m. Ūdenī izvietojamu būvju iecerei izstrādā detālplānojumu, ietverot teritoriju, kurā plānots izvietot būves un ar to funkcionāli saistīto krastmalas teritoriju sauszemē. Detālplānojumā precizē būves funkciju, parametrus un izvietojumu, prasības teritorijas labiekārtojumam un apsaimniekošanai.

Ilustrācija 10. Izkopējumi no Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma kartes "Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana"¹⁴

Lai noteiktu plūdu riska teritorijas pie Lielupes (*skatīt 10. ilustrācijā*) ir veikts pētījums "Applūduma riska izpēte un prognozēšana Jūrmalas pilsētas teritorijā pie virszemes ūdensobjekta "Lielupe""¹⁵. Visā Jūrmalas pilsētas teritorijā atļauts izbūvēt inženieraizsardzības un hidrotehniskās būves apbūves, kura atrodas plūdu riska teritorijā, aizsardzībai pret plūdiem vai paliem, ievērojot Aizsargjoslu likuma prasības. Inženieraizsardzības vai hidrotehniskās būves izvietojumu nosaka detālplānojumā vai lokālplānojumā. Būves konstruktīvo risinājumu izstrādā būvprojektā.

Pie Lielupes noteiktas arī vairākas kompleksas vienota detālplānojuma vai lokālplānojuma izstrādes teritorijas, kas ietver vairākas zemes vienības (*skatīt 11. ilustrāciju zemāk*). Pie lokālplānojumu vai detālplānojumu izstrādes šajās teritorijās jānosaka vai jāprecizē teritorijas funkcionālās organizācijas risinājumi, publiskās ārtelpas risinājumi, ietverot pastaigu ceļu gar Lielupi, ainavas veidošanas koncepcija, pamatojoties uz bioloģiskās daudzveidības izpēti, automašīnu novietojuma risinājumi, apbūves parametri u.c.

¹⁴ Izstrādātājs: Grupa 93, 2012

¹⁵SIA "Procesu izpētes un analīzes centrs", 2012

Applūstošā teritorija, noteikta pēc MK noteikumiem Nr. 406

Plūdu riska teritorija*

Vienota detālplānojuma
vai lokālplānojuma teritorija

Ilustrācija 11. Izkopējumi no Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma kartēm "Plūdu riska teritorijas" un "Detalizētas plānošanas teritorijas"¹⁶

Attiecībā uz vides riskiem, TIAN noteiktas prasības krastu, applūstošo teritoriju un plūdu riska teritoriju atļautajai izmantošanai un inženiertehniskajai sagatavošanai. Jūrmalas pilsētā visā Lielupes krastmalas joslā, izņemot īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un dabisko palieņu pļavu biotopu teritorijas, erozijas skartajās vietās atļauts izbūvēt jaunus un rekonstruēt esošos krasta nostiprinājumus. Lielupes krasta stiprināšanas inženiertehniskie pasākumi jāveic kompleksi, izvērtējot ietekmi uz teritorijām, kuras teritorijas plānojuma Grafiskajā daļā noteiktas kā applūstošās. Applūstošajās teritorijās būvniecība atļauta, ja lokālplānojumā vai detālplānojumā precizēta applūstošās teritorijas robeža un apbūvi izvieto ārpus applūstošās teritorijas.

Papildus TIAN noteiktajām prasībām, uzsākot un veicot teritorijas izmantošanu Lielupes krastmalā, jāievēro detalizēti izstrādātās Lielupes ekspluatācijas noteikumu prasības.

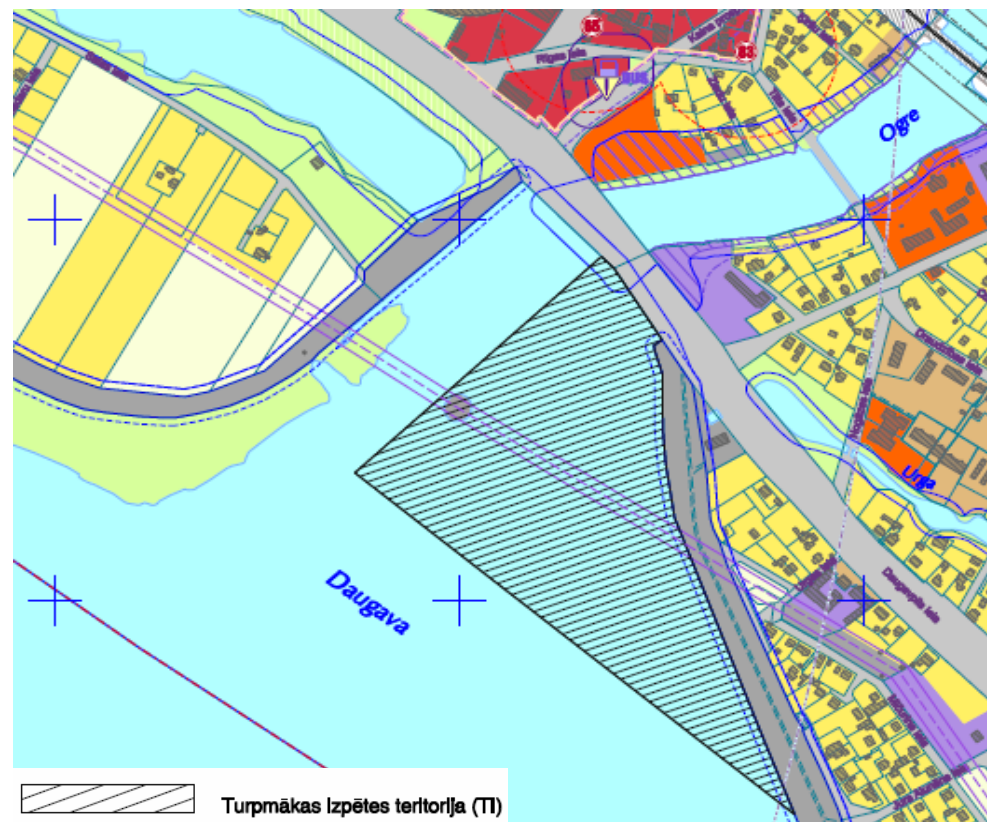
¹⁶ Izstrādātājs: Ogres novada pašvaldība, SIA "Grupa 93"

Ogres novada teritorijas plānojumā (2012.-2024.) Ogres pilsētas pavasara plūdu problēmas risināšanai un vienlaikus atpūtas un ūdenssporta teritorijas attīstības (Ogres ostas) ieceres izpētei tiek noteikta Turpmākās izpētes teritorija (TI) Ogres upes ietekai Daugavā. *(skatīt ilustrācijā Nr 12.)*

Rīgas HES būvniecības rezultātā un tai sekojošā Daugavas uzpludināšana ir izjaukusi Ogres upes dabīgo ieteci Daugavā un izmainījusi hidroloģisko režīmu upes lejtecē, kā rezultātā pavasarī, ledus iešanas laikā Ogres upes grīvā veidojas ledus sastrēgumi, kas, paaugstinot ūdenslīmeni, veicina Ogres pilsētas teritoriju applūšanu. Problēmas iespējamai risināšanai plānojums paredz Daugavā, pie Ogres upes ietekas turpmākās izpētes teritoriju, ar mērķi veikt tās ģeoloģisko un hidroloģisko izpēti un izveidot hidrotehniskas būves ledus sastrēgumu veidošanās novēršanai, vienlaikus paredzot iespēju šajā teritorijā attīstīt atpūtas un ūdenssporta aktivitātes (izveidot t.s. „Ogres ostu”).

Šajā, Ogres gadījumā, lai risinātu turpmāko šīs “problēmteritorijas” izmantošanu, nepieciešama iepriekšminēto izpēti veikšana un lokālpilānojuma izstrāde. Lokālpilānojumā tiks attēlots nepieciešamo hidrotehnisko būvju izvietojums, lai novērstu applūšanas riskus, noteikts funkcionālais zonējums/apakšzonas atpūtas un ūdenssporta aktivitātēm, “Ogres ostas” izveidei un atļautā izmantošana, transporta un infrastruktūras risinājumi.

Ilustrācija 12. Izkopējums no Ogres novada teritorijas plānojuma kartes “Teritorijas plānotā (atļautā) izmantošana”¹⁷

¹⁷ Izstrādātājs: SIA “Grupa 93”, 2012

ĪTEIKUMI PUBLISKO ŪDEŅU PLĀNOŠANAI TERITORIJAS PLĀNOJUMU IZSTRĀDĒ

Izvērtējot normatīvo aktu prasības un pašvaldību labo praksi attiecībā uz publisko ūdeņu un to piekrastes izmantošanu, Darba uzdevumā teritorijas plānojuma izstrādei rekomendējams iekļaut un noteikt sekojošus kritērijus:

1. Izvērtēt katra publiskā ūdensobjekta un ar to funkcionāli saistītās piekrastes teritorijas ģeogrāfisko novietojumu, lielumu (platību, garumu), ekoloģiskās funkcijas, bioloģisko daudzveidību un ainavisko vidi, ūdens kvalitāti, vides riskus (plūdu, erozijas, piesārņojuma apdraudējums u.c.), pašreizējo izmantošanu un piekļuves iespējas pie ūdensobjekta, kuģošanas iespējas, blakus esošo piekrastes un sauszemes teritoriju īpašumu piederību u.c. attīstības priekšnoteikumus.
2. Ņemot vērā pašvaldības hierarhiski augstākajā plānošanas dokumentā - ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteiktās vadlīnijas publisko ūdeņu izmantošanas politikā un izvērtētos attīstības priekšnoteikumus, noteikt ūdensobjekta attīstības potenciālu.
3. Pamatot nepieciešamo detalizācijas pakāpi publiskā ūdensobjekta/u un to piekrastes plānošanai lauku teritorijā un blīvi apdzīvotās vietās (pilsētās un/vai ciemos).
4. Noteikt un grafiski attēlot ar ūdensobjektu funkcionāli saistītās piekrastes teritorijas robežas.
5. Atbilstoši noteiktajam ūdensobjekta un tā piekrastes attīstības potenciālam, grafiskajā daļā noteikt funkcionālā zonējumu Ūdens teritorijas (Ū) un/vai Dabas un apstādījumu teritorijas (DA) un apakšzonas, atkarībā no ūdensobjekta tā un piekrastes izmantošanas mērķiem (rekreācijai un tūrismam, zivsaimniecībai, dabas aizsardzībai, ostas izveidei, sapropeļa ieguvei, peldbūvju izvietojumam u.c.)
6. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikt prasības katras funkcionālās zonas/apakšzonas atļautajai izmantošanai, apbūves un vides veidošanai, nodrošinājumam ar infrastruktūru.
7. Grafiskajā daļā attēlot esošās un plānotās publiskās peldvietas un atpūtas vietas pie publiskajiem ūdeņiem. TIAN noteikt nosacījumus to turpmākajai attīstībai.
8. Grafiskajā daļā un/vai TIAN noteikt piekļuves risinājumus pie publiskajiem ūdeņiem (rekomendējams, kur iespējams jau attēlot grafiskajā daļā konkrētas piekļuves vietas).
9. TIAN iekļaut nosacījumus ūdens objektu un to krastmalu aizsardzībai, pārvaldībai un plānošanai.
10. Noteikt un Grafiskajā daļā attēlot ūdensobjektu tauvas joslas un vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas.
11. TIAN iekļaut nosacījumus blakus pie publiskajiem ūdeņiem esošajām un plānotajām apbūves teritorijām (apbūves rādītāji, nodrošinājums ar centralizēto ūdensapgādi un kanalizāciju, piekļuves saglabāšanu vai noteikšanu pie publiskajiem ūdeņiem u.c.).
12. Noteikt un grafiskajā daļā attēlot publisko ūdeņus vai to daļas un to piekrastes, kā arī telpiski un funkcionāli ar tām saistītās sauszemes teritorijas daļas, kuriem nepieciešama papildus izpēti/tu veikšana, lai noteiktu vai detalizētu funkcionālo zonējumu/apakšzonas un tajās

atļauto izmantošanu, piekļuves risinājumus, vides riska novēršanas pasākumus u.c. Paredzēt šīs teritorijas kā obligāti izstrādājamo lokālplānojumu un/vai detālplānojumu teritorijas. TIAN iekļaut nosacījumus obligāto lokālplānojuma un/vai detālplānojumu izstrādei.

13. Ņemot vērā attiecīgā ūdens baseina apgabala apsaimniekošanas plānu, Grafiskajā daļā attēlot riska ūdensobjektus (ar sliktu ekoloģisko un/vai ķīmisko ūdens kvalitāti). TIAN iekļaut prasības ūdens ekoloģiskās kvalitātes uzlabošanai, renaturalizējamiem un saglabājamajiem ūdensobjektiem.
14. Grafiskajā daļā un TIAN noteikt publisko ūdeņu teritorijas vai to daļas, kuros atļauts izvietot peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai un/vai dzīvojamo apbūvi uz ūdens, ierobežota kuģošana un citu peldošo līdzekļu izmantošana u.c. TIAN iekļaut nosacījumus peldbūvē un infrastruktūras būvē (attālumu no krasta līnijas, kādā ūdensobjektā var izvirzīt būves un objektus, apbūves augstums, obligāti izstrādājams detālplānojums u.c.), citus specifiskus nosacījumus.
15. Grafiskajā daļā un TIAN noteikt publisko ūdeņu teritorijas, kuros atļauta derīgā izrakteņa - sapropeļa ieguve. TIAN iekļaut prasības derīgo izrakteņu ieguvei un ar to saistītās tehniskās infrastruktūras izvietošanai piekrastē.
16. Noteikt un Grafiskajā daļā attēlot teritorijas ar īpašiem noteikumiem – aplūstošās teritorijas, plūdu riska teritorijas, krastu erozijas apdraudētās teritorijas, krasta stiprinājumus u.c. TIAN iekļaut prasības atļautajai izmantošanai un nepieciešamajiem inženiertehniskajiem pasākumiem vides risku novēršanai vai mazināšanai.
17. Saskaņot ūdensobjektu funkcionālo zonējumu/apakšzonas un tajos atļauto izmantošanu publiskajos ūdeņos, kas atrodas divu vai vairāku pašvaldību teritorijās.
18. Noteikt publiskos ūdensobjektus, kuriem nepieciešama atsevišķu detalizētu pašvaldības saistošo noteikumu (ekspluatācijas noteikumu) izstrāde.

Lokālplānojums var tikt izstrādāts, lai risinātu jau teritorijas plānojumā konstatētu plānošanas uzdevumu (noteikta kā teritorija ar īpašiem noteikumiem - obligātā lokālplānojuma izstrādes teritorija), vai arī spēkā esošā teritorijas plānojuma gadījumā, kad pašvaldība izvērtē nepieciešamību detalizēt vai grozīt publisko ūdeņu teritorijas un to piekrastes teritorijas atļauto izmantošanu.

NOTEIKUMI PUBLISKO ŪDEŅU PLĀNOŠANAI LOKĀLPLĀNOJUMU IZSTRĀDĒ

Darba uzdevumā lokālplānojuma izstrādei būtu nepieciešams noteikt sekojošus kritērijus:

1. Norādīt publiskā ūdensobjekta vai tā daļas un ar to telpiski un funkcionāli saistītās teritorijas robežas, kurām nepieciešami kompleksi risinājumi un lokālplānojuma izstrāde.
2. Norādīt lokālplānojuma izstrādes mērķi (kādi galvenie plānošanas uzdevumi risināmi – funkcionālā zonējuma/apakšzonu detalizācija vai grozīšana, piekļuve pie publiskajiem ūdeņiem, vides risku u.c. pēc nepieciešamības).

3. Atbilstoši risināmiem plānošanas uzdevumiem un atrašanas vietai (pilsētā, ciemā vai lauku teritorijā), noteikt lokālpilānojuma izstrādes mēroga precizēti un veicamās izpētes.
4. Noteikt un Grafiskajā daļā attēlot funkcionālo zonējumu/apakšzonas, ūdensobjekta tauvas joslu, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslu, piekļuves izvietojumu un risinājumus, vides riska teritorijas, esošās un nepieciešamās inženierbūves vides risku novēršanai, ūdensteču posmus vai ūdenstilpju daļas ar specifiskiem nosacījumiem (piemēram, kur ierobežojama kuģošana un citu peldošo līdzekļu izmantošana), obligāti izstrādājamo detālpilānojumu teritorijas, ūdeņu teritorijas, kurās atļauts izvietot peldbūves u.c., atbilstoši lokālpilānojuma izstrādes mērķim un uzdevumiem.
5. TIAN noteikt prasības ūdensobjektu un piekrastes atļautajai izmantošanai, vides risku novēršanai, detālpilānojumu izstrādei, nosacījumus ūdens objektu un to krastmalu aizsardzībai, pārvaldībai un plānošanai u.c. Ja lokālpilānojumā tiek atļautas peldbūves, pamatot to izvietojānu un apbūves rādītājus ar vizuālo (3D modeļi) un funkcionāli - telpisko analīzi.
6. Pilsētu vai lielu ciemu teritorijās rekomendējams sniegt priekšlikumus krastmalu labiekārtojuma līmenim un ieteicamajiem krastmalu šķērsprofiliem.

Lokālpilānojuma izstrādes Darba uzdevumā var tikt iekļautas arī citas prasības, atkarībā no risināmā plānošanas uzdevuma, plānotā izmantošana veida un prognozētā apmeklētāju skaita objektā.

Pašvaldībai, sagatavojot lokālpilānojuma izstrādes darba uzdevumu, būtiski ir izvērtēt, kādi plānošanas jautājumi var tikt atrisināti jau lokālpilānojuma līmenī, pie konkrēta izstrādes mēroga un ir/vai nav nepieciešama detālpilānojuma izstrāde.

4.3 TEMATISKIE PLĀNOJUMI

Tematiskais plānojums ir teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā atbilstoši plānošanas līmenim var tik risināti specifiski jautājumi un veikti pētījumi, kas saistīti ar publisko ūdeņu un to piekrastes izmantošanu, vides riskiem, zilo ūdens struktūru telpisku un funkcionālu integrāciju kopējā pašvaldības teritorijas struktūrā.

Tematiskais plānojums ir detalizēts pētījums, kas sastāv no teksta informācijas un grafiskās daļas. Ar šo plānošanas dokumentu var tikt detalizēti pašvaldības ilgtspējīgas attīstības risinājumi, kā arī noteiktas papildus prasības to īstenošanai dzīvē. Tematiskā plānojuma informācija var tikt tālāk integrēta saistošajos pašvaldības plānošanas dokumentos - teritorijas plānojumā un/vai lokālplānojumā.

Piemēram, Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma izstrādes vajadzībām, tiek izstrādāts Ūdens teritoriju un krastmalu tematiskais plānojums (pētījums "Ūdensobjektu un krastmalu ārpus Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas teritorijas izpēte")¹⁸. Rīgas teritorijas plānojuma paskaidrojuma rakstā tiks iestrādāta tematiskā plānojuma koncepcija un ietverti risinājumu apraksts, grafiskajā daļā - risinājumu grafiskais attēlojums atbilstoši teritorijas plānojuma mēroga noteiktībai, TIAN - nosacījumi ūdens objektu un to krastmalu aizsardzībai, pārvaldībai un plānošanai atbilstoši Grafiskajā daļā noteiktajam.

Pētījuma ietvaros noteikti četri krastmalu labiekārtojuma līmeņi - dabiskās ūdensmalas un krastmalas, labiekārtotas aktīvās ūdensmalas un krastmalas, izbūvētas krastmalas un labiekārtotās ūdensmalas un iekšzemes pietātnes un ar kuģošanu saistītās ūdensmalas.

Tematiskajā plānojumā ir iekļauti priekšlikumi jaunā Rīgas pilsētas teritorijas plānojuma izstrādei:

- funkcionālais zonējums un apakšzonas;
- Ūdens teritoriju izmantošanas, apbūves un vides veidošanas noteikumi;
- krastmalu un sauszemes teritoriju, kas atrodas tiešā ūdensobjekta tuvumā, izmantošanas, apbūves un vides veidošanas noteikumi;
- prasības ūdensobjektu saglabāšanai un renaturalizējamie ūdensobjekti;
- peldvietas, pludmales un peldbūves;
- publiski pieejamās perspektīvās pasažieru kuģu, jahtu un laivu pietātnes;
- krastmalu ieteicamie šķērsprofili.

Pašvaldībai, sastādot darba uzdevumu tematiskā plānojuma izstrādei, būtu nepieciešams iekļaut tematiskā plānojuma nepieciešamības pamatojumu, tematiskā plānojuma izstrādes mērķi un risināmos uzdevumus, izstrādes metodiku un procesu (pētījumi, sadarbība ar institūcijām un sabiedrību, darba grupas, termiņi u.c.), tematiskā plānojuma sastāvu. Ļoti būtiski darba uzdevumā arī prasība - noteikt rīcības un instrumentus tematiskā plānojuma risinājuma īstenošanai.

¹⁸ SIA "Metrum", 2015

4.4 DETĀLPLĀNOJUMI

Detālplānojums ir detalizēts vietējās pašvaldības teritorijas daļas plānojums, kuru izstrādā ar izstrādes mēroga precizitāti M 1: 500, ņemot vērā situāciju dabā - dabiskās robežas, zemes virsas augstuma atzīmes, veģetāciju, esošo apbūvi, tehnisko, ainavisko vidi, ekoloģisko stāvokli u.c. Plānošanas dokuments tiek izstrādāts, lai īstenotu konkrētu attīstības priekšlikumu vai plānošanas uzdevumu publiskajos ūdeņos ar tiem funkcionāli saistītajās piekrastes un sauszemes teritorijās.

Detālplānojumā tiek precizētas un detalizētas teritorijas plānojuma vai lokālplānojuma prasības atļautajai izmantošanai Ūdeņu teritorijās (Ū) un Dabas un apstādījumu teritorijās (DA) vai citās funkcionālajās zonās, publiskās un tehniskās infrastruktūras un labiekārtojuma veidošanai, noteikts pieejas/u pie publiskajiem ūdeņiem konkrēts izvietojums un risinājumi, precizētas vides riska teritorijas, norādītas publiskās peldvietas un atpūtas vietas pie publiskajiem ūdeņiem u.c. Ja teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā detālplānojuma teritorijā ietilptošajos ūdeņos vai to daļās atļauts izvietot peldbūves, tiek sniegti apbūves izvietojuma priekšlikumi, detalizēti un pamatoti apbūves parametri.

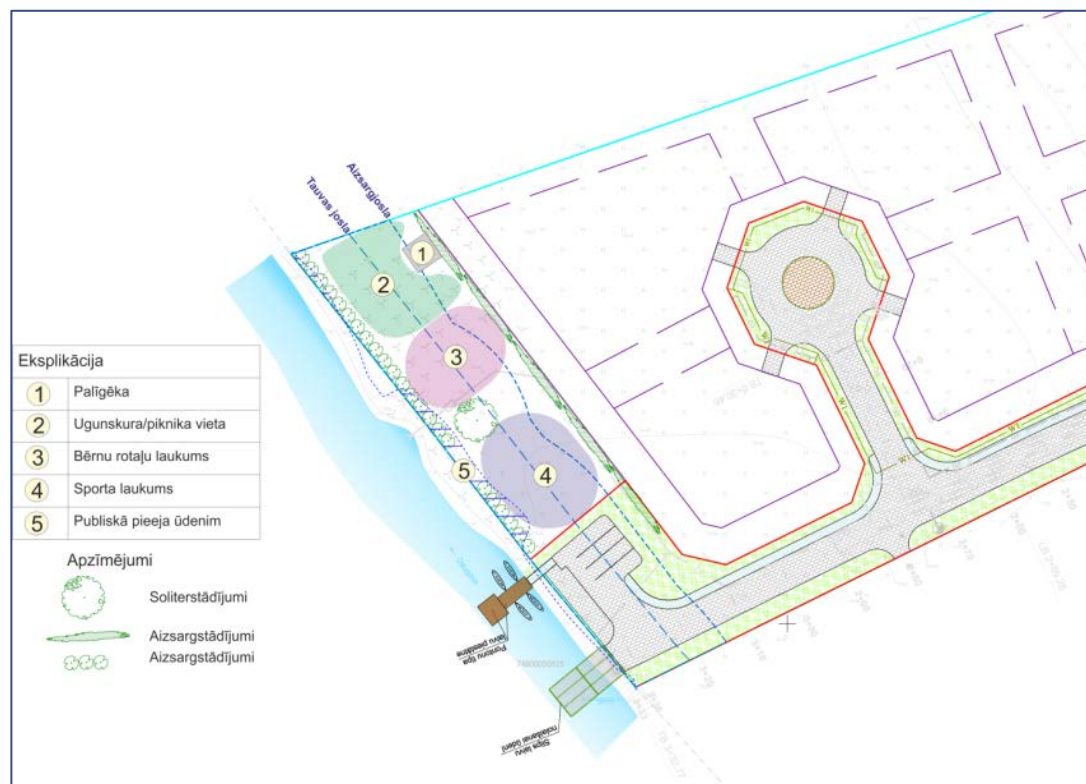
Detālplānojumu apstiprina kā administratīvo aktu un tā sastāvā iekļauj administratīvo līgumu par detālplānojuma īstenošanas kārtību, kurā vēlams noteikt secību, terminus un atbildību (kurš izbūvēs) - kā detālplānojuma risinājumu priekšlikumi attiecībā par ūdensmalu izmantošanu un pieejamību tiks ieviesti. Administratīvais līgums par detālplānojuma īstenošanas kārtību ir instruments, kas nodrošina, ka detālplānojuma risinājumi „nepaliek uz papīra”, bet tiek īstenoti dzīvē. Ūdensmalas kļūst sabiedrībai fiziski pieejamas - tiek dabā izbūvētas ielas un pievadceļi, kā arī emocionāli un vizuāli pievilcīgas - izveidots labiekārtojums un nepieciešamā infrastruktūra vai citi pasākumi, atbilstoši detālplānojuma izstrādes mērķim.

Piemēram, detālplānojuma teritorijā pie publiskās upes Daugavas, Ciemupes ciemā, Ogres novadā, ir sniegti konkrēti labiekārtojuma priekšlikumi publiskās teritorijas pie Daugavas izveidei un pieejas nodrošināšanai līdz Daugavas tauvas joslai. (*skatīt 13. ilustrācijā zemāk*)

Ilustrācija 13. Piemērs: Publiskās teritorijas pie Daugavas labiekārtojuma priekšlikumi¹⁹

10 m tauvas josla būs kopīgi izmantojama visu detālplānojuma dzīvojamās apbūves gabalu iedzīvotāju atpūtas pie/uz ūdens vajadzībām, kā arī pieejama pārējiem Ciemupes ciema iedzīvotājiem. Publisko teritoriju plānots labiekārtot un tajā izveidot atpūtas un sporta infrastruktūras objektus - pontona tipa laivu piestātņi, slīpu laivu nolaišanai ūdenī Daugavā, peldēšanās vietu, soliņus, galdu, atkritumu urnas, apgaismojumu, stādījumus u.c. ārtelpas elementus pēc nepieciešamības. Bērnu un pieaugušo aktīvajai atpūtai, paredzēts izveidot bērnu rotaļu laukumu un atklātos laukumus. Atpūtas un sporta un inventāra glabāšanas nolūkiem atļauts izbūvēt palīgēka līdz 25 m², kas iekļaujas ainavā un nerada paaugstinātu slodzi uz vidi. Piekļūšanu pie laivu piestātnes un laivu nolaišanas slīpa, kā arī pie publiskās upes Daugavas tauvas joslas, autotransportam nodrošinās plānotā iela sarkanajās līnijās (5,5 m brauktuve un 1,5 m gājēju ietve). Iedzīvotāju ērtībai pie Daugavas tiek paredzēts arī automašīnu stāvlaukums ar četrām automašīnu novietošanas vietām. Lai nodrošinātu savākto lietus ūdeņu attīrīšanu pirms novadīšanas Daugavā, tiek paredzētas lietus ūdeņu attīrīšanas iekārtas.

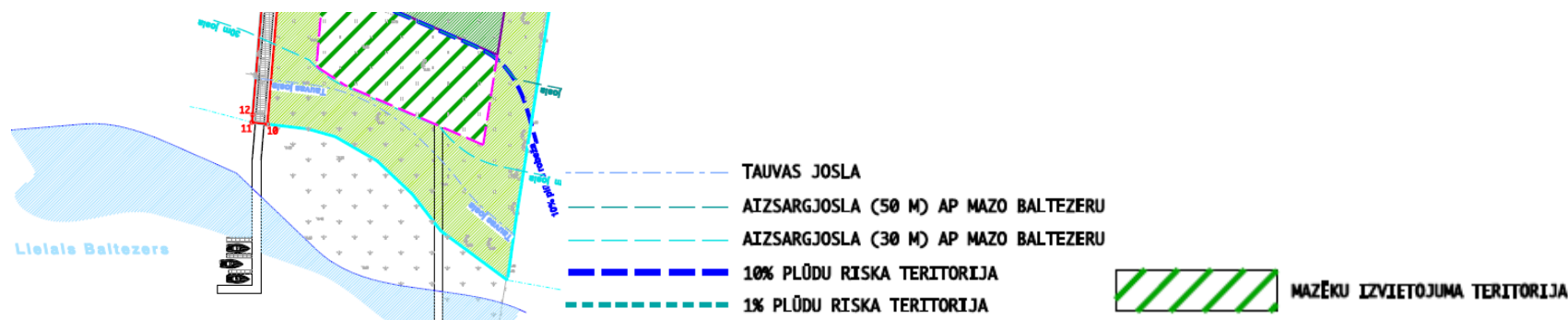
Plānotajām savrupmāju apbūves teritorijām paredzēta pieslēgumu veidošana pie Ogres pilsētas centralizētajiem ūdensapgādes tīkliem. Administratīvajā līgumā par detālplānojuma īstenošanu ir noteikts, ka attīstītājs izbūvē ielas sarkanajās līnijās un izveido labiekārtojuma infrastruktūru plānotajā atpūtas teritorijā pie Daugavas, atbilstoši detālplānojuma projekta risinājumiem.

Detālplānojuma projekta teritorijā pie publiskā ezera Lielais Baltezers, Baltezera ciemā, Ādažu novadā (*skatīt piemērā zemāk, 14. ilustrācijā*), lai nodrošinātu piekļuvi publiskajam ūdensobjektam un tā tauvas joslai, ietverts priekšlikums gājēju ceļa izveidei līdz Lielajam Baltezeram.

¹⁹Ogres novada Ciemupes ciema detālplānojums, SIA "Reģionālie projekti, 2015

Baltezera ielas posms un gājēju piekļuve līdz Lielajam Baltezeram izdalīta kā atsevišķa zemes vienība - „Līnijbūvju izbūves teritorija (L)”. Atšķirībā no iepriekšējā Ogres novada Ciemupes ciema piemēra, pie Lielā Baltezera tauvas joslas piekļuve paredzēta tikai gājējiem un velosipēdistiem, paredzēts saglabāt ezera dabisko krastmalu, izveidojot tikai laivu slipu.

Ilustrācija 14. Piemērs: Noteiktie apgrūtinājumi Ādažu novada Baltezera ciema daļas detālplānojuma projektā²⁰

Lai varētu veikt veiksmīgu un sabalansētu ūdensmalu attīstību, detālplānojumā ir svarīgi telpiski noteikt visus vides riskus, tajā skaitā antropogēnās darbības izraisītos un teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumos - veicamos pasākumus to novēršanai vai mazināšanai.

Tā piemēram, Baltezera ciema detālplānojuma projekta Grafiskajā daļā, atbilstoši aktuālajam inženiertopogrāfiskajam plānam M 1: 500, precizētas vides riska teritoriju – applūstošo teritorijas un 1% plūdu riska teritoriju robežas, tauvas josla, vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas. Detālplānojums projekta priekšlikumi paredz saglabāt neapbūvētu Lielā Baltezera tauvas joslu un aizsargjoslu. Pieļaujama ar ezera izmantošanu saistītu īslaicīgas lietošanas būvju un mazēku izvietošana tuvāk ezeram, bet ne tuvāk par 30 m. Teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumos noteikts, ka izvietojot jebkādu stacionāru būvi vai ēku 1% plūdu riska teritorijā, jāparedz zemes uzbēršana. Zemes uzbēršana pieļaujama tikai zem būvē un ēkām un, ja nepieciešams, pa būves (ēkas) perimetru ne tālāk par 3 m no būves (ēkas) pamatiem un ne vairāk kā 50 cm virs augstuma atzīmes konkrētajā vietā un, ievērojot attiecīgos spēkā esošos Latvijas Būvnormatīvus, kas nosaka projektēšanas sagatavošanas un projektēšanas kārtību.

²⁰Ādažu novada Baltezera ciema daļas detālplānojuma 1.redakcija, SIA "Reģionālie projekti, 2013

IETEIKUMI PUBLISKO ŪDEŅU PLĀNOŠANAI DETĀLPLĀNOJUMU IZSTRĀDĒ

Darba uzdevumā detālplānojuma izstrādei, saistībai ar publisko ūdeņu un ar tiem telpiski un funkcionāli saistīto piekrastes un sauszemes teritoriju izmantošanu, rekomendējams iekļaut un kā izstrādes kritērijus noteikt:

1. Norādīt detālplānojuma izstrādes mērķi un risināmos plānošanas uzdevumus saistībā ar publisko ūdensobjektu vai to daļu un ar tiem telpiski un funkcionāli saistīto piekrastes un sauszemes teritoriju izmantošanu.
2. Veikt ūdensobjekta un tam pieguļošo teritoriju dabas apstākļu un pašreizējās izmantošanas novērtējumu (ūdensobjekta vispārīgs raksturojums, īss ģeomorfoloģisko un hidroloģisko apstākļu raksturojums, ūdens ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte, piekrastes zonas apbūve, piesārņotās un potenciāli piesārņotās teritorijas, degradētās teritorijas, antropogēnās slodzes (ietekmes) uz ūdensobjektu, pasākumi, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, biotopi u.c.), attīstības priekšnoteikumu analīzi un pamatot detālplānojuma risinājumu atbilstību ūdensobjekta attīstības mērķiem.
3. Grafiskajā daļā M 1:500 precizēt spēkā esošajā teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā noteikto funkcionālo zonu (Ūdens teritoriju (Ū), Dabas apstādījumu teritoriju (DA)/apakšzonu vai citu funkcionālo zonu) robežas, tauvas joslu, vides un dabas resursu aizsargjoslu, applūstošo teritoriju, plūdu riska teritorijas, krastu erozijas riska teritorijas, inženiertehniskās būves u.c., ņemot vērā dabiskās un vēsturiskās izmantošanas robežas, zemes virsas augstuma atzīmes, veģetāciju u.c. Lielākai teritorijas plānojumā vai lokālplānojumā noteiktās atļautās izmantošanas detalizācijai, var tikt izveidotas jaunas funkcionālās apakšzonas, atbilstoši plānotās izmantošanas mērķiem.
4. Teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumos detalizēt katras funkcionālās zonas/apakšzonas atļauto izmantošanu. Precizēt prasības teritorijas labiekārtojumam un apsaimniekošanai, būvju funkcijas, parametrus un izvietojumu. Ja tiek atļauts izveidot peldbūves pakalpojumu objektu vai dzīvojamo apbūvi uz ūdens, pamatot to izvietojumu un apbūves rādītājus ar vizuālo un funkcionāli - telpisko analīzi (3D modeļi).
5. Teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumos iekļaut prasības vides risku novēršanai, nodrošinājumam ar tehnisko infrastruktūru, lai ūdens vidē nonāktu pēc iespējas mazāk piesārņojošo vielu.
6. Grafiskajā daļā M 1:500 noteikt piekļuves risinājumus publiskajiem ūdeņiem. Ielas, gājēju un velosipēdistu ceļus, pievadceļus rekomendējams izdalīt kā atsevišķas zemes vienības un sasaistīt ar kopējo ielu vai ceļu tīklu.
7. Izstrādāt publiskās ārtelpas pie publiskajiem ūdeņiem labiekārtojuma un vides veidošanas priekšlikumus, atkarībā no to plānotās izmantošanas mērķiem.
8. Detālplānojuma īstenošanas kārtībā un Administratīvā līguma projektā noteikt tehniskās infrastruktūras, tajā skaitā pieejas pie publiskajiem ūdeņiem, labiekārtojuma infrastruktūras izveides/izbūves secību, terminus un atbildību.

4.5 ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS

Attīstības programma ir vidēja termiņa (vismaz uz 7 gadiem) teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas vidēja termiņa prioritātes un pasākumu kopums vietējās pašvaldības attīstības stratēģijā izvirzīto ilgtermiņa stratēģisko uzstādījumu īstenošanai. Attīstības programmas izstrādā, ievērojot pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un izvērtējot nacionāla līmeņa, attiecīgā plānošanas reģiona un kaimiņu pašvaldību plānošanas dokumentus.

Izvērtējot esošo situāciju, sociālekonomisko raksturojumu, dabas resursus u.c. faktorus, izstrādājot Attīstības programmu, t.sk. Rīcības plānu un Investīciju plānu, nepieciešams paredzēt rīcības, veidot projektu idejas, saistībā ar publisko ūdeņu pārvaldību, izmantošanu, piekrastes teritoriju attīstību, teritoriju labiekārtošanu, dabas aizsardzību, zivju resursu palielināšanu, kā arī, paredzēt ņemot vērā inventāra iegādi, lai atrašanās uz ūdeņiem būtu droša.

Attīstības programmā ietvertās sadaļas un to saikne ar publiskajiem ūdeņiem:

- 1) **Pašreizējās situācijas analīze** – attīstības programmas izstrādes pirmais posms. Attīstības programmā vēlams iekļaut vienīgi īsu pašreizējās situācijas analīzes kopsavilkumu, kur analizētas nozīmīgākās jomas un resursi pašvaldības attīstībā, kā arī tās jomas, kas saistītas ar pašvaldības funkcijām un teritorijas ekonomisko specializāciju. Katras jomas resursu izvērtējumam un to tālākai attīstībai ieteicams veikt SVID (stipro pušu, vājo pušu, iespēju un draudu izvērtējums) analīzi.

Pašvaldībā esošo ūdensobjektu uzskaitījums, to raksturojums pašreizējās situācijas raksturojumā tiek skatīts pie dabas resursiem, piemērs no Skrundas novada attīstības programmas 2014.-2020.gadam sadaļas Kopsavilkums par esošo situāciju - novadā ir vairākas ūdenskrātuves, kas izmantojamas gan saimnieciskām vajadzībām, gan kā potenciālas rekreācijas zonas. Lielākās upes novadā ir Venta, Garūdene, Ciecere un Ponakste. Lielākā ūdenstilpes novadā ir Skrundas, Niedres (Robalta), Alkšņukalnu, Mildavu dīķi un Briņķu ezers. Novada ūdenstilpnes tiek izmantotas zivsaimniecībā un ir viens no galvenajiem novada saimnieciskajiem objektiem.

Novada teritorijas jeb ekonomiskā specializācija tiek noteikta, ņemot vērā esošos novada resursus un attīstības tendences, kā viens no pašvaldības teritorijas specializācijas veidiem var būt saistīts ar zivsaimniecības (akvakultūras) attīstību un tūrisma attīstību, iesaistot tūrisma attīstībā pieejamos ūdens resursus.

Kopējās interešu teritorijas, aktuālās problēmas un kopējie apsaimniekošanas pasākumi ar kaimiņu pašvaldībām saistībā ar ūdensobjektu apsaimniekošanas un attīstības iespējām (arī pārrobežu kontekstā), tādējādi stiprinot pašvaldību kapacitāti finansējuma piesaistē un dažādu investīciju projektu īstenošanā.

- 2) **Stratēģiskā daļa** – kurā tiek atspoguļota ilgtermiņa un vidēja termiņa stratēģisko uzstādījumu savstarpējā sasaiste, kā arī saskaņotība un pēctecība.

Vidēja termiņa prioritātes ir svarīgākie nosacījumi ilgtermiņa prioritāšu sasniegšanai. Galvenokārt plānošanas dokumentā noteiktās jeb definētās vidēja termiņa prioritātes saistītas ar pašvaldības funkciju nodrošināšanu savā administratīvā teritorijā un tās saistītas ar sabiedrību jeb cilvēkresursu attīstību, dzīves telpas jeb novada fiziskās vides attīstību, ekonomiskās telpas attīstību un pašvaldības pārvaldības attīstību.

Ūdensobjektu un to piekrastes teritoriju aizsardzības, apsaimniekošanas pasākumi, galvenokārt tiek skatīti vidēja termiņa prioritātēs, kas saistītas ar dzīves telpas attīstību (piemēram, publiskās ārtelpas labiekārtošanu (peldvietas u.c.), autoceļu tiltu un gājēju tiltiņu kvalitātes un drošības uzlabošanu), vides aizsardzību un ekonomiskās vides attīstību (piemēram, tūrisms), atsevišķās pašvaldībās arī ar sabiedrības attīstību, konkrēti sporta jomas attīstību, izmantojot novadā pieejamo ūdens resursus. Piemēram, Brocēnu novada attīstības programmā 2014.-2020.gadam rīcības virzienam RV1.3: Kultūra, sports un veselīgs dzīvesveids noteikts uzdevums U1.3.2: Nodrošināt sporta infrastruktūras attīstību, kur viena no aktivitātēm jeb pasākumiem ir veicināt Cieceres ezera izmantošanu sporta aktivitātēm, kā rezultātā tiktu modernizēta airēšanas un smaiļošanas treniņu bāze.

- 3) **Rīcības plāns un Investīciju plāns** – šo plānu izstrāde ir saistīta ar konkrētu rīcību izstrādi, ko sasaista ar konkrētiem atbildīgajiem, finanšu avotiem un indikatīvām summām un izpildes termiņu un kurus var aktualizēt ne retāk kā reizi gadā. Investīciju plānā tiek attēloti visi pašvaldības attīstības projekti vai projektu idejas, kas realizējamas, lai sasniegtu stratēģiskajā daļā izvirzītās vidēja termiņa prioritātes.

ĀDAŽU NOVADA PAŠVALDĪBA

Piemērs no Ādažu novada attīstības programmas 2016.-2022.gadam (1.redakcija, 25.08.2015.):

<i>Vidēja termiņa prioritāte:</i>	<i>VTP6 Attīstīts tūrisms, atpūta un brīvā laika pavadīšanas iespējas</i>
<i>Rīcību virziens:</i>	RV6.1: Veicināt publisko ūdeņu piekrastes teritoriju labiekārtošanu, kā arī pastaigu taku un atpūtas vietu izveidi un rekreācijas objektu attīstību publisko ūdeņu tuvumā
<i>Rīcību plānā noteiktie uzdevumi:</i>	U6.1.1: Organizēt publisko ūdeņu apsaimniekošanu U6.1.2: Attīstīt rekreācijas infrastruktūru pie ūdens resursiem U6.1.3: Attīstīt ūdens ceļus (<i>Investīciju plānā nav norādītas projektu idejas</i>)
<i>Investīciju plāns - projekts:</i>	6.1.1.2. Publisko ūdeņu resursu apsaimniekošanas koncepcijas izstrāde Rezultāts: Izstrādāta publisko ūdeņu resursu apsaimniekošanas koncepcija. Koncepcijas ietvaros sniegs priekšlikumus pašvaldībai ezeru apsaimniekošanas iespējas. 6.1.1.3. Ezeru apsaimniekošanas plānu izstrāde, zivsaimniecisko noteikumu izstrāde

Rezultāts: Konkrēti, katras publiskās ūdenstilpes izmantošanas un apsaimniekošanas noteikumi, zivsaimnieciskās apsaimniekošanas noteikumi

6.1.2.1. Publisko pludmaļu labiekārtošana

Rezultāts: Labiekārtotas 5 publiskās pludmales

6.1.2.2. Izstrādāt projektus pastaigu un atpūtas taku ierīkošanai

Rezultāts: izstrādāti projekti pastaigu un atpūtas taku ierīkošanai

6.1.2.3. Izveidot promenādi gar Vējupi

Rezultāts: Izveidota promenāde gar Vējupi

ĪTEIKUMI PUBLISKO ŪDEŅU PLĀNOŠANAI ATTĪSTĪBAS PROGRAMMU IZSTRĀDĒ

Attīstības programmā saistībā ar publisko ūdeņu un tiem telpiski un funkcionāli saistīto piekrastes teritoriju izmantošanu un apsaimniekošanu, rekomendējams iekļaut:

- Izstrādājot pašvaldības pašreizējās situācijas analīzi, veikt ne tikai ūdensobjektu uzskaiti pašvaldībā, bet raksturot to esošo ekoloģisko stāvokli, ekonomiskos ieguvumus, esošās problēmas ar ūdens resursu izmantošanu, apsaimniekošanu, nosakot ūdensobjektu attīstības tendences (piemēram, tūrismam, atpūtai, rekreācijai, sportam u.c.) un aizsardzības pasākumus (vides aizsardzības prasības, plūdu aizsardzības pasākumus, hidrotehnisko būvju apsaimniekošanas pasākumus u.c.).
- Attīstības programmā kā vienai no apskatāmām jeb ietvertajām tēmām būtu jābūt ūdens resursu apsaimniekošanai.
- Attīstības programmā nodefinēt kopējo interešu teritorijas un sadarbības iespējas kopējo jeb vairāku pašvaldību teritoriju šķērsojošo ūdensobjektu aizsardzībai un apsaimniekošanai.
- Izvērtējot esošo situāciju, sociālekonomisko raksturojumu, dabas resursus u.c. resursus, izstrādājot Attīstības programmu, t.sk. Rīcības plānu un Investīciju plānu, nepieciešams paredzēt rīcības, veidot projektu idejas, saistībā ar publisko ūdeņu pārvaldību, izmantošanu, piekrastes teritoriju attīstību, teritoriju labiekārtošanu, dabas aizsardzību, zivju resursu palielināšanu, kā arī, paredzēt ņemot vērā inventāra iegādi, lai atrašanās uz ūdeņiem būtu droša.

Uzraudzības rādītājos iekļaut darbības rezultātu rādītājus par publisko ūdeņu apsaimniekošanas, aizsardzības projektiem, piemēram, izstrādāto ezeru apsaimniekošanas plāni (skaits), labiekārtoto publisko atpūtas vietu skaits pie publiskajiem ūdeņiem.

CITI KRITĒRIJI TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTOS NOSAKĀMAJĀM PRASĪBĀM

Kā būtiskākais kritērijs, kas nosaka publisko ūdeņu izmantošanu un plānošanu, ir **piekļuve**. Līdz Zemes pārvaldības likuma spēkā stāšanās brīdim, nepieciešamību nodrošināt piekļuvi publiskajiem ūdeņiem noteica MK noteikumi Nr.918, Civillikums, Zvejniecības likuma 9.pants, kā arī MK noteikumu Nr.240 69. un 71.punkta prasības.

Piekļuvi publiskiem ūdeņiem nepieciešams plānot, lai nodrošinātu sekojošus izmantošanas veidus:

- 🔹 peldvietu izveidi un peldēšanos;
- 🔹 makšķerēšanu un zvejniecību;
- 🔹 ūdenstransporta lietošanu un piestātņu būvniecību;
- 🔹 ūdenstūrismu;

Zemes pārvaldības likuma II nodaļā ietverti nosacījumi par piekļuves nodrošināšanu iekšzemes publiskajiem ūdeņiem.

Lai nodrošinātu piekļuvi iekšzemes publiskajiem ūdeņiem, vietējā pašvaldība teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā nosaka **gājēju ceļu** kā nekustamā īpašuma tiesību aprobežojumu par labu sabiedrības iespējai piekļūt publiskiem ūdeņiem un organizē gājēju ceļa ierīkošanu. Likums nosaka, ka šādos gadījumos zemes īpašniekam ir tiesības uz aprobežojuma noteikšanas dēļ radušos zaudējumu atlīdzību.

Ņemot vērā faktoru, ka publiskie ūdeņi ir pašvaldību valdījumā, taču zeme ap tiem lielākoties ir privātipašums, ūdens izmantošana nav pilnvērtīgi realizējama bez nodrošinātas piekļuves tam.

Līdz Zemes pārvaldības likuma stāšanās spēkā, nepieciešamību nodrošināt piekļuvi ūdenim noteica MK noteikumi Nr. 918 "Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību izmantošanas kārtību". Tiek noteikts, ka ja iznomā publisku ūdenstilpi (tai skaitā vienotas attīstības ieceres īstenošanai), nomnieks nodrošina brīvu pieeju ūdenstilpei, lai to varētu izmantot:

- 🔹 kultūrvēsturiskās ainavas un dabas objektu apskatei;
- 🔹 dzeramā ūdens apgādei;
- 🔹 rekreācijai;
- 🔹 makšķerēšanai;
- 🔹 rūpnieciskajai zvejai;
- 🔹 valsts vides monitoringa veikšanai.

Šis regulējums tika uzskatīts par nepietiekošu, jo atrunā tikai gadījumu, kad ūdeņi tiek iznomāti.

MK noteikumos Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” definētas prasības ūdeņu teritoriju plānošanai un izmantošanai saistībā ar piekļuves risinājumiem

- 🔹 teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā norāda publiskās peldvietas un atpūtas vietas pie publiskajiem ūdeņiem.
- 🔹 teritorijas plānojumā atbilstoši mēroga noteiktībai paredz piekļuves iespējas publiskajiem ūdeņiem. Lokālplānojumos un detālplānojumos nosaka to izvietojumu un risinājumu.

Publisko ūdeņu plānošana pilsētās, ciemos un lauku teritorijā, tās detalizācijas pakāpe, ir atkarīga no plānošanas uzdevuma.

5. PUBLISKO ŪDEŅU NOMA

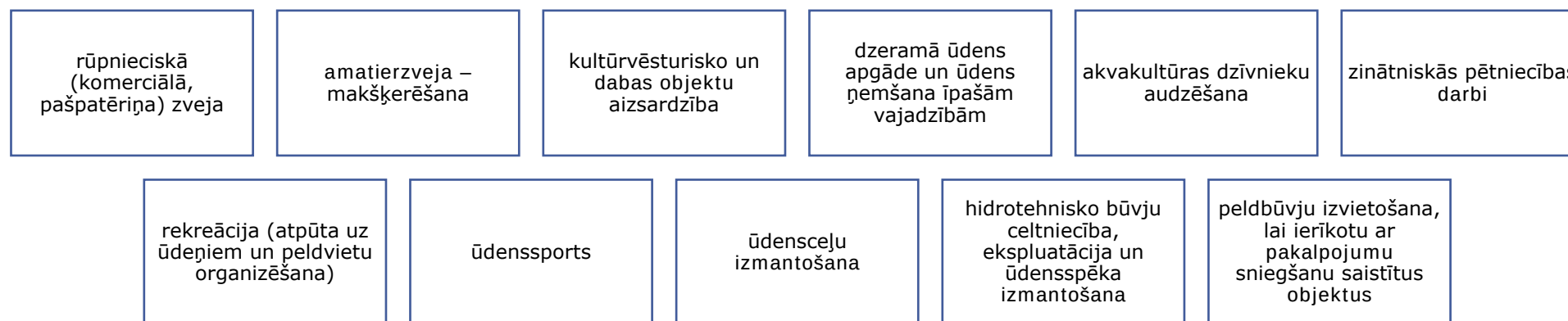
Publisko ūdenstilpju (ezeru, upju un ūdenskrātuvju) nomas un zvejas tiesību nomas un izmantošanas kārtību nosaka 11.08.2009. MK noteikumi Nr.918 "Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību".

Spēkā esošie MK noteikumi Nr.918 izdoti saskaņā ar Zvejniecības likumu un esošais normatīvais regulējums uzskatāms par novecojušu un esošai publisko ūdeņu pārvaldības situācijai neatbilstošu. Ūdens objektu noma MK noteikumos Nr.918 skatīta salīdzinoši šauri, galvenokārt saistībā ar zivsaimniecību.

Kopš stājies spēkā Zemes pārvaldības likums, nepieciešams pārskatīt esošo normatīvo regulējumu, izdodot jaunus Ministru Kabineta noteikumus par publisko ūdeņu nomu, kas atbilstu izmaiņām publisko ūdeņu pārvaldībā. Saskaņā ar Zemes pārvaldības likuma 13.panta 1.daļas 10.punktu, Ministru Kabinetam līdz 31.12.2018. jāizdod noteikumi par jūras piekrastes joslas un iekšzemes publisko ūdeņu nomu.

5.1 DARBĪBAS, KURU REALIZĒŠANAI NEPIECIEŠAMS SLĒGT LĪGUMU PAR ŪDENSTILPES NOMU

Ūdenstilpes izmantošanas veidus, kādiem iznomā ūdenstilpi nosaka MK noteikumu Nr.918 2.punkts:

Ilustrācija 15. Ūdenstilpes iznomāšanas veidi

Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 6.1 panta otrā daļa nosaka, ka publiskas personas mantas iznomātājs veic iznomāšanai paredzēto un iznomāto objektu uzskaiti, kā arī nodrošina, ka informācija par tiem ir publiski pieejama. Zvejniecības likuma 14.panta ceturtā daļa nosaka, ka Zemkopības ministrija nodrošina, lai apkopotā informācija par publisko ūdenstilpju nomu būtu publiski pieejama Zemkopības ministrijas vai tās pilnvarotas institūcijas mājas lapā internetā.

Tomēr valstī nav apkopota un līdz ar to sabiedrībai nav pieejama informācija par līdzšinējo praksi publisko ūdenstilpju vai to daļu iznomāšanai konkrētiem izmantošanas veidiem, kas dotu iespēju izdarīt secinājumus par ūdenstilpju vai to daļu iznomāšanas valsts politikas efektivitāti, tai skaitā par iznomāšanas ietekmi uz ūdenstilpju vai to daļu vides stāvokli, kā arī nav veikti pasākumi, lai veicinātu privāto ūdeņu iznomāšanu mērķiem, kas nav saistīti ar zivsaimniecību, un ES struktūrfondu līdzekļu piesaistei attiecīgas uzņēmējdarbības attīstīšanai²¹.

5.2 ŪDENSTILPES UN RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU NOMAS PRINCIPI

5.2.1 PELDBŪVES UN BŪVES KĀ PATSTĀVĪGI ĪPAŠUMA OBJEKTI

Stājoties spēkā 30.04.2013. MK noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” pašvaldībām tika dota iespēja teritorijas plānojumā un lokālpļānojumā publiskajos ūdeņos noteikt teritorijas, kurās atļauts izvietot peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai.

Ar 06.01.2015. grozījumiem MK noteikumos Nr.918 noteiktie ūdenstilpes izmantošanas veidi tika papildināti ar jaunu izmantošanas veidu – *peldbūvju izvietošana pakalpojumu objektu ierīkošanai*, kas ietver dažādu peldošu kafejnīcu, piestātņu, atrakciju parku un tamlīdzīgu objektu ierīkošanu publiskajos ūdeņos. Ar minētajām peldbūvēm jāsaprot uz pontona vai peldošas platformas izvietoti objekti, kam ir konkrēta funkcija, nevis uz pāļiem stiprinātu būvju izvietošana publiskajos ūdeņos. MK noteikumos Nr.240 noteikts, ka plānojot peldbūvju izvietojumu, nodrošina brīvu piekļuvi publiskajiem ūdeņiem un paredz atbilstošu inženierinfrastruktūras nodrošinājumu.

Lai iznomātu publiskos ūdeņus peldbūvju ierīkošanai, šādai atļautajai izmantošanai jābūt paredzētai pašvaldības teritorijas plānojumā. Līdz ar to tām pašvaldībām, kuras vēlēšies iznomāt publisko ūdeņus peldbūvju ierīkošanai, bet tas nebūs noteikts teritorijas plānojumā, vispirms jāizdara grozījumi teritorijas plānojumā.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.918, publiskās ūdenstilpes var iznomāt tikai tādu ēku un būvju izvietošana, kas atļautas saskaņā ar normatīvajiem aktiem un kuras aizliegts būvēt kā patstāvīgus īpašuma objektus.

²¹ Ministru kabineta noteikumu projekta „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumos Nr.918 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija), http://tap.mk.gov.lv/doc/2015_01/VARAMANOT_081214_918.260.DOC

Saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, ja nomas līgums par zemi zem publiskajiem ūdeņiem vai tiem piegulošās zemes nomu tiek noslēgts uz vairāk kā desmit gadiem un šajā līgumā ir paredzētas nomnieka tiesības celt ēkas (būves), kas ir patstāvīgi nekustamā īpašuma objekti, nomnieks var izmantot Publiskas personas mantas atsavināšanas likuma 4.panta ceturtās daļas 3.punktā noteiktās tiesības prasīt publisko ūdeņu atsavināšanu. Saskaņā ar Civillikumā ietvertā publisko ūdeņu tiesību institūta mērķi un jēgu publiskie ūdeņi nav atsavināmi un nevar kļūt par privātīpašuma priekšmetu, jo tie uzskatāmi par publisku valsts īpašumu, kas ir visas sabiedrības lietošanā.

Nemot vērā minēto, MK noteikumus Nr.918, kas paredz, ka **ūdenstilpi iznomā tikai tādu ēku un būvju izvietojumam, kas atļautas saskaņā ar normatīvajiem aktiem un kuras nav atļauts būvēt kā patstāvīgus īpašuma objektus**. Nomas līgumā iekļaujama vienošanās par būvju piederību (peldbūves pēc nomas termiņa beigām var pārvietot uz citu teritoriju), nojaukšanu vai nodošanu iznomātāja īpašumā pēc nomas termiņa beigām. Būvju nojaukšana vai nodošana īpašumā ir attiecināma uz tām būvēm, kuras nav iespējams pārvietot bez to bojāšanas²².

5.2.2 ŪDENSTILPES IZNOMĀTĀJS UN NOMAS OBJEKTS

Ūdenstilpi MK noteikumu Nr.918 2.punktā minētajiem izmantošanas veidiem, pildot deleģētās valsts (izpildvaras) funkcijas, iznomā pašvaldība. Ūdenstilpi, kas atrodas vairāku pašvaldību administratīvajās teritorijās vai robežojas ar tām, iznomā saskaņā ar attiecīgo pašvaldību vienošanos.

Ūdenstilpi aizliegts iznomāt vienlaikus vairākiem izmantošanas veidiem, ja atbilstoši ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumiem tie ir pretrunā cits citam vai to mijiedarbības dēļ varētu pasliktināties ūdenstilpes ekoloģiskais vai ķīmiskais stāvoklis.

Lai ūdenstilpi, kas atrodas pašvaldības administratīvajā teritorijā vai robežojas ar to, uzturētu atbilstošā stāvoklī un sagatavotu to nodošanai nomā, pašvaldība nodrošina darbību izpildi, kas līdz ūdenstilpes iznomāšanai veicinātu šādu ūdenstilpes apsaimniekošanas pasākumu īstenošanu:

- 1) zivju resursu aizsardzību (zvejas un makšķerēšanas kontroli);
- 2) zivju resursu papildināšanu;
- 3) kārtības uzturēšanas pārraudzību tauvas joslā;
- 4) piesārņojuma noplūdes gadījumu konstatāciju ūdenstilpēs, zivju bojāejas un slāpšanas novēršanas organizēšanu un ziņošanu kompetentām valsts institūcijām;

²² Ministru kabineta noteikumu projekta „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumos Nr.918 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija), http://tap.mk.gov.lv/doc/2015_01/VARAMANOT_081214_918.260.DOC

- 5) pieejamo finanšu instrumentu atbalsta piesaisti un konkrētu projektu īstenošanu atbilstoši valsts zinātniskā institūta "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"" ieteikumiem par zivju dzīvotņu un nārsta vietu uzlabošanu.

Zivju resursu izmantošanu ūdenstilpē, kas atrodas vairāku pašvaldību teritorijās vai robežojas ar tām, līdz tās nodošanai nomā pašvaldības pārvalda saskaņā ar savstarpēju vienošanos, ja nepieciešams, veidojot kopīgas pārvaldības vai konsultatīvas struktūras. Pēc ūdenstilpes nodošanas nomā minētie pasākumi veicami ūdenstilpes nomniekam.

5.2.3 RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU IZNOMĀTĀJS UN NOMAS OBJEKTS

Rūpnieciskās zvejas tiesības publiskajos ūdeņos iznomā vietējā pašvaldība. Tiesības iznomā fiziskajām un juridiskajām personām, nosakot zvejas rīku veidus un skaitu vai nozvejas apjomu un, ja nepieciešams, arī zvejas vietas, ievērojot attiecīgās pašvaldības teritorijas ūdeņiem iedalīto zvejas limitu.

Iznomājot rūpnieciskās zvejas tiesības fiziskām un juridiskām personām, ievēro Zvejniecības likumā noteiktās prasības par priekšrocībām zvejas tiesību nomā – iznomājot zvejas tiesības, priekšroka ir tai komercsabiedrībai vai individuālajam komersantam, kas darbojas attiecīgās pašvaldības teritorijā, ir saistīts ar komerciālo zveju vai nodarbojas ar zivju resursu atražošanu un pavairošanu, pildījis iepriekš noslēgtā līguma nosacījumus un ievērojis zveju regulējošos noteikumus. Attiecīgā pašvaldība ir tiesīga daļu no zvejas tiesībām iznomāt pašpatēriņa zvejai fiziskajām personām, kuru deklarētā dzīvesvieta vai kurām piederošais nekustamais īpašums atrodas šīs pašvaldības administratīvajā teritorijā, ievērojot nosacījumu, ka publiskajos ūdeņos, kas norādīti Civillikuma 1.pielikumā, šai zvejai var iedalīt tikai zivju murdu limitu.

MK noteikumos Nr.918 paredzēta kārtība gadījumiem, ja:

- nomnieki nepieprasa un neizmanto kādus no noslēgtajos rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumos noteiktajiem zvejas limitiem;
- izmanto tos tikai daļēji vai nelielu zvejai atļautās sezonas daļu;
- ja pieprasījums pēc rūpnieciskās zvejas tiesību nomas ir ievērojami lielāks par pieļaujamā zvejas limita apjomu.

Tad uz šo zvejas limita daļu var noteikt zivju zveju bez rūpnieciskās zvejas tiesību nomas, no kopējā gada limita nošķirot īpašu zvejas limitu licencētajai rūpnieciskajai zvejai un organizējot zveju ar rūpnieciskās zvejas licencēm saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas nosaka licencētās rūpnieciskās zvejas kārtību.

5.2.4 BRĪVA PIEEJA IZNOMĀTAJĀM PUBLISKAJĀM ŪDENSTILPĒM

MK noteikumi Nr.918 nosaka, ka, ja iznomā publisku ūdenstilpi (tai skaitā vienotas attīstības ieceres īstenošanai), nomnieks nodrošina brīvu pieeju ūdenstilpei, lai to varētu izmantot:

- 1) kultūrvēsturiskās ainavas un dabas objektu apskatei;
- 2) dzeramā ūdens apgādei;
- 3) rekreācijai;
- 4) makšķerēšanai;
- 5) rūpnieciskajai zvejai;
- 6) valsts vides monitoringa veikšanai.

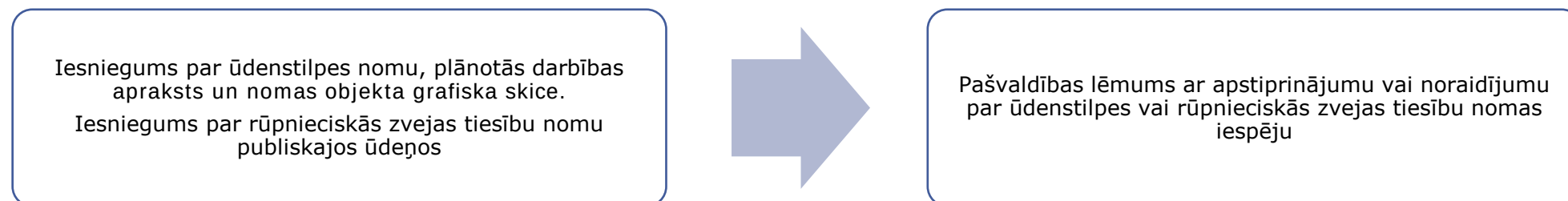
Rūpnieciskā zveja publiskajā ūdenstilpē var notikt, ja tajā ir noteikts zvejas limits un rūpniecisko zveju pieļauj Zvejniecības likuma nosacījumi. Minētos nosacījumus brīvas pieejas principa ievērošanai norāda arī publiskās ūdenstilpes nomas līgumā un ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumos. Publiskās ūdenstilpes nomniekam nav tiesību iekasēt maksu par minētajiem publiskās ūdenstilpes izmantošanas veidiem, izņemot maksu par papildu pakalpojumiem, ar kuriem nomnieks nodrošina publisko ūdenstilpju izmantošanas iespējas atbilstoši minētajiem ūdenstilpes izmantošanas veidiem, tai skaitā organizējot licencēto makšķerēšanu. Paredzētos maksas pakalpojumus norāda ūdenstilpes nomas līgumā.

5.3 LĪGUMA SLĒGŠANAS PROCEDŪRA

5.3.1 NOMAS IESNIEGUMU IESNIEGŠANA UN IZSKATĪŠANA

Iesniegumu par ūdenstilpes nomu, plānotās darbības aprakstu un nomas objekta grafisku skici iesniedz attiecīgajā pašvaldībā. Iesniegumu par rūpnieciskās zvejas tiesību nomu publiskajos ūdeņos iesniedz attiecīgajā pašvaldībā.

Ilustrācija 16. Ūdenstilpes noma

Ūdenstilpes nomas tiesību izmantošanas nomas līgumus atļauts slēgt par ūdenstilpi vai tās daļu, kas objektīvi nepieciešama konkrētā ūdenstilpes izmantošanas veida nodrošināšanai. Tas nozīmē, ka potenciālais saimnieciskās darbības veicējs, vēloties iznomāt publisko ūdeni, piemēram, laivu piestātnes izveidošanai, nevar pretendēt uz visas ūdenstilpes nomu, jo reāli šīs būves nomai nepieciešama vien neliela daļa no ūdenstilpes. Iesniegumā par ūdenstilpes nomu, jābūt pamatojumam, kāpēc nepieciešams nomāt tieši tik lielu platību, cik minēts iesniegumā.

Skices noformējums, mēroga noteiktība nav sīkāk atrunāti, jo tas ir atkarīgs no plānotās saimnieciskās darbības veida un nomājamās ūdenstilpes daļas platības. Galvenais priekšnosacījums iesniegumam pievienojamai nomas objekta grafiskajai skicei ir, lai tajā būtu uzskatāmi un saprotami attēlota nepieciešamā nomas platība un plānotais saimnieciskās darbības veids (iezīmēta laipa, piestātne vai peldbūves u.c.) Skices mērķis ir sniegt pašvaldībai vizuālu priekšstatu par plānoto saimniecisko darbību, jau saņemot iesniegumu.

MK noteikumi Nr.918 nosaka, ka iesniegumus un ar tiem saistītos dokumentus var iesniegt personīgi, nosūtīt pa pastu vai arī iesniegt elektroniska dokumenta formā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu apriti. Nomas iesniegumu izskata Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā. Iesniedzējam nosūta lēmumu (ja saņemta adresāta piekrišana, lēmumu var nosūtīt elektroniskā dokumenta formā) ar apstiprinājumu vai noraidījumu par ūdenstilpes vai rūpnieciskās zvejas tiesību nomas iespēju.

JŪRMALAS PAŠVALDĪBAS PIEMĒRS

Jūrmalas pilsētas dome izdevusi 19.07.2012. nolikumu (protokols Nr.11, 12.p.) "Par ūdenstilpju nomas noteikumiem un iznomāšanas kārtību", kas nosaka publisko ūdenstilpju nomas kārtību Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā (izņemot Lielupes ostas akvatoriju), kas izstrādāts saskaņā ar MK noteikumiem Nr.918.

Nolikums izstrādāts ar mērķi nodrošināt racionālu un videi draudzīgu ūdenstilpju apsaimniekošanu, nodrošinot krastmalas ainavas, dabas un atpūtai nepieciešamo resursu saglabāšanu un aizsardzību.

Nolikumā noteikta nomas pieteikumu iesniegšanas un izskatīšanas kārtība. Nolikuma pielikumā ietvertas fizisko un juridisko personu pieteikuma veidlapas. Noteikts, ka ūdenstilpes nomas pieteikums un ar ūdenstilpes nomu saistītās saimnieciskās darbības plāns jāiesniedz Jūrmalas pilsētas domē papīra formātā - Apmeklētāju apkalpošanas centrā vai elektroniskā formātā sūtot uz domes oficiālo e-pasta adresi.

Pieteikumam jāpievieno:

- 💧 juridiskām personām:
 - komersanta reģistrācijas apliecības kopija,
 - Latvijas Republikas Valsts ieņēmuma dienesta izziņa par nodokļu nomaksu, kas nav vecāka par 3 mēnešiem,
 - saimnieciskās darbības plāns (plāna sastāvs: Lielupes izmantošanas situācijas plāns, objektu novietnes pārskata shēma (norādot krasta līniju, tauvas joslu, objektu novietojumus u.c.), paskaidrojuma raksts).
- 💧 fiziskām personām - saimnieciskās darbības plāns (plāna sastāvs: Lielupes izmantošanas situācijas plāns, objektu novietnes pārskata shēma (norādot krasta līniju, tauvas joslu, objektu novietojumus u.c.), paskaidrojuma raksts).

Pieteikumus par ūdenstilpes nomu apkopo Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanas nodaļa. Ja iznomājamā ūdenstilpe robežojas ar Lielupes ostas akvatoriju, pieteikums 3 darba dienu laikā tiek nosūtīts Lielupes ostas pārvaldei atzinuma saņemšanai. Juridiskas vai fiziskas personas pieteikumi ūdenstilpju nomai netiek izskatīti, ja tās nav iesniegušas visus norādītos dokumentus.

Jautājumus par ūdenstilpes iznomāšanu izskata Jūrmalas pilsētas domes nekustamā īpašuma iznomāšanas un izīrēšanas komisija, kurai ir tiesības pieprasīt no pretendenta papildu informāciju vai materiālus, kuros sniegta detalizēta informācija par ūdenstilpes izmantošanas veidiem.

Pirms izskatīšanas komisijas sēdē, iesniegumam tiek pievienots Pašvaldības īpašumu tiesiskās reģistrācijas un datu bāzes nodaļas sagatavots ūdenstilpes plāns. Nepieciešamības gadījumā komisija pieprasa papildus informāciju no domes atbildīgajām struktūrvienībām un institūcijām.

Pēc komisijas sēdes Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanas nodaļa, pamatojoties uz komisijas atzinumu un tajā norādīto termiņu, sagatavo domes lēmuma projektu par ūdenstilpes nomu un iesniedz izskatīšanai domes sēdē. Lēmumu par ūdenstilpes nomu pieņem Jūrmalas pilsētas dome. Pēc lēmuma pieņemšanas Administratīvā nodaļa piecu darba dienu laikā nosūta iesniedzējam lēmuma norakstu. Ja nomājamā ūdenstilpe robežojas ar Lielupes ostas akvatoriju, lēmuma noraksts izsūtāms Lielupes ostas pārvaldei.

Jūrmalas pašvaldības mājaslapā www.jurmala.lv pie pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem izveidota sadaļa *Ūdenstilpju noma*²³.

Uzskatāmi aprakstīta iesnieguma iesniegšanas procedūra, iesniedzamie dokumenti un turpmākā kārtība pēc domes lēmuma pieņemšana. Mājaslapā pieejamas iesniegumu veidlapas.

Dokuments	Ūdenstilpju nomas līgums
Kam nepieciešams	Fiziskām vai juridiskām personām, kas vēlas nomāt un apsaimniekot ūdenstilpes Jūrmalas pilsētas teritorijā
Joma Derīguma termiņš	Nekustamā īpašuma pirkšana, pārdošana, īre, noma Uz ūdenstilpes nomas līgumā noteikto laiku
Kas man jā dara, lai varētu saņemt atļauju?	1. Jūrmalas pilsētas domes Inženierbūvju un ģeodēzijas nodaļā jāpasūta Lielupes izmantošanas situācijas plāns, objektu novietnes pārskata shēma (norādot krasta līniju, tauvas joslu, objektu novietojumus u.c.) 2. Apmeklētāju apkalpošanas centrā jāiesniedz iesnieguma veidlapa ar pievienotajiem dokumentiem. 3. Pēc domes lēmuma pieņemšanas jāsamaksā nomas maksa par pirmo nomas gadu. 4. Pēc domes lēmuma pieņemšanas un pirmā gada nomas maksas samaksas jāparaksta ūdenstilpes nomas līgums.
Kā varu pakalpojumu pieprasīt elektroniski, izmantojot internetu?	Elektroniski var iesniegt iesniegumu, nosūtot uz e-pasta adresi: pasts@jpd.gov.lv
Kādi dokumenti man nepieciešami?	1. Fiziskas vai juridiskas personas iesniegums par ūdenstilpes nomu. 2. Saimnieciskās darbības plāns, kas ietver Lielupes izmantošanas situācijas plānu, objektu novietnes pārskata shēmu (norādot krasta līniju, tauvas joslu, objektu novietojumus u.c.),

²³<http://www.jurmala.lv/page.php?id=1714>

Dokuments	Ūdenstilpju nomas līgums
	paskaidrojuma rakstu, nomājamā objekta foto fiksāciju.
	3. Komersanta reģistrācijas apliecības kopija (juridiskām personām).
Kur ir pieejama iesnieguma veidlapa?	1. Iesnieguma veidlapa fiziskām personām
	2. Iesnieguma veidlapa juridiskām personām

5.3.2 ŪDENSTILPES NOMAS KONKURSS UN RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU IZSOLE

Ja nomas iesniegumu skaits pārsniedz ūdenstilpes nomas vai rūpnieciskās zvejas tiesību nomas iespējas, rīko **ūdenstilpes nomas konkursu** vai **rūpnieciskās zvejas tiesību nomas izsoli**. Nomas iesnieguma iesniedzējam rakstiski paziņo par konkursa vai izsoles norises vietu un laiku.

ŪDENSTILPES NOMAS KONKURSS

MK noteikumi Nr.918 nosaka divus gadījumus, kad rīko ūdenstilpes nomas konkursu:

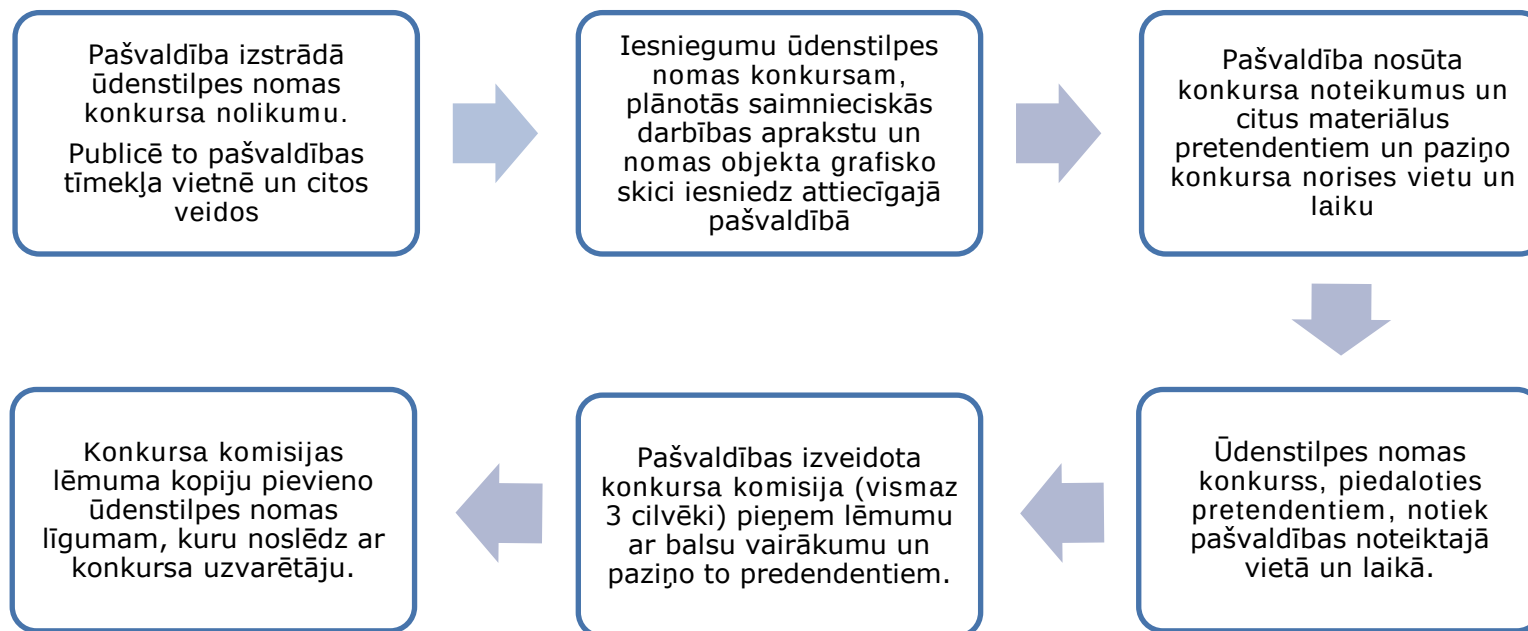
- 1) ja uz ūdenstilpes nomu noteiktiem izmantošanas veidiem:
 - rūpnieciskā (komerciālā, pašpatēriņa) zveja;
 - amatierzveja – makšķerēšana,
 - akvakultūras dzīvnieku audzēšana, kultūrvēsturisko un dabas objektu aizsardzība;
 - zinātniskās pētniecības darbi)

ir pieteikušies vairāki pretendenti vai attiecīgie izmantošanas veidi atbilstoši ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumiem ir savstarpēji pretrunīgi;

- 2) ja uz ūdenstilpes nomu noteiktiem izmantošanas veidiem:
 - dzeramā ūdens apgāde un ūdens ņemšana īpašām vajadzībām,
 - rekreācija (atpūtas uz ūdeņiem un peldvietu organizēšana),
 - ūdenssports, ūdensceļu izmantošana,
 - hidrotehnisko būvju celtniecība, ekspluatācija un ūdensspēka izmantošana,
 - peldbūvju izvietojumam, lai ierīkotu ar pakalpojumu sniegšanu saistītus objektus)

ir pieteicies viens vai vairāki pretendenti, un ūdenstilpi ir paredzēts izmantot komerciāliem mērķiem, izņemot gadījumus, ja atbilstoši teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā noteiktajā funkcionālajā zonā atļautajam ūdenstilpi piegulošās zemes vienības robežās vēlas iznomāt attiecīgās zemes īpašnieks.

Ilustrācija 17. Ūdenstilpes nomas konkursa norises kārtība

Izņēmums konkursa organizēšanai noteikts gadījumos, kad ūdenstilpei piegulošās zemes īpašnieks vēlas atbilstoši teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā (detalizējot teritorijas plānojamu vai lokālplānojamu) noteiktajam funkcionālajam zonējumam, iznomāt ūdenstilpi nekomerciāliem mērķiem nepārsniedzot piegulošās zemes vienības frontes robežas. Piemēram, iznomāt ūdenstilpi laipas izvietojšanai. Šādos gadījumos piegulošās zemes vienības īpašnieks vēršas pašvaldībā un, ja plānotā iecere nav pretrunā ar teritorijas plānojamu, lokālplānojamu vai detālplānojamu, pašvaldība var to iznomāt bez konkursa.

Ja ūdenstilpes nomai zinātniski pētnieciskajiem darbiem ir pieteicies tikai viens pretendents, nomas konkurss netiek rīkots, ja nomas līgumā tiek ietverts nosacījums, ka nomnieks nodrošina pētnieciskās darbības rezultātu pieejamību (piemēram, brīvi pieejamās krātuvēs (datubāzēs) un atbalsta sniedzēja tīmekļa vietnē, tiek publicēti zinātniskos žurnālos, aizstāvēti zinātniskās konferencēs). Šādā gadījumā zinātniski pētniecisko darbu veikšana netiek uzskatīta par saimniecisko darbību un attiecīgi valsts atbalsta nosacījumi nav jāpiemēro. Savukārt turpmākajām darbībām ar komerciāliem mērķiem, kas seko pēc nomas līgumam par zinātniski pētniecisko darbu veikšanu, uz ūdenstilpes nomu tiek rīkots konkurss vai nomas maksa tiek noteikta atbilstoši sertificēta vērtētāja nomas maksas tirgus novērtējumam.

Pašvaldība, kuras teritorijā atrodas attiecīgā ūdenstilpe, izstrādā ūdenstilpes nomas konkursa nolikumu un publicē to pašvaldības tīmekļa vietnē un, ja nepieciešams, arī citos plašsaziņas līdzekļos. Izstrādājot konkursa nolikumu, pašvaldība ņem vērā, ka plānotais ūdenstilpes izmantošanas veids nedrīkst pasliktināt ūdenstilpes ekoloģisko un ķīmisko kvalitāti.

Iesniegumu ūdenstilpes nomas konkursam, plānotās saimnieciskās darbības aprakstu un nomas objekta grafisko skici iesniedz attiecīgajā pašvaldībā. Iesniegumu konkursam un tam pievienojamos dokumentus var iesniegt personīgi, nosūtīt pa pastu vai iesniegt elektroniska dokumenta formā saskaņā ar normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu apriti. Ja ūdenstilpes nomas konkursu organizē vairākas pašvaldības, tās savstarpēji vienojas par konkursa kārtību, pašvaldību pārstāvju līdzdalību konkursa komisijā un konkursa norises vietu un laiku.

Attiecīgā pašvaldība (pašvaldības) mēnesi pirms paredzētā ūdenstilpes nomas konkursa pieteikšanās termiņa beigām nosūta konkursa noteikumus un citus materiālus pretendentiem un paziņo konkursa norises vietu un laiku. Ūdenstilpes nomas konkurss, piedaloties pretendentiem, notiek pašvaldības noteiktajā vietā un laikā.

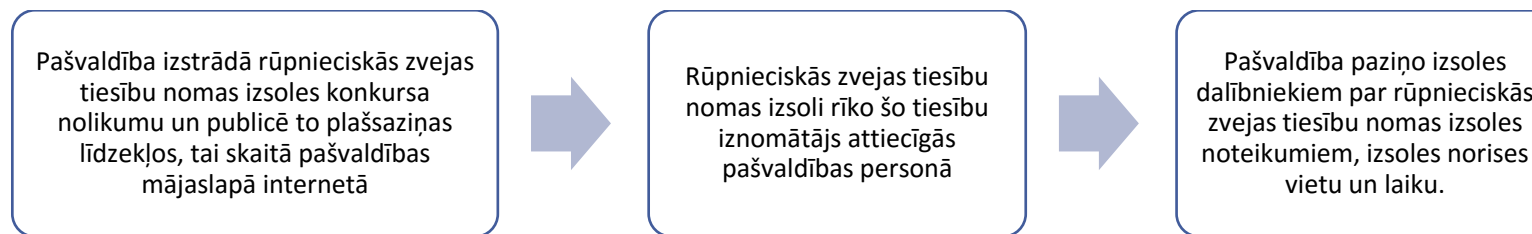
Konkursa komisiju saistībā ar konkrētās ūdenstilpes nomu izveido vismaz triju cilvēku sastāvā. Tajā iekļauj tās pašvaldības deleģētos pārstāvjus, kuras teritorijā atrodas attiecīgā ūdenstilpe. Konkursa komisijai ir tiesības, nodrošinot konkursa norisi, pieprasīt no pretendenta papildu informāciju vai materiālus, kuros sniegta detalizēta informācija par ūdenstilpes izmantošanas veidiem.

Konkursa uzvarētāju atbilstoši konkursa kārtībai apstiprina ar balsu vairākumu, un konkursa komisija lēmumu paziņo visiem pretendentiem. Konkursa komisijas lēmuma kopiju pievieno ūdenstilpes nomas līgumam, kuru noslēdz ar konkursa uzvarētāju.

RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU IZSOLE

Ja rūpnieciskās zvejas tiesību nomas iesniegumu skaits pārsniedz neiznomāto un brīvi pieejamo rūpnieciskās zvejas tiesību iespējas, rīko rūpnieciskās zvejas tiesību nomas izsoli.

Ilustrācija 18. Zvejas tiesību izsoles kārtība

Pašvaldība, kas rīko rūpnieciskās zvejas tiesību nomas izsoli, izstrādā rūpnieciskās zvejas tiesību nomas izsoles konkursa nolikumu un publicē to plašsaziņas līdzekļos, tai skaitā pašvaldības mājaslapā internetā.

Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas izsole nevar būt par pamatu iepriekš noslēgto rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumu pārtraukšanai, ja vien zvejas limita samazinājums konkrētos ūdeņos vairs nedod iespēju nodrošināt jau iznomāto rūpnieciskās zvejas tiesību turpmāku izmantošanu visiem nomniekiem un tiek rīkota slēgtā rūpnieciskās zvejas tiesību izsole.

Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas izsoli rīko šo tiesību iznomātājs attiecīgās pašvaldības personā. Attiecīgā pašvaldība paziņo izsoles dalībniekiem par rūpnieciskās zvejas tiesību nomas izsoles noteikumiem, izsoles norises vietu un laiku.

Zvejniecības likumā noteiktajos gadījumos tiek rīkota slēgtā izsole, un tajā piedalās tikai tās fiziskās un juridiskās personas, kurām ir iepriekš noslēgts rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgums vai kuras ir iesniegušas rūpnieciskās zvejas tiesību nomas iesniegumus un kurām saskaņā ar Zvejniecības likumu ir priekšrocības uz rūpnieciskās zvejas tiesību nomu. Ja tiek pilnībā apmierināti to fizisko un juridisko personu rūpnieciskās zvejas tiesību nomas pieprasījumi, kurām saskaņā ar Zvejniecības likumu ir priekšrocības uz rūpnieciskās zvejas tiesību nomu, atlikušās rūpnieciskās zvejas tiesību nomas iespējas piedāvā atklātā izsolē.

JŪRMALAS PAŠVALDĪBAS PIEMĒRS

Jūrmalas pilsētas domes 19.07.2012. nolikumā (protokols Nr.11, 12.p.) "Par ūdenstilpju nomas noteikumiem un iznomāšanas kārtību" noteikts, ka, ja uz konkrētas ūdenstilpes nomu ar vienādiem vai dažādiem izmantošanas veidiem ir pieteikušies divi vai vairāki pretendenti, rīko ūdenstilpes nomas konkursu.

Ūdenstilpes nomas konkursu organizē domes Nekustamā īpašuma iznomāšanas un izīrēšanas komisija, un ar to saistītās darbības veic Jūrmalas pilsēta domes Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanas nodaļa.

5.4 NOMAS LĪGUMA VEIDS, SATURS UN SASTĀVDAĻAS

5.4.1 NOMAS LĪGUMĀ IEKĻAUJAMĀS PRASĪBAS

- ♣ Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.918, ja ūdenstilpes nomā ir paredzēta rūpnieciskā zveja, papildus ūdenstilpes nomas līgumam noslēdz atsevišķu rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumu.
- ♣ Pašvaldības rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumu slēdz, ievērojot rūpnieciskās zvejas tiesību nomas parauglīgumu, kas ietverts MK noteikumu Nr.918 1.pielikumā.
- ♣ Iznomātās ūdenstilpes izmantošanas tiesību un rūpnieciskās zvejas tiesību tālāka iznomāšana vai nodošana izmantošanai trešajām personām ir aizliegta.
- ♣ Ūdenstilpes nomas līguma sastāvdaļa ir ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumi.
- ♣ Ja slēdz jaunu nomas līgumu vai pagarina ūdenstilpes nomas līguma vai rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma termiņu, priekšroka dodama iepriekšējam ūdenstilpes vai rūpnieciskās zvejas tiesību nomniekam, kas nomas līguma darbības laikā ir pildījis visus līguma nosacījumus (MK noteikumu Nr.918 8.punkts).

MK noteikumi Nr.918 nosaka, ka slēdzot ūdenstilpes nomas līgumu, papildus citiem konkrētās ūdenstilpes nomas līguma nosacījumiem līgumā ietver arī šādas prasības:

- 1) iznomātājs nomniekam dabā ierāda ūdenstilpes robežas saskaņā ar ūdenstilpes plānu un nodod ūdenstilpi nomai tādā stāvoklī, kādā tā ir novērtēta ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumos un tika apsaimniekota līdz līguma slēgšanas brīdim;
- 2) ūdenstilpes izmantošanas nomas līgumu slēdz par ūdenstilpi vai tās daļu, kas nepieciešama konkrētā ūdenstilpes izmantošanas veida nodrošināšanai. Iznomājot ūdenstilpi vai tās daļu, līgumā tiek norādīta nomājamā platība (ha), un tās robežas tiek attēlotas ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumu pārskata plānā;
- 3) nomnieks atbilstoši kompetencei nodrošina iznomātās ūdenstilpes uzraudzību, pārņem no pašvaldības un turpmāk īsteno ūdenstilpes apsaimniekošanas pasākumus;
- 4) nomnieks iznomātajā ūdenstilpē nepieļauj trešo personu nelikumīgu darbību, kā arī nekavējoties informē iznomātāju un kompetentās valsts institūcijas, ja trešās personas veic nelikumīgas darbības, kas kaitē vai var kaitēt iznomātās ūdenstilpes hidroloģiskajam stāvoklim un videi;

- 5) nomnieks netraucē iznomātajā ūdenstilpē veikt izpētes darbus un valsts vides monitoringu, kas saskaņoti ar iznomātāju;
- 6) nomniekam aizliegts iznomātajā ūdenstilpes daļā būvēt (arī ierīkot vai uzstādīt) būves kā patstāvīgus īpašuma objektus;
- 7) nomas maksā ietver maksu par līgumā paredzētajiem ūdenstilpes izmantošanas veidiem. Ja ūdenstilpi iznomā noteiktiem izmantošanas veidiem (rūpnieciskajai zvejai, makšķerēšanai vai akvakultūras dzīvnieku audzēšanai), līgumā atsevišķi norāda valsts pamatbudžeta ieņēmumos Zivju fonda veidošanai pārskaitāmo nomas maksas daļu.
- 8) līguma darbību vienpusēji var izbeigt pirms termiņa, ja:
 - nomnieks sešu mēnešu laikā pēc līguma noslēgšanas nav sācis līgumā paredzēto darbību, nepilda vai pārkāpj līguma nosacījumus;
 - nomnieks vairāk par mēnesi ir aizkavējis nomas maksas maksājumus un tos nesamaksā divu nedēļu laikā pēc atgādinājuma saņemšanas no iznomātāja;
 - saskaņā ar vides aizsardzības institūcijas atzinumu vai zinātniskajiem ieteikumiem veiktie valsts institūciju zivju resursu un vides aizsardzības pasākumi dara neiespējamu līguma turpmāku izpildi;
- 9) vienošanos par būvju piederību pēc nomas termiņa beigām vai uzbūvēto būvju nojaukšanu;
- 10) iznomātājam ir tiesības vienpusēji bez soda sankcijām lauzt līgumu, ja ūdenstilpes noma ir pretrunā normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

Ūdenstilpes un rūpnieciskās zvejas tiesību iznomātājam ir tiesības ietvert nomas līgumā papildu nosacījumus nomniekam, ņemot vērā vides un zivju resursu aizsardzības vajadzības, kā arī vietējos sociālekonomiskos faktorus.

5.4.2 ŪDENSTILPES EKSPLOATĀCIJAS NOTEIKUMI KĀ NOMAS LĪGUMA SASTĀVDAĻA

Ūdenstilpes nomas līguma sastāvdaļa ir ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumi. Minētos noteikumus pēc ūdenstilpes iznomātāja pasūtījuma uz visu ūdenstilpes nomas termiņu sagatavo:

- rūpnieciskajai zvejai, makšķerēšanai vai akvakultūras dzīvnieku audzēšanai – institūts vai citas juridiskās personas, kuru statūtos ir paredzēts zinātniskās pētniecības darbs un kuru sagatavotos ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumus saskaņo institūts;
- pārējiem atļautajiem izmantošanas veidiem – personas, kuras atbilst prasībām, kas minētas normatīvajos aktos par ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumu izstrādāšanas kārtību.

Ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumos paredz nomas līgumā norādītajā termiņā paredzēto saimniecisko darbību, ūdenstilpē nepieciešamos vides aizsardzības un ekoloģiskā līdzsvara saglabāšanas pasākumus un citus vietējiem apstākļiem atbilstošus pasākumus saskaņā ar iznomātāja pieprasījumu vai nomnieka priekšlikumiem.

MK noteikumi Nr.918 nosaka, ka, ja ūdenstilpes nomas brīdī ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumi ir sastādīti vairāk nekā pirms pieciem gadiem, tos atjauno un pārskata, kā arī izdara tajos nepieciešamos grozījumus.

MK noteikumi Nr.918 nosaka, ka, iznomājot rūpnieciskajai zvejai, makšķerēšanai vai akvakultūras dzīvnieku audzēšanai, ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumos norāda:

- 1) zivju resursu novērtējumu;
- 2) iepriekšējās zivsaimnieciskās izmantošanas raksturojumu;
- 3) atzinumu par iespējamiem ūdenstilpes zivsaimnieciskās izmantošanas veidiem;
- 4) rūpnieciskās zvejas limitu;
- 5) rūpnieciskās zvejas un makšķerēšanas nosacījumus vai ierobežojumus;
- 6) makšķerēšanas organizatoriskos pasākumus;
- 7) zivju resursu papildināšanas pasākumus (ielaižamās zivju sugas, to vecumu un skaitu);
- 8) zivju aizsardzības pasākumus;
- 9) zivju dzīvotņu un nārsta vietu uzlabošanas pasākumus;
- 10) prasības tauvas joslas izmantošanai;
- 11) ar zivju resursu izmantošanu saistītos ūdenstilpes vispārējos un individuālos aizsardzības un izmantošanas noteikumus, ja ūdenstilpe atrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā.

Ūdenstilpes nomas līgumam pievienotos ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumus, kas ir sastādīti ne vairāk kā pirms pieciem gadiem vai ir atjaunoti saskaņā ar MK noteikumiem Nr.918, apstiprina pasūtītājs – ūdenstilpes iznomātājs, un tie tiek saskaņoti ar valsts zinātnisko institūtu "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts BIOR" un Valsts vides dienestu.

Valsts zinātniskais institūts "Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts BIOR" un Valsts vides dienests, saskaņojot ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumus, izvērtē, vai ūdenstilpē plānotie pasākumi atbilst zivju resursu un vides stāvokļa saglabāšanas prasībām

un, ja ūdenstilpes nomai ir pieteikušies vairāki nomnieki uz atsevišķiem un atšķirīgiem ūdenstilpes izmantošanas veidiem, vai šie izmantošanas veidi nav pretrunā cits citam no zivju resursu un vides aizsardzības, kā arī sociālekonomiska viedokļa.

Ūdenstilpes nomas līguma noslēgšanai nepieciešamo ekspluatācijas noteikumu sagatavošanas izdevumus sedz saskaņā ar pašvaldības un nākamā nomnieka savstarpēju vienošanos, vai, ja ir pieejams attiecīgs finansējums, izmantojot tās pašvaldības līdzekļus, kas vēlas iznomāt konkrēto ūdenstilpi. Ja samaksu par ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumu sagatavošanu sedz nomnieks, attiecīgo summu atskaita no ūdenstilpes pirmā gada (pirmo gadu) nomas maksas.

Iznomātājs katru gadu sastāda un rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumam pievieno rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līguma protokolu kārtējam nomas gadam. Protokolā norāda ar zvejas limita izmantošanu saistītos nosacījumus, nomniekam iedalīto zvejas limitu – zvejas rīku skaitu vai nozvejas apjomu, kā arī nomas maksas apmēru un tā samaksas kārtību kārtējā nomas gadā.

Protokolā gada laikā pēc abpusējas vienošanās var izdarīt grozījumus (palielināt vai samazināt limitu), izņemot MK noteikumos Nr.918 minētos gadījumus, kad iznomātājs gada laikā var vienpusēji izdarīt grozījumus protokolā, samazinot zvejas limitu, ja nomnieks:

- kārtējā gada trijos ceturkšņos nav nozvejojis pusi no viņam paredzētā nozvejas apjoma limita. Pēc nozvejas apjoma limita samazināšanas atlikusī daļa nedrīkst būt mazāka par trešdaļu no nomas gada trijos ceturkšņos izmantotās nozvejas apjoma limita daļas, kurai pieskaita 10 procentu palielinājumu;
- sešu mēnešu laikā (ņemot vērā zvejas lieguma periodus) nav sācis izmantot viņam noteikto zvejas rīku skaita limitu vai izmanto mazāk nekā trīs ceturkšņus no noteiktā zvejas rīku skaita limita.

JŪRMALAS PAŠVALDĪBAS PIEMĒRS

Jūrmalas pilsētas domes 19.07.2012. nolikumā (protokols Nr.11, 12.p.) "Par ūdenstilpju nomas noteikumiem un iznomāšanas kārtību" noteikta ūdenstilpes nomas līguma noslēgšanas kārtība.

Pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes lēmumu, Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanas nodaļa, domes lēmumā norādītajā termiņā sagatavo ūdenstilpes nomas līgumu. Līguma teksta projekts iekļauts nolikuma 3.pielikumā.

Sagatavotie līgumi tiek saskaņoti Jūrmalas pilsētas domes noteiktajā kārtībā. Domes priekšsēdētājs līgumu paraksta pēc tam, kad nomnieks ir iemaksājis nomas maksu par pirmo nomas gadu. Ja nomnieks mēneša laikā pēc domes lēmuma par ūdenstilpes iznomāšanu pieņemšanas neiemaksā nomas maksu par pirmo nomas gadu domes lēmums zaudē savu spēku un līgums netiek noslēgts.

Nolikumā noteikts, ka līguma neatņemama sastāvdaļa ir ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumi. Lielupes ekspluatāciju visā upes platumā no Kviešu ielas līdz upes grīvai, nosaka 21.12.2011. „Lielupes ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi”, kuru darbības termiņš ir 2016.gada 21.decembris. Lielupes ekspluatācijas noteikumiem jābūt spēkā visu ūdenstilpes nomas termiņu. Vienu gadu pirms Lielupes ekspluatācijas noteikumu termiņa beigām pašvaldība (publisko ūdeņu valdītājs) uzsāk ekspluatācijas noteikumu atjaunošanu un pārskatīšanu (izdarot tajos nepieciešamos grozījumus), nodrošinot noteikumu darbības termiņa nepārtrauktību.

Slēdzot jaunu nomas līgumu vai pagarinot ūdenstilpes nomas līgumu, priekšroka dodama piekrastes zemes īpašniekiem, zemes vienības nomniekam (tai skaitā tauvas joslas nomniekam), kā arī iepriekšējam ūdenstilpes nomniekam, kas nomas līguma darbības laikā pildījis visus līguma nosacījumus un veicinājis ūdenstilpes hidroekoloģiskā stāvokļa uzlabošanos.

Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanas nodaļa mēneša laikā no ūdenstilpes iznomāšanas atbilstoši normatīvo aktu prasībām attiecīgajā valsts institūcijā iesniedz informāciju par iznomāto ūdenstilpi.

5.4.3 ŪDENSTILPES UN RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU NOMAS LĪGUMU TERMIŅI

Ņemot vērā, ka pastāv gadījumi, kad ūdenstilpi nepieciešams iznomāt vien uz pāris gadiem, noteikumos iekļauts regulējums, kas ļauj brīvi izvēlēties minimālo nomas termiņu - ūdenstilpi var iznomāt uz laiku līdz 30 gadiem.

Ja rūpnieciskās zvejas tiesības nav saistītas ar ūdenstilpes nomu, tās iznomā komerciālajai zvejai – uz laiku no trim līdz 15 gadiem, bet pašpatēriņa zvejai – uz vienu gadu. Ja komerciālajā zvejā vienlaikus nomā rūpnieciskās zvejas tiesības un ūdenstilpi, rūpnieciskās zvejas tiesību nomas termiņu atbilstoši ūdenstilpes nomas līguma termiņam var pagarināt līdz 30 gadiem.

5.5 NOMNIEKA UN IZNOMĀTĀJA TIESĪBAS UN PIENĀKUMI

ŪDENSTILPES NOMNIEKAM IR PIENĀKUMS:

- iznomāto ūdenstilpi vai tās daļu izmantot tikai nomas līgumā noteiktajiem mērķiem saskaņā ar ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumiem un atbilstoši noteiktajam termiņam un kārtībai, kādā maksājama nomas maksa;
- plānojot un veicot nomas līgumā atļauto ūdenstilpes vai tās daļas izmantošanu, ņemt vērā Ūdens apsaimniekošanas likumā ūdensobjektiem noteiktos vides kvalitātes mērķus, nodrošinot, ka ūdenstilpes izmantošanas veids nekavē minēto mērķu sasniegšanu, un nekavējoties veikt pasākumus, ja izmantošanas dēļ radies kaitējums ūdenstilpei vai tās resursiem.

ŪDENSTILPES UN RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU IZNOMĀTĀJAM IR PIENĀKUMS:

- ar savu rīcību vai cita nomas līguma noslēgšanu nepieļaut tādu trešo personu darbību, kas varētu kaitēt nomniekam;
- neiznomāt ūdenstilpi tādiem izmantošanas veidiem, kuri kavē vai var kavēt Ūdens apsaimniekošanas likumā ūdenstilpei noteiktos vides kvalitātes mērķus vai šo mērķu sasniegšanu;
- pirms ūdenstilpes nomas līguma slēgšanas pašvaldības tīmekļa vietnē publicēt informāciju par nomas līguma projektu, plānotās saimnieciskās darbības aprakstu un nomas objekta grafisku skici, līguma sastāvā esošos ūdensobjekta ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus un informāciju par citiem atbilstošiem dokumentiem (ja tādi ir);
- aktualizēt informāciju pašvaldības tīmekļa vietnē, ja tiek mainīti ūdenstilpes nomas līguma nosacījumi vai izdarītas izmaiņas ūdenstilpes nomas līgumam pievienotajos dokumentos;
- nodrošināt iznomātās ūdenstilpes publisku pieejamību neatkarīgi no tās izmantošanas veida.

RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU IZNOMĀTĀJAM:

- ir pienākums nomas līguma darbības laikā dot nomniekam iespēju izmantot zivju resursus, ievērojot iznomātājam pieejamos zvejas limitus, nomnieka zvejas iespējas un priekšroku papildu zvejas limita saņemšanai;
- ir tiesības un pienākums zvejot, izmantojot tam noteiktos zvejas rīku veidus un skaitu, un ievērojot attiecīgajā ūdenstilpē vai zvejas vietā (zvejas rajonā) paredzēto nozvejas apjomu (ja tāds ir noteikts), kā arī noteikto termiņu un kārtību, kādā maksājama nomas maksa.

5.6 NOMAS LĪGUMĀ IEKĻAUTO NOTEIKUMU IZPILDES KONTROLES NODROŠINĀŠANA

MK noteikumi Nr.918 nenosaka kārtību kādā veicama līguma izpildes kontrole. Pašvaldībām ir tiesības noteikt līgumos iekļauto noteikumu izpildes kontroles kārtību.

JŪRMALAS PAŠVALDĪBAS PIEMĒRS

Jūrmalas pilsētas domes 19.07.2012. nolikumā (protokols Nr.11, 12.p.) "Par ūdenstilpju nomas noteikumiem un iznomāšanas kārtību" noteikta līgumsaistību izpildes kontroles kārtība.

Līguma kopējo līgumsaistību izpildi kontrolē Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanas nodaļa. Ūdenstilpju nomas maksas norēķinu veikšanu kontrolē Centralizētā grāmatvedība.

Ūdenstilpju ekspluatācijas noteikumu ievērošanu, savas kompetences ietvaros kontrolē Pašvaldības policija, Pilsētplānošanas nodaļa, Pilsētsaimniecības un labiekārtošanas nodaļa, Ekonomikas un attīstības nodaļa.

Ne retāk, kā reizi gadā Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanas nodaļa organizē iznomāto ūdenstilpju apsekošanu, kurā piedalās pārstāvji no:

- Pilsētplānošanas nodaļas;
- Pilsētsaimniecības un labiekārtošanas nodaļas;
- Pašvaldības policijas;
- Ekonomikas un attīstības nodaļas;
- Pašvaldības īpašumu pārvaldīšanas nodaļas;
- Inženierbūvju un ģeodēzijas nodaļas;
- Lielupes ostas pārvaldes, ja iznomājamā ūdenstilpe robežojas ar Lielupes ostas akvatoriju.

Minētās apsekošanas mērķis ir novērtēt ūdenstilpju ekspluatācijas noteikumu un citu domes un vides aizsardzības prasību ievērošanu. Ja apsekošanas laikā tiek konstatēti ūdenstilpes posma nomas vai ekspluatācijas noteikumu pārkāpumi, tie tiek fiksēti apsekošanas aktā, bet nomniekiem tiek izteikts brīdinājums un tiek dots termiņš fiksēto trūkumu un pārkāpumu novēršanai.

Gadījumā, ja noteiktajā termiņā trūkumi vai pārkāpumi netiek novērsti Jūrmalas pilsētas dome, pamatojoties uz apsekošanas aktu, izskata jautājumu par līguma laušanu un radušos zaudējumu atlīdzināšanu.

5.7 NOMAS MAKSAS APMĒRS UN SAMAKSAS KĀRTĪBA

MK noteikumi Nr.918 nosaka, ka ūdenstilpes nomas maksu nosaka, ņemot vērā ūdenstilpes platību, atrašanās vietu, izmantošanas veidu un sociālekonomiskos faktoros.

Ja ūdenstilpi paredzēts izmantot komerciāliem mērķiem vai konkursā par ūdenstilpes nomu ir pieteicies tikai viens pretendents, nomas maksu nosaka, ņemot vērā sertificēta vērtētāja atbilstoši tirgus novērtējumam noteikto nomas maksu.

Ja ūdenstilpi nomā rūpnieciskajai zvejai, makšķerēšanai vai akvakultūras dzīvnieku audzēšanai, ūdenstilpes nomas maksā iekļauj arī valsts pamatbudžeta ieņēmumos Zivju fonda dotācijas veidošanai pārskaitāmo nomas maksas daļu, kas nav mazāka par 10 procentiem no ūdenstilpes kopējās nomas maksas.

Nomnieks ūdenstilpes nomas maksu iznomātājam maksā katru gadu vai par visu nomas laiku zvejniecību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un apmērā vai saskaņā ar nomnieka un iznomātāja vienošanos, ja normatīvajos aktos maksāšanas kārtība nav noteikta.

Ja ūdenstilpi un rūpnieciskās zvejas tiesības tajā pašā ūdenstilpē nomā vienlaikus, nomas maksu atbilstoši atsevišķi noslēgtajiem nomas līgumiem sadala šādi:

- 1) ūdenstilpes nomas maksa;
- 2) rūpnieciskās zvejas tiesību nomas maksa.

JŪRMALAS PAŠVALDĪBAS PIEMĒRS

Jūrmalas pilsētas dome 19.07.2012. pieņēmusi lēmumu Nr. 386 (protokols Nr. 11, 13. p.) "Par ūdenstilpes nomas maksas apmēru un samaksas kārtību" ar kuru Jūrmalas pilsētas administratīvajā teritorijā ietilpstošās Lielupes daļā apstiprināts ūdenstilpes nomas maksas apmērs un samaksas kārtība.

Par ūdenstilpes iznomāšanu tiek noteikta nomas maksa. Nomas maksa tiek noteikta, ņemot vērā ūdenstilpes platību (papildus maksājot PVN).

Ūdenstilpes nomas maksa par 1 (vienu) kvadrātmetru gadā (neskaitot PVN) noteikta:

- teritorijā no Lielupes grīvas līdz Pērkona ielai 0.5 LVL/m²;
- teritorijā no Pērkona ielas līdz Valtera prospektam 0.4 LVL/m²;
- teritorijā no Valtera prospekta līdz Kviešu ielai 0.3 LVL/m².

MAKSA PAR RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU NOMU

Par rūpnieciskās zvejas tiesību nomu nosaka maksu saskaņā ar MK noteikumu Nr.918 2. un 2.1 pielikumu, ņemot vērā iznomājamo zvejas rīku veidu, zvejas vietu (zvejas rajonu), zvejojamās zivju sugas un nozvejas apjomu. Rūpnieciskās zvejas tiesību nomas maksu katru gadu norāda protokolā.

Ja rūpnieciskās zvejas tiesības publiskajās upēs vai privātajos ūdeņos netiek nomātas vai tiek nomātas, nodot citām juridiskajām un fiziskajām personām, pamatojoties uz attiecīgu pilnvarojumu vai nomas līgumu, par rūpnieciskās zvejas tiesību izmantošanu samaksā pirms zvejas licences saņemšanas, ievērojot MK noteikumu Nr.918 2. un 2.1 pielikumā noteikto maksas apmēru.

Minētajos gadījumos par rūpnieciskās zvejas tiesību izmantošanu iekšējos ūdeņos maksā tajā pašvaldībā, kuras administratīvajā teritorijā atrodas ūdenstilpe, kurā paredzēts zvejot.

Rūpnieciskās zvejas tiesību nomnieki, kam noteikts zvejas rīku skaita limits vai nozvejas apjoma limits iekšējos ūdeņos, protokolā noteikto maksu par gada nomu samaksā līdz kārtējā gada 30.jūnijam līgumā vai protokolā noteiktajā kārtībā. Maksu par rūpnieciskās zvejas tiesību nomu iekšējos ūdeņos un jūras piekrastē iekasē tā pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā atrodas jūras piekraste vai ūdenstilpe, kurā paredzēts zvejot.

Ja tiek noteikts zvejas papildlimits vai rūpnieciskās zvejas tiesību nomnieki vienojas par zvejas limita apmaiņu vai nodošanu, attiecīgais nomnieks 10 dienu laikā pēc papildlimita noformēšanas protokolā samaksā par noteikto papildlimitu vai no cita nomnieka iemainīto vai saņemto limitu vai limita daļu, ja otrs nomnieks par to nav samaksājis zvejas tiesību nomas maksu.

Ja nomnieks gada vai mēneša nomas maksu noteiktajā termiņā nesamaksā, zvejas licences darbību aptur vai licenci anulē saskaņā ar zvejniecību regulējošiem normatīvajiem aktiem un rūpnieciskās zvejas tiesību turpmāku izmantošanu atliek līdz parāda dzēšanai, kā arī aprēķina kavējuma naudu 0,5 procentu apmērā no nesamaksātās summas par katru nokavēto dienu.

Makšķerēšanas tiesības fiziskās personas izmanto, iegādājoties makšķerēšanas karti, kuras maksas lielums norādīts MK noteikumu 2. un 2.1 pielikumā. Ja attiecīgajos ūdeņos vai to daļā organizē licencēto makšķerēšanu, papildus makšķerēšanas kartei iegādājas vai saņem arī īpašu makšķerēšanas atļauju (licenci).

Līdzekļus no kopējās summas, kas iekasēta par rūpnieciskās zvejas tiesību nomu vai to izsoli un rūpnieciskās zvejas tiesību un makšķerēšanas tiesību, sadala šādi:

- 1) 30 procentus no kopējās summas, ko iekasējušas pašvaldības, ieskaita valsts pamatbudžeta ieņēmumos Zivju fonda dotācijas veidošanai;
- 2) 70 procentus no kopējās summas, ko iekasējušas pašvaldības, ieskaita pašvaldību speciālā budžeta kontā.

ŪDENSTILPES UN RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU NOMAS MAKSAS ATVIEGLOJUMI

Ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomniekiem piemēro maksas atvieglojumus, samazinot paredzēto nomas maksu par 25 procentiem, ja:

- 1) ūdenstilpe iznomāta tādām izmantošanas veidam, kas saistīts ar vides un dabas aizsardzību, dzeramā ūdens apgādi, zinātniskās pētniecības darbiem un nozīmīgu valsts un vietēju pasākumu veikšanu;
- 2) nomnieks pasākumiem, kas saistīti ar vides un zivju aizsardzību un zivju resursu papildināšanu, izmanto ne tikai nomas līgumā paredzētos līdzekļus, bet arī papildu līdzekļus;
- 3) rūpnieciskās zvejas tiesību nomnieks zvejo zivis, kuru krājumi pēc zinātniskā novērtējuma ir stabilā stāvoklī un kurām nav nepieciešama to pastiprināta aizsardzība, un valsts ir ieinteresēta šo krājumu izmantošanā, kā arī melioratīvās zvejas veicināšanā;
- 4) rūpnieciskās zvejas tiesību nomniekam iepriekšējā nomas gadā stihiskas nelaimes gadījumā gājuši bojā zvejas rīki vai peldošie līdzekļi, radot viņam ievērojamus zaudējumus;
- 5) rūpnieciskās zvejas tiesību nomnieks zvejo pašpatēriņam un rūpnieciskās zvejas tiesību nomas gada laikā tam ir piešķirtas tiesības zvejā izmantot vairāk nekā viena veida zvejas rīkus, bet ne vienlaikus. Šis nosacījums attiecas arī uz komerciālo zveju, ja kāds no zvejas rīkiem tiek lietots tikai īsu zvejas sezonu (nepārsniedz trīs mēnešus) un šajā periodā netiek lietoti citi zvejas rīki.

Papildus minētajiem nosacījumiem iznomātājs, pieņemot attiecīgu lēmumu, var ūdenstilpes nomnieku daļēji (ne vairāk kā par 50 procentiem) atbrīvot no ūdenstilpes nomas maksas, ja tas veic būtiskus ieguldījumus zivju aizsardzībai, zivju resursu ataudzēšanai un makšķerēšanai nepieciešamās infrastruktūras (laivu piestātnes un laivu noma, makšķerēšanas atpūtas vietas, tauvas joslas sakopšana un uzturēšana) veidošanai ūdenstilpē un tās piekrastē.

Maksas atvieglojumu 25 procentu apmērā piemēro arī makšķerēšanas tiesību izmantošanai, ja makšķerēšanas kartes realizē organizētām makšķernieku biedrībām.

Ja ūdenstilpes paredzēts nomāt komerciāliem mērķiem, atbalstu samazinātas nomas maksas veidā piešķir saskaņā ar Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulu (ES) Nr.1407/2013, ievērojot MK noteikumu Nr.918 100.¹ minētos nosacījumus

5.8 ZVEJAS LIMITA SAŅEMŠANA UN RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU IZMANTOŠANA

Iznomājot rūpnieciskās zvejas tiesības, ievēro kopējo pieļaujamo limitu, kā arī konkrēto zvejas limitu, kas noteikts ūdeņos, kuros rūpnieciskās zvejas tiesības iznomā vietējā pašvaldība.

Izmomātās rūpnieciskās zvejas tiesības var izmantot saskaņā ar attiecīgās pašvaldības rūpnieciskās zvejas tiesību nomniekam noteikto nozvejas apjoma limitu vai zvejas rīku skaita limitu, kas norādīts protokolā.

Zivju nozvejas apjoma vai zvejas rīku skaita limitu rūpnieciskās zvejas tiesību nomniekam nosaka, ņemot vērā komerciālās zvejas vai pašpatēriņa zvejas veidu, nomnieka zvejas iespējas un efektivitāti iepriekšējā zvejas tiesību izmantošanas termiņā, kā arī kopējo zvejas limita lielumu, zvejas tiesību nomnieku kopējo skaitu, vietējo pašvaldību zvejnieku priekšrocības un citus zivsaimnieciskus un reģionālus faktorus. Ja rūpnieciskās zvejas tiesības iznomā pašpatēriņa zvejai, ievēro arī attiecīgajos rūpnieciskās zvejas noteikumos pašpatēriņa zvejai noteiktos zvejas limita ierobežojumus.

Zvejas limitu, kas paliek neiedalīts rūpnieciskās zvejas tiesību nomniekiem, gada laikā ir iespējams papildus iedalīt esošajiem nomniekiem, ņemot vērā nomnieku zvejas iespējas un zvejas efektivitāti (ja nomniekam iedalītais nozvejas gada limits ir apgūts vismaz par 80 procentiem), vai piedāvāt to pārējiem rūpnieciskās zvejas tiesību nomniekiem.

Pašvaldība pēc zvejas limita sadales, saņemot iesniegumu par papildu zvejas limita iedalīšanu vai jaunu iesniegumu par rūpnieciskās zvejas tiesību nomu, nav tiesīga atteikt iedalīt zvejas limitu, kamēr par attiecīgajiem ūdeņiem ir pieejams zvejas limita atlikums.

Rūpnieciskās zvejas tiesību nomnieks iekšējos ūdeņos un jūras piekrastē zvejo ar zvejas rīkiem, kuru skaits ir noteikts protokolā, vai izmanto iedalīto nozvejas apjomu (ja tāds ir noteikts) pēc zvejas licences zvejai iekšējos ūdeņos saņemšanas Valsts vides dienestā. Zvejas licenci izsniedz, pamatojoties uz protokolā noteikto zvejas rīku skaitu vai nozvejas apjomu.

Ja nākamajā kalendāra gadā no līgumslēdzējām pusēm neatkarīgu iemeslu dēļ tiek mainīts (palielināts vai samazināts) pieļaujamais nozvejas apjoms atsevišķām zivju sugām, kā arī mainīts pieļaujamais zvejas rīku skaits vai zvejas veidi, rūpnieciskās zvejas tiesību iznomātājs attiecībā pret nomniekiem ievēro proporcionalitāti, mainot (palielinot vai samazinot) minētos parametrus un sastādot protokolus.

Nozvejas apjoma vai zvejas rīku skaita palielināšana vai samazināšana pieļaujama tikai saskaņā ar nomnieka un iznomātāja vienošanos.

Ja būtiski mainās pieļaujamie zvejas veidi, rūpnieciskās zvejas tiesību nomas līgumu pārskata vai saskaņā ar pušu vienošanos tā darbību pārtrauc pirms termiņa.

Ja rūpnieciskās zvejas tiesības publiskajās upēs vai privātajos ūdeņos netiek nomātas vai tiek nomātas, nodot citām juridiskajām un fiziskajām personām, pamatojoties uz attiecīgu pilnvarojumu vai nomas līgumu, tās izmanto, saņemot rūpnieciskās zvejas licenci Valsts vides dienestā.

5.9 INFORMĀCIJA PAR ŪDENSTILPES UN RŪPNIECISKĀS ZVEJAS TIESĪBU NOMU UN RŪPNIECISKĀS ZVEJAS UN MAKŠĶERĒŠANAS TIESĪBU IZMANTOŠANU

Ūdenstilpes iznomātāji – novadu un republikas pilsētu pašvaldības – divu nedēļu laikā pēc ūdenstilpes iznomāšanas iesniedz Lauku atbalsta dienestā informāciju par iznomāto ūdenstilpi, ja ūdenstilpe iznomāta, lai to lietotu rūpnieciskai zvejai, makšķerēšanai vai akvakultūras dzīvnieku audzēšanai.

Ja ūdenstilpes nomas līgumā izdarīti grozījumi saistībā ar ūdenstilpes izmantošanas veidu, maksu par ūdenstilpes izmantošanu un valsts pamatbudžeta ieņēmumos pārskaitāmās nomas maksas apmēru vai ja ūdenstilpes nomas līgums tiek izbeigts, ūdenstilpes iznomātāji – novadu un republikas pilsētu pašvaldības – divu nedēļu laikā pēc attiecīgo grozījumu izdarīšanas vai ūdenstilpes nomas līguma izbeigšanās informē par to Lauku atbalsta dienestu.

Rūpnieciskās zvejas tiesību nomnieki – novadu un republikas pilsētu pašvaldības – reizi pusgadā apkopo to rīcībā esošās ziņas par iznomātajām un izmantotajām rūpnieciskās zvejas tiesībām, saņemto nomas maksu, kā arī līdzekļiem, kas iegūti par rūpnieciskās zvejas un makšķerēšanas tiesību izmantošanu, un valsts pamatbudžeta ieņēmumos pārskaitītajiem līdzekļiem. Pārskatu ar minētajām ziņām (MK noteikumu Nr.918 4.pielikums) iesniedz Lauku atbalsta dienestā divas reizes gadā – līdz 15.jūlijam un 15.janvārim – par katru pusgadu.

Lauku atbalsta dienests apkopo no novadu un republikas pilsētu pašvaldībām saņemto informāciju un iesniegtos pārskatus, kā arī datus par pārskaitījumiem valsts pamatbudžeta ieņēmumos un līdz kārtējā gada 31.jūlijam sagatavo un publicē Lauku atbalsta dienesta mājaslapā internetā pārskatu par pirmo pusgadu, bet līdz nākamā gada 31.janvārim – pārskatu par otro pusgadu un pārskatu par kopējiem gada rezultātiem.

5.10 GADĪJUMI, KĀDOS ŪDENSTILPES IZMANTOŠANA TIEK ATĻAUTA, PIEMĒROJOT CITA VEIDA NORMATĪVO REGULĒJUMU, BEZ NOMAS LĪGUMU SLĒGŠANAS

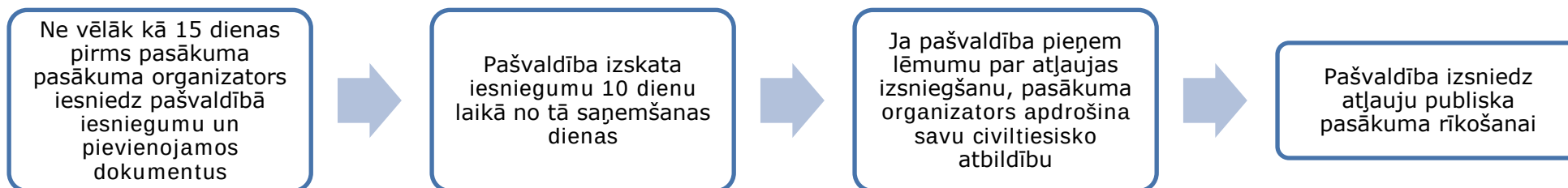
Noteikumi Nr.918 netiek piemēroti pasākumiem, kas tiek rīkoti atbilstoši Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumam, kas nosaka publisku pasākumu rīkošanas un norises tiesiskos pamatus, pasākuma organizatora, kā arī citu publiskā pasākumā iesaistīto personu tiesības, pienākumus un atbildību, lai nodrošinātu sabiedrisko kārtību un drošību šāda pasākuma laikā.

Likuma izpratnē publisks pasākums ir fiziskās vai juridiskās personas plānots un organizēts sabiedrībai pieejams svētku, piemiņas, izklaides, sporta vai atpūtas pasākums publiskā vietā neatkarīgi no īpašuma piederības.

PUBLISKA PASĀKUMA PIETEIKŠANA UN IESNIEGUMA IZSKATĪŠANAS KĀRTĪBA

Lai pieteiktu publisku pasākumu un saņemt atļauju tā rīkošanai, pasākuma organizators pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā paredzēts šo pasākumu rīkot, ne vēlāk kā 15 dienas pirms plānotā publiskā pasākuma norises sākuma iesniedz iesniegumu. Ja publiska pasākuma norises vieta atrodas vairāku pašvaldību administratīvajā teritorijā, iesniegumu iesniedz visām attiecīgajām pašvaldībām. Pasākuma organizators nosūta iesnieguma kopiju attiecīgajai Valsts policijas iestādei, bet, ja publisku pasākumu paredzēts rīkot pierobežas joslā, arī attiecīgajai Valsts robežsardzes pārvaldei.

Ilustrācija 19. Publisku pasākumu organizēšana

Atļauja publisku pasākumu rīkošanai nav nepieciešama, ja tos rīko valsts vai pašvaldības iestāde, kā arī publisku pasākumu rīkošanai telpās un publisku sporta pasākumu rīkošanai sporta bāzēs. Ja publisku pasākumu rīko valsts iestāde, tā informē pašvaldību, kuras administratīvajā teritorijā paredzēts šo pasākumu rīkot, par tā norises vietu un laiku.

IESNIEGUMĀ NORĀDĀMĀS ZIŅAS UN TAM PIEVIEŅOJAMIE DOKUMENTI

Iesniegumā par publiska pasākuma rīkošanu pasākuma organizators norāda šādas ziņas:

- 1) pasākuma organizators (fiziskajai personai — vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvietas adrese, juridiskajai personai — juridiskās personas nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese);
- 2) par tehnisko drošību atbildīgā persona (fiziskajai personai — vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvietas adrese, juridiskajai personai — juridiskās personas nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese);
- 3) par sabiedrisko kārtību un drošību atbildīgā persona (vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvietas adrese);
- 4) kārtības uzturētāji (fiziskajai personai — vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvietas adrese, juridiskajai personai — juridiskās personas nosaukums, reģistrācijas numurs un juridiskā adrese);

- 5) pasākuma veids un mērķis;
- 6) pasākuma norises vieta, datums, sākuma un plānotais beigu laiks;
- 7) plānotais pasākuma apmeklētāju un dalībnieku skaits;
- 8) pasākumā izmantojamās bīstamās iekārtas;
- 9) pasākuma netraucētai un drošai norisei nepieciešamais valsts un pašvaldību iestāžu atbalsts.

Iesniegumam pievieno:

- 1) to līgumu kopijas, kurus pasākuma organizators noslēdzis ar kārtības uzturētājiem, personām, kas atbildīgas par publiska pasākuma tehnisko drošību, kā arī sabiedrisko kārtību un drošību, uzrādot oriģinālus;
- 2) detalizētu pasākuma plānu;
- 3) pasākuma norises vietas īpašnieka rakstveida piekrišanu tā rīkošanai, ja viņš nav pasākuma organizators.

Ja publiska pasākuma norises vietā atradīsies vai tiks izmantotas bīstamas iekārtas, pasākuma organizators iesniegumam pievieno normatīvajos aktos paredzēto bīstamo iekārtu valdītājam to lietošanai nepieciešamo atļauju un citu šo iekārtu ekspluatācijai nepieciešamo dokumentu kopijas, uzrādot oriģinālus.

Iesniedzot iesniegumu, pasākuma organizators uzrāda personu apliecinošu dokumentu, bet juridiskās personas pārstāvis — arī dokumentus, kas apliecina viņa tiesības pārstāvēt attiecīgo juridisko personu.

IESNIEGUMA IZSKATĪŠANA

Pašvaldība izskata iesniegumu 10 dienu laikā no tā saņemšanas dienas. Par iesnieguma izskatīšanas vietu un laiku pašvaldība paziņo pasākuma organizatoram. Uz iesnieguma izskatīšanu pašvaldība pieaicina policijas pārstāvjus, kā arī Valsts robežsardzes pārstāvjus, ja pasākums tiek rīkots pierobežas joslā. Uz iesnieguma izskatīšanu pašvaldība pēc sava ieskata var pieaicināt arī citu valsts vai pašvaldību institūciju pārstāvjus un citus speciālistus.

Pašvaldība pārbauda, vai pasākuma organizators ir ievērojis visas prasības, vai pieteiktais pasākums netraucēs citu attiecīgajai pašvaldībai agrāk pieteiktu publisku pasākumu norisi, vai tas neapdraudēs sabiedrisko kārtību un drošību, cilvēku dzīvību vai veselību, un pieņem attiecīgu motivētu lēmumu — izsniegt atļauju šā pasākuma rīkošanai, neizsniegt atļauju tā rīkošanai vai atlikt (ne ilgāk kā uz piecām darbdienām) iesnieguma izskatīšanu lēmumā norādīto trūkumu novēršanai.

Ja plānotais pasākums tiek rīkots pierobežas joslā un, izskatot iesniegumu, konstatēti draudi, ka pasākuma laikā personām ir iespējams nelikumīgi šķērsot valsts robežu un pārvietot mantas un preces, apejot valsts robežas šķērsošanai nepieciešamās pārbaudes vai

robežšķērsošanas vietas, kā arī gadījumos, kad attiecīgajā pierobežas joslas teritorijā vai valsts robežai piegulošajā kaimiņvalsts teritorijā ir noteikta pastiprināta robežkontrole, pasākuma organizatoram netiek izsniegta atļauja pasākuma rīkošanai.

Ja pašvaldība konstatē, ka plānotais pasākums nevar notikt iesniegumā norādītajā vietā vai laikā, tā var piedāvāt citu vietu vai laiku. Šādā gadījumā pašvaldība izsniedz atļauju attiecīgā pasākuma rīkošanai, ja pasākuma organizators piekrīt piedāvātajai pasākuma norises vietai un laikam. Ja pašvaldība neizsniedz atļauju plānotā pasākuma rīkošanai, pasākuma organizators pašvaldības lēmumu var pārsūdzēt tiesā Administratīvā procesa likumā noteiktajā kārtībā.

Ja pašvaldība pieņem lēmumu par atļaujas izsniegšanu publiska pasākuma rīkošanai, pasākuma organizators apdrošina savu civiltiesisko atbildību. Atļauju publiska pasākuma rīkošanai pašvaldība izsniedz pēc tam, kad šā pasākuma organizators ir iesniedzis savas civiltiesiskās apdrošināšanas faktu apliecināšanu dokumentu kopijas, uzrādot oriģinālus. Civiltiesiskās apdrošināšanas faktu apliecināšanu dokumentu kopijas pasākuma organizators iesniedz ne vēlāk kā divas dienas pirms plānotā publiskā pasākuma norises sākuma. Ja pasākuma organizators noteiktajā laikā neiesniedz civiltiesiskās apdrošināšanas faktu apliecināšanu dokumentu kopijas, pašvaldība neizsniedz atļauju attiecīgā pasākuma rīkošanai.

ATĻAUJA PUBLISKA PASĀKUMA RĪKOŠANAI

Atļauja publiska pasākuma rīkošanai ir pašvaldības izsniegts dokuments, kas pasākuma organizatoram dod tiesības noteiktā vietā un laikā rīkot vienreizēju publisku pasākumu attiecīgās pašvaldības administratīvajā teritorijā. Ja publiska pasākuma norises vieta atrodas vairāku pašvaldību administratīvajā teritorijā, pasākuma organizatoram ir nepieciešams saņemt visu attiecīgo pašvaldību atļaujas.

Atļauju publiska pasākuma laikā glabā par sabiedrisko kārtību un drošību atbildīgā persona un pēc attiecīgās pašvaldības pārstāvja, policijas darbinieka vai Valsts robežsardzes amatpersonas (ja pasākums tiek rīkots pierobežas joslā) pieprasījuma to uzrāda.

Atļaujas saņēmējs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un apmērā maksā pašvaldības nodevu par izklaides pasākumu rīkošanu publiskās vietās.

Publiska pasākuma norises vietu pasākuma organizators izvēlas un iekārto atbilstoši apmeklētāju un dalībnieku skaitam, kā arī ievērojot vides aizsardzības, higiēnas prasības, veterināros, ugunsdrošības, drošības tehnikas un citus drošības noteikumus. Publiska pasākuma laikā iekārtas un būves izmantojamas tikai tad, ja saņemta par tehnisko drošību atbildīgās personas rakstveida piekrišana.

Publisku izklaides un svētku pasākumu drošības likumā noteikta pasākuma organizatora, par tehnisko drošību atbildīgās personas un par sabiedrisko kārtību un drošību atbildīgās personas, kārtības uzturētāju un publiska pasākuma apmeklētāju un dalībnieku tiesības, pienākumi un atbildība.

6. BŪVNICĪBA PUBLISKAJOS ŪDEŅOS

6.1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI BŪVNICĪBAI PUBLISKAJOS ŪDEŅOS

Saskaņā ar Būvniecības likuma 14.un 15.pantu būvniecība ir iespējama, ja būvniecības iecere atbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, lokālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts) un detālplānojumam (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem), izņemot gadījumus, kad būvniecības iecere attiecas uz nacionālo interešu objektu. Pieļaujamo teritorijas izmantošanu, tajā skaitā būvniecības iespējas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča aizsargjoslā reglamentē Aizsargjoslu likums (36., 37.pants).

Būvniecības process ir veicams saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi". Būvniecības procesa kārtība un nepieciešamo dokumentu saturs ir atkarīgs no plānotās būves grupas un plānotā būvniecības veida (MK noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 1.pielikums). Atkarībā no izvēlēta būvniecības veida detalizēti būvniecības procesu nosaka MK noteikumi Nr.529 „Ēku būvnoteikumi”, MK noteikumi Nr.550 „Hidrotehnisko un meliorācijas būvju būvnoteikumi”, MK noteikumi Nr.551 „Ostu, hidrotehnisko, siltumenerģijas, gāzes un citu, atsevišķi neklasificētu, inženierbūvju būvnoteikumi”, MK noteikumi Nr.633 „Autoceļu un ielu būvnoteikumi”, MK noteikumi Nr.573 „Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi”.

Publisko ūdeņu tiešā tuvumā tauvas joslā saskaņā ar Zvejniecības likuma 9.panta prasībām ir izvietojami galvenokārt labiekārtojuma elementi. Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 500 "Vispārīgie būvnoteikumi" 1.pielikumu atsevišķie labiekārtojuma elementi, kas atrodas publiskajā ārtelpā – soliņi, bērnu rotaļu ierīces, sporta aprīkojums, atsevišķās laternas un apgaismes ķermeņi, karogu masti, velosipēdu statīvi u.tml., ir noteikti kā I grupas inženierbūves. MK noteikumi Nr.551 „Ostu, hidrotehnisko, siltumenerģijas, gāzes un citu, atsevišķi neklasificētu, inženierbūvju būvnoteikumi” nosaka šo elementu būvniecības procesa kārtību. Būvniecības ieceres dokumentāciju izstrādā atbilstoši būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem un attiecīgās pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem, ievērojot Būvniecības likumā noteiktos būvniecības principus. Ierosinot I grupas inženierbūves jaunu būvniecību saskaņā ar 16.punkta prasībām, ir sagatavojams paskaidrojuma raksts, ko izskata būvvalde un izdara atzīmi par būvniecības ieceres akceptu, kas ir uzskatāma par atļauju uzsākt būvdarbus šo noteikumu noteiktajā kārtībā.

Pašvaldība teritorijas plānojumā, vietējos teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, lokālplānojumos un detālplānojumos var noteikt būvju dizaina, kvalitatīvos un kvantitatīvos rādītājus. Ir akcentējams, ka būvēm publisku ūdeņu tuvumā ir jābūt atbilstošām apkārtējai videi, tām ir jāiekļaujas apkārtējā ainavā, tām ir jābūt izgatavotām no kvalitatīviem materiāliem un dizainiski augstvērtīgām, vienlaicīgi būvēm ir jābūt drošām ekspluatācijā un tām ir jābūt ar vienlīdzīgām līdzdarbības iespējām visiem sabiedrības locekļiem.

Zemes pārvaldības likuma 15.panta 4.daļa nosaka, ka būvniecība iekšzemes publiskajos ūdeņos ir aizliegta, ja likumos nav noteikts citādi.

MK noteikumu Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 68.punkts nosaka, ka teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā atbilstoši kartogrāfiskā materiāla mēroga noteiktībai virszemes ūdensobjektus kā **Ūdeņu teritoriju (Ū)**, kas ir funkcionālā zona, ko nosaka, lai izplānotu un nodrošinātu racionālu un ilgtspējīgu ūdens resursu izmantošanu saimnieciskai darbībai, transportam, rekreācijai un vides aizsardzībai. MK noteikumu Nr.240 nosaka Ūdeņu teritorijas (Ū) galvenos izmantošanas veidus un papildizmantošanas veidus.

Galvenie izmantošanas veidi:

- 1) ūdenssaimnieciskā izmantošana;
- 2) tehniskā apbūve un teritorijas izmantošana:
 - transporta lineārās infrastruktūras apbūve;
 - transporta apkalpojošās infrastruktūras apbūve;
 - inženiertehniskās infrastruktūras apbūve;
 - energoapgādes uzņēmumu apbūve;
- 3) ūdens telpas publiskā izmantošana - ūdens akvatorijas izmantošana publiskiem pasākumiem, pakalpojumiem, atpūtai, sportam un to nodrošināšanai nepieciešamā infrastruktūra, tai skaitā peldbūves vai uz pāļiem stiprinātas būves.

Papildizmantošanas veidi:

- 1) dzīvojamā apbūve uz ūdens - apbūve, ko veido peldbūves, kas pielāgotas mājokļa funkcijai vai dzīvojamās ēkas, kas nostiprinātas uz pāļiem;
- 2) derīgo izrakteņu ieguve.

Pašvaldībām, kurām ir spēkā teritorijas plānojumi, kas nav izstrādāti, ņemot vērā MK noteikumu Nr.240 prasības, publiskajos ūdeņos iespējama būvju būvniecība, kas atļautas attiecīgo plānojumu teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos.

Pašvaldībās, kurām ir spēkā teritorijas plānojumi, kas izstrādāti, ņemot vērā MK noteikumu Nr.240 prasības, publiskajos ūdeņos iespējama vienīgi uzskaitītās tehniskās apbūves, ūdens telpas publiskā izmantošana un dzīvojamā apbūve uz ūdens un derīgo izrakteņu ieguve, ja tas nav pretrunā citu normatīvo aktu prasībām, piemēram, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumiem.

Pašvaldībai ir tiesības teritorijas plānojumā un lokālplānojumā publiskajos ūdeņos noteikt teritorijas, kurās atļauts izvietot peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai.

MK noteikumu Nr.240 nosaka, ka dabisko ūdenstilpju un ūdensteču akvatorijas teritoriju aizliegts samazināt, piemēram, veicot teritorijas uzbēršanu vai veidojot mākslīgas salas, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams ostas funkciju vai maģistrālās transporta infrastruktūras nodrošināšanai, erozijas risku ierobežošanai, pretplūdu aizsardzības būvju vai meliorācijas sistēmas būvniecībai. Plānojot ūdensobjektu

izmantošanu, teritorijas plānojumā vai lokālpplānojumā var noteikt attālumu no krasta līnijas, kādā attiecīgajā ūdensobjektā var izvirzīt infrastruktūras būves un objektus.

6.2. PELDBŪVES UN BŪVES KĀ PATSTĀVĪGI ĪPAŠUMA OBJEKTI

Stājoties spēkā MK noteikumiem Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi pašvaldībām tika dota iespēja teritorijas plānojumā un lokālpplānojumā publiskajos ūdeņos noteikt teritorijas, kurās atļauts izvietot peldbūves pakalpojumu objektu ierīkošanai.

Ar 06.01.2015. grozījumiem MK noteikumos Nr.918 noteiktie ūdenstilpes izmantošanas veidi tika papildināti ar jaunu izmantošanas veidu – *peldbūvju izvietošana pakalpojumu objektu ierīkošanai*, kas ietver dažādu peldošu kafejnīcu, piestātņu, atrakciju parku un tamlīdzīgu objektu ierīkošanu publiskajos ūdeņos. Ar minētajām peldbūvēm jāsaprot uz pontona vai peldošas platformas izvietoti objekti, kam ir konkrēta funkcija, nevis uz pāļiem stiprinātu būvju izvietošana publiskajos ūdeņos. MK noteikumos Nr.240 noteikts, ka, plānojot peldbūvju izvietojumu, nodrošina brīvu piekļuvi publiskajiem ūdeņiem un paredz atbilstošu inženierinfrastruktūras nodrošinājumu.

Lai būtu iespējama peldbūvju ierīkošana, šādai atļautajai izmantošanai jābūt paredzētai pašvaldības teritorijas plānojumā. Līdz ar to tām pašvaldībām, kuras vēlēšies atļaut peldbūvju ierīkošanu, bet tas nebūs noteikts teritorijas plānojumā, vispirms jāizdara grozījumi teritorijas plānojumā.

Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.918, publiskās ūdenstilpes var iznomāt tikai tādu ēku un būvju izvietošana, kas atļautas saskaņā ar normatīvajiem aktiem un kuras aizliegts būvēt kā patstāvīgus īpašuma objektus. MK noteikumi Nr.918 paredz, ka **ūdenstilpi iznomā tikai tādu ēku un būvju izvietošana, kas atļautas saskaņā ar normatīvajiem aktiem un kuras nav atļauts būvēt kā patstāvīgus īpašuma objektus**. Nomas līgumā iekļaujama vienošanās par būvju piederību (peldbūves pēc nomas termiņa beigām var pārvietot uz citu teritoriju), nojaukšanu vai nodošanu iznomātāja īpašumā pēc nomas termiņa beigām. Būvju nojaukšana vai nodošana īpašumā ir attiecināma uz tām būvē, kuras nav iespējams pārvietot bez to bojāšanas²⁴.

²⁴ Ministru kabineta noteikumu projekta „Grozījumi Ministru kabineta 2009.gada 11.augusta noteikumos Nr.918 „Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija), http://tap.mk.gov.lv/doc/2015_01/VARAMANOT_081214_918.260.DOC

6.3. PRASĪBAS BŪVOBJEKTU, KAS NAV BŪVES BŪVNICĪBAS LIKUMA IZPRATNĒ IZVIETOŠANAI

Būvobjektu, kas nav būves Būvniecības likuma izpratnē (peldbūves, laipas, labiekārtojums u.c.) izvietojumu, nepiemērojot būvniecības procesu, pārrauga pašvaldības iestāde (būvvalde), kas pašvaldības administratīvajā teritorijā kontrolē būvniecības procesa tiesiskumu.

Būvobjektu, kas nav būves Būvniecības likuma izpratnē, izvietojumam nepieciešama novietnes saskaņošana, ko Būvvaldes veic vienkāršotā kārtībā. Iesniedzējs izstrādā dokumentāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām un divos eksemplāros iesniedz izskatīšanai būvvaldē. Novietnes saskaņošanai nepieciešams brīvas formas iesniegums, pievienojot zemesgrāmatas un zemes robežu plāna kopiju, skici ar objekta atrašanās vietu zemes vienībā un norādot attālumus līdz blakus esošo zemes vienību robežām. Pēc novietnes saskaņošanas, iesniedzējam ir tiesības realizēt iecerī.

6.4. PAŠVALDĪBAS LĪMEŅA NORMATĪVOS REGULĒJAMĀS PRASĪBAS

Viena no likuma "Par pašvaldībām" 15.pantā noteiktajām pašvaldību autonomajām funkcijām ir saskaņā ar attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanas un apbūves kārtību.

MK noteikumi Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" nosaka vispārīgās prasības vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanai, teritorijas izmantošanai un apbūvei.

MK noteikumi Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" nosaka pašvaldību tiesības Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos noteikt prasības teritorijas izmantošanai un apbūves parametrus katrā funkcionālajā zonā un apakšzonā, kā arī noteikt citas prasības, aprobežojumus un nosacījumus, ņemot vērā teritorijas īpatnības un specifiku.

Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iespējams iekļaut prasības būvju dizainam, apjomam, kā arī būvniecības dokumentu saturam, to saskaņošanas kārtībai u.c. prasības, ja tas nav noteikts citos normatīvajos aktos. Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos iespējams noteikt kritērijus un vērā ņemamos faktorus, ierobežojumus pieļaujamo būvju būvniecībai atšķirīgā vidē (būves zem ūdens, būves, kas atrodas vienlaikus sauszemē un ūdenī, piekļuves iespēja, dziļums, grunts u.c.)

6.5. BŪVJU ĪPAŠUMA TIESĪBAS, JA TĀS ATRODAS UZ VAIRĀKIEM ĪPAŠUMIEM

Civillikuma 1067.pants nosaka, ka īpašuma tiesība, kas pieder uz vienu un to pašu nedalītu lietu vairākām personām nevis reālās, bet tikai domājamās daļās, tā ka sadalīts vienīgi tiesību saturs, ir kopīpašuma tiesība. Rīkoties ar kopīpašuma priekšmetu, kā visumā, tā arī noteiktās atsevišķās daļās, drīkst tikai ar visu kopīpašnieku piekrišanu (Civillikuma 1068.pants)

Būvniecības likuma 1.panta 1.daļa nosaka, ka būvatļauju izdod, ja būvniecības iecere ir saskaņota ar zemes gabala īpašnieku un būves īpašnieku gadījumā, kad būvniecība paredzēta esošā būvē, vai zemes gabala īpašnieks ir informēts gadījumā, kad to prasa normatīvie akti.

Būvniecības likuma izpratnē zemes īpašnieks ir arī publiskas personas zemes tiesiskais valdītājs, bet būves īpašnieks — publiskai personai piederošas vai citas būves tiesiskais valdītājs (19.panta 1.daļa). Ja būves ierosinātājs nav publisko ūdeņu īpašnieks (valsts, pašvaldība), būvniecība jāsaskaņo ar īpašuma tiesisko valdītāju.

*Foto. Pirts ēka uz skrūvpāļiem virs dīķa, Zvejniekiems, Saulkrastu novads*²⁵

MK noteikumi Nr.240 "Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" nosaka, ka jaunbūvējamās būves (izņemot inženierbūves) izvieto ne tuvāk par 4 m no zemes vienības robežām. Šo attālumu var samazināt, ja netiek pārkāptas normatīvo aktu prasības ugunsdrošības, higiēnas un insolācijas jomā un ir saņemts blakus esošās zemes vienības īpašnieka saskaņojums (132.punkts).

Jaunbūvējamās būves (izņemot ostu termināļus un inženierbūves) atrodas attiecīgās zemes vienības robežās, un to daļas nedrīkst projicēties ārpus attiecīgās zemes vienības robežas vai atrasties uz robežas, izņemot gadījumus, ja starp ēkām ir izbūvēta ugunsdroša siena vai ēkām ir kopīga ugunsdroša siena (ugunsmūris) un ir saņemts blakus esošās zemes vienības īpašnieka saskaņojums (133.punkts).

*Foto. Ulbrokas ezera laipa – estakāde uz pāļiem*²⁶

²⁵ Foto no www.skruvpali.lv

²⁶ Foto no www.skruvpali.lv

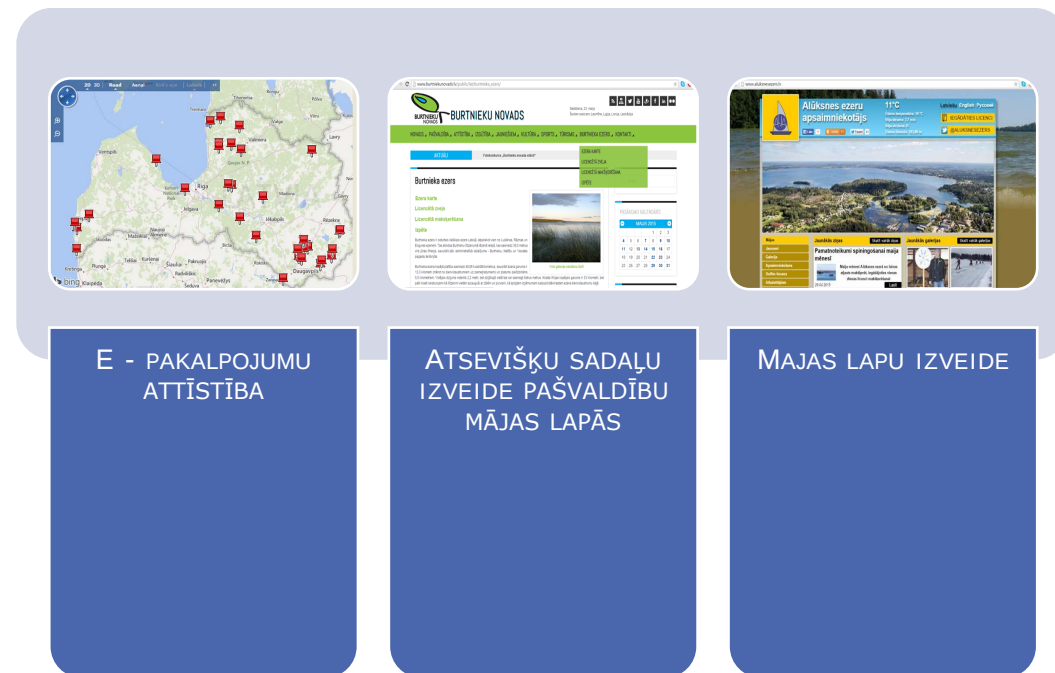
7. INFORMĀCIJAS PIEEJAMĪBA UN E-PAKALPOJUMI

Līdz šim informācija par publisko ūdeņu izmantošanu pašvaldībās nav bijusi plaši pieejama un tā būtu attīstāma:

- izmantojot e-pakalpojumus,
- Atsevišķu sadaļu izveide pašvaldību mājas lapās,
- mājas lapu izveide.

Šobrīd iespējams izmantot e-pakalpojumu E-Loms – makšķerēšanas licenču iegādei ūdenstilpēs, kurās ieviesta licencētā makšķerēšana, kā arī loma reģistrēšanai.

Kā cits šobrīd pieejamais pakalpojums, minams Jūrmalas pašvaldības piemērs, kur sadaļā Pakalpojumi atrodama informācija par ūdenstilpju nomu, pieejamas iesniegumu formas, līguma paraugs, aprakstīta pakalpojuma pieejamība (<http://www.jurmala.lv/page.php?id=1714>).

Ilustrācija 20. Informācijas pieejamība un e - pakalpojumi²⁷

²⁷ Ekrānšāviņš no www.epakalpojumi.lv par ūdenstilpēm, kurās var iegādāties makšķerēšanas licences

Ekrānšāviņš www.burtņiekunovads.lv

8. FINANSĒJUMS

Finansējumu publisko ūdeņu pārvaldībai iespējams piesaistīt no vairākiem ārējiem finanšu avotiem. Tā kā publisko ūdeņu pārvaldība ir kompleksu pasākumu kopums, tad izdalāmas vairākas apakšjomas,

- Vides aizsardzības un klimata pasākumi;
- Publisko ūdeņu pārvaldība un apsaimniekošana, starppasvaldību sadarbība, dokumentācijas izstrāde pārvaldības uzlabošanai, t.sk. apsaimniekošanas plānu izstrāde;
- Infrastruktūras izveide (teritoriju labiekārtojums, pretplūdu aizsardzība un pasākumi, pludmaļu un peldvietu ierīkošana, pievadceļu būvniecība u.c.);
- Uzņēmējdarbības vides sakārtošana un dažādi atbalsta pasākumi;
- Uzraudzības un kontroles dienestu darbības pilnveidošana, t.sk. inventāra iegāde, apmācības.

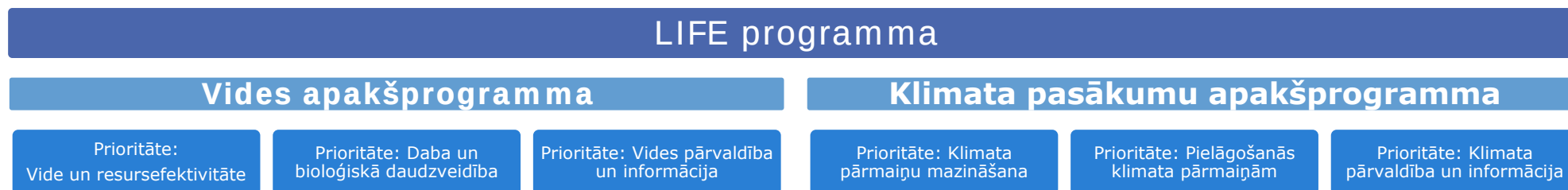
Ārējais finansējums piesaistāms atkarībā no izvirzītajiem mērķiem, uzdevumiem, rīcībām un projektu idejām.

Ilustrācija 21. Iespējamie finanšu avoti

8.1. LIFE PROGRAMMA

LIFE ir ES finansēts instruments vides un klimata pasākumiem un projektiem, lai uzlabotu ES vides un klimata politikas un likumdošanas īstenošanu.

Ilustrācija 22. LIFE programmas atbalsta jomas

LIFE atbalsta projektus divās apakšprogrammās:

- 🔹 Klimata pasākumu apakšprogrammā;
- 🔹 Vides apakšprogrammā.

Katrai no tām ir 3 prioritātes (skatīt ilustrāciju)

LIFE programma 2014 – 2020 ir sadalīta divos periodos:

- 🔹 1. periods 2014 – 2017;
- 🔹 2. periods 2018 – 2020.

LIFE finansējumam var pieteikties:

- 🔹 publiskās institūcijas (valsts un pašvaldību iestādes),
- 🔹 privātās struktūras (nevalstiskas organizācijas un komersanti).

LIFE finansējuma apjoms 1.periodā kopā visiem projektiem Eiropas Savienībā Vides apakšprogrammai paredzēts 1 347 074 499 EUR apmērā, Klimata pasākumu apakšprogrammai 449 167 501 EUR apmērā. Projektiem nav noteikta piešķiramā finansējuma apjoms. LIFE finansējums iegūstams apjomā līdz 60%, pārējos 40% veido pašu finansējums (arī partneru; iespējams iegūt arī nacionālo līdzfinansējumu);

LIFE programmas Vides apakšprogrammas prioritāšu mērķi:

Vides un resursefektivitātes prioritārās jomas konkrētie mērķi	izstrādāt, testēt un demonstrēt tādas politikas vai vadības metodes, paraugpraksi un risinājumus, tostarp inovatīvu tehnoloģiju izstrādi un demonstrāciju, vides problēmu risināšanā, ko var atkārtot, nodot tālāk vai integrēt, tostarp attiecībā uz saikni starp vidi un veselības aizsardzību, kā arī lai atbalstītu ar resursu efektivitāti saistītu politiku un tiesību aktus, arī Ceļvedi par resursu efektīvu izmantošanu Eiropā
	atbalstīt integrētu pieeju izmantošanu, izstrādi, izmēģināšanu un demonstrēšanu attiecībā uz plānu un programmu īstenošanu atbilstoši Savienības politikai un tiesību aktiem vides jomā — galvenokārt ūdens, atkritumu un gaisa jomā
	uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, īstenotu, izvērtētu, uzraudzītu un novērtētu Savienības vides politiku un tiesību aktus, un lai izvērtētu un uzraudzītu faktorus, apdraudējumus un atbildes pasākumus, kas ietekmē vidi Savienībā un ārpus tās
Dabas un bioloģiskās daudzveidības prioritārās jomas konkrētie mērķi	sniegt ieguldījumu Savienības politikas un tiesību aktu izstrādē un īstenošanā dabas un bioloģiskās daudzveidības jomā, tostarp attiecībā uz Savienības Bioloģiskās daudzveidības stratēģiju līdz 2020. gadam, Direktīvām 92/43/EEK un 2009/147/EK, jo īpaši piemērojot, izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot pieejas, paraugpraksi un risinājumus;
	atbalstīt turpmāku ar Direktīvas 92/43/EEK 3. pantu izveidotā tīkla Natura 2000 attīstību, ieviešanu un pārvaldību, jo īpaši piemērojot, izstrādājot, izmēģinot un demonstrējot integrētas pieejas prioritārās rīcības plānu īstenošanai, kas izstrādāti pamatojoties uz minētās direktīvas 8. pantu;
	uzlabot zināšanu bāzi, lai izstrādātu, īstenotu, izvērtētu, uzraudzītu un novērtētu Savienības dabas un bioloģiskās daudzveidības politiku un tiesību aktus un lai izvērtētu un uzraudzītu faktorus, apdraudējumus un atbildes pasākumus, kas ietekmē dabu un bioloģisko daudzveidību Savienībā un ārpus tās.
Vides pārvaldības un informācijas prioritārās jomas konkrētie mērķi	veicināt izpratnes veidošanu par vides jautājumiem, tostarp vairojot sabiedrības un ieinteresēto pušu atbalstu Savienības politikas veidošanai vides jomā, un veicināt zināšanas par ilgtspējīgu attīstību un ilgtspējīga patēriņa jaunām tendencēm;
	atbalstīt komunikāciju, pārvaldību un informācijas izplatīšanu vides jomā un veicināt zināšanu apmaiņu par sekmīgiem risinājumiem un praksi vides jomā, tostarp veidojot ieinteresēto pušu sadarbības platformas un organizējot apmācību;
	popularizēt un veicināt Savienības vides tiesību aktu efektīvāku ievērošanu un izpildi, tostarp sekmējot paraugprakses un politikas pieeju izstrādi un izplatīšanu;
	veicināt labāku vides pārvaldību, paplašinot ieinteresēto pušu, tostarp NVO, iesaistīšanos politikas apspriešanā un īstenošanā

8.2. LEADER

LEADER ir mērķtiecīgas un savstarpēji koordinētas aktivitātes **lauku attīstībai**, kuras rosina sabiedrību meklēt jaunus risinājumus esošajām lauku problēmām. LEADER būtība ir uzlabot **dzīves kvalitāti cilvēkam laukos**, domājot gan par ekonomiskajiem, sociālajiem uzlabojumiem un vides saglabāšanas iespējām.

LEADER pieeja tiek balstīta uz **vietējās attīstības stratēģijas** izstrādi, kas paredzētas skaidri noteiktu vietēja līmeņa problēmu risināšanai, kas aktuālas konkrētās lauku teritorijas iedzīvotājiem, kā arī nosaka vietējās teritorijas attīstības prioritātes. Stratēģijas izstrāde, saskaņošana un īstenošana tiek uzticēta vietējām **partnerībām**, kuras apvieno pārstāvjus no dažādiem lauku attīstībā iesaistītiem sektoriem un lauku iedzīvotāju interešu grupām.

LEADER paredz iespēju veicināt **sadarbību** starp lauku iedzīvotājiem, partnerībām vietējā, nacionālā un starptautiskā līmenī, kā arī attīstīt vietējo partnerību sadarbības tīklu informācijas un pieredzes apmaiņai.

Būtiska vietējās rīcības grupas pazīme ir līdzvērtīgas partnerības ievērošana organizācijas lēmumu pieņemšanas līmenī, kas nosaka, ka integrētās lauku attīstības stratēģijas izstrādē, apstiprināšanā un ieviešanā līdzvērtīgi jāpiedalās pārstāvjiem no vietējām pašvaldībām, uzņēmējiem, vietējās attīstības organizācijām un iedzīvotāju grupām.

Vietējai rīcības grupai ir jābūt spējai piesaistīt un veiksmīgi administrēt sabiedrisko finansējumu, tāpēc tai ir jābūt oficiāli reģistrētai kā biedrībai vai nodibinājumam un jābūt pozitīvi atpazīstamai un pieņemamai vietējā sabiedrībā.

Vietējā attīstības stratēģijā tiek ietverta detalizēta lauku teritorijas situācijas analīze, noskaidrotas un izanalizētas galvenās attīstības problēmas un vajadzības, uz kuru pamata tiek veidota lauku teritorijas attīstības vīzija, noteiktas galvenās prioritātes un paredzētas konkrētas rīcības, kas sekmēs lauku teritorijas attīstību, veicinās jauninājumus, stiprinās lauku ekonomiku, nodrošinās pilnvērtīgu lauku iedzīvotāja dzīves kvalitāti.

MK noteikumi Nr.125 „Valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanas kārtība sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai un īstenošanai” nosaka kārtību, kādā piešķir, administrē un uzrauga valsts un Eiropas Savienības atbalstu sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju sagatavošanai un īstenošanai:

- Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020.gadam pasākumā „Atbalsts LEADER vietējai attīstībai (sabiedrības virzīta vietējā attīstība)”;
- Rīcības programmas zivsaimniecības attīstībai 2014.-2020.gadam pasākumā „Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana”.

Plānošanas periodā no 2014.-2020.gadam LEADER pieejas īstenošanu var paplašināt, piesaistot ne tikai Eiropas lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (turpmāk- ELFLA), bet arī Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda (turpmāk- EJZF), Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk- ERAF) un Eiropas Sociālā fonda (turpmāk- ESF) finansējumu vietējā mēroga iniciatīvām un sekmējot koordināciju starp dažādiem fondiem vietējā līmenī. Šādu pieeju sauc par sabiedrības virzītu vietējo attīstību (turpmāk- SVVA).

Latvijas Lauku attīstības programmas pasākumā "Atbalsts LEADER vietējai attīstībai" (ELFLA fonds) atbalsta apmērs stratēģiju īstenošanai ir **49 000 000 EUR** (četrdesmit deviņi miljoni euro).

Rīcības programmas pasākumā "Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģiju īstenošana" (EJZF fonds) atbalsta apmērs stratēģiju īstenošanai ir **8 820 000 EUR** (astoņi miljoni astoņi simti divdesmit tūkstoši euro)

Vietējā rīcības grupa (VRG) ir publisko un privāto partneru apvienība, kas darbojas noteiktā teritorijā ar iedzīvotāju skaitu robežās:

1. Lauku attīstības programmas pasākumam no 10 līdz 65 tūkstošiem;
2. Rīcības programmas pasākumam no 10 līdz 125 tūkstošiem.

2014.-2020.gada plānošanas periodā sabiedrības virzītas vietējās attīstības pieejas galvenie mērķi un uzdevumi ir sniegt atbalstu lauku kopienu ilgtspēju veicinošām vietējās attīstības iniciatīvām, uzlabojot sociālo situāciju laukos, veidojot labvēlīgu vidi dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un lauku teritoriju attīstībai. Ar sabiedrības virzītu vietējās attīstības pieeju tiks veicināta lauksaimniecības nozares, zvejniecības un akvakultūras nozares konkurētspēja.

8.3. VALSTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS ATBALSTS PASĀKUMĀ „PAMATPAKALPOJUMI UN CIEMATU ATJAUNOŠANA LAUKU APVIDOS”

Pamatpakalpojumi un ciematu atjaunošana lauku apvidos (127 milj.EUR)

Pasākuma mērķis ir atbalstīt investīcijas publiskās ceļu infrastruktūras kvalitātes uzlabošanai lauku teritorijās, lai veicinātu uzņēmējdarbību un saglabātu apdzīvotību.

Paredzēts atbalstīt pašvaldības lauku ceļu izbūvi un pārbūvi atbilstoši teritorijas plānošanas dokumentos noteiktajām prioritātēm un rīcības plānam, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību, tādējādi uzlabojot arī iedzīvotāju dzīves vidi. Prioritāri atbalstīs objektus, kas ļauj veicināt lauksaimniecības uzņēmējdarbības konkurētspēju attiecīgajā teritorijā, lai nodrošinātu efektīvāku ceļa infrastruktūras attīstību un ievērotu vietējo uzņēmēju intereses.

Pasākuma īstenošanas vieta ir Latvijas teritorija, izņemot republikas pilsētas un novadu teritoriālās vienības – pilsētas, kurās ir vairāk nekā 5000 iedzīvotāju. Atbalstu varēs saņemt 110 novadu pašvaldības.

Pasākumam paredzētais publiskais finansējums ir 126 635 591 eiro, un atbalsta apmērs vienam atbalsta pretendents nepārsniedz 4 000 000 eiro, kas tiek noteikts ievērojot aprēķina metodiku ar šādu proporciju: pašvaldības kopējais grantsceļu garums (40%), reģistrēto lauksaimniecības dzīvnieku skaits (30%) un laukaugu platība (30%). Atbalsta intensitāte 90%.

Tiks veicināta uzņēmējdarbība un apdzīvotības saglabāšanās lauku apvidos, papildus tam var tikt uzlabota pieejamība publiskiem ūdeņiem.

8.4. EIROPAS TERITORIĀLĀ SADARBĪBA 2014-2020

Eiropas Savienības strukturālo un investīciju fondu mērķa „Eiropas teritoriālā sadarbība” 2014.-2020. gadam ietvaros ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstu tiks īstenotas šādas programmas:

- Latvijas - Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 2014.-2020.gadam;
- Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programma;
- Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programma;
- Baltijas jūras reģiona transnacionālās sadarbības programma;
- INTERREG EUROPE programma visai Eiropas Savienības teritorijai.

8.4.1. LATVIJAS - LIETUVAS PĀRROBEŽU SADARBĪBAS PROGRAMMA 2014.-2020.GADAM

Programmas teritorija ietver Kurzemes, Zemgales un Latgales plānošanas reģionus, kā arī Klaipēdas, Telšu, Šauļu, Panevėžas, Utenas un Kauņas apriņķus.

PROGRAMMAS MĒRĶIS ir sekmēt Programmas reģionu ilgtspējīgu sociālekonomisko attīstību, palīdzot tos padarīt konkurētspējīgākus un pievilcīgākus dzīvošanai, uzņēmējdarbībai un tūrismam.

TEMATISKĀ KONCENTRĀCIJA

Programma sniegs atbalstu šādu tematisko mērķu ietvaros, kas tika atlasīti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulā Nr.1301/2013 „Par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006” noteikto:

- „**Vides saglabāšana un aizsardzība un resursu efektīvas izmantošanas veicināšana**”, kura uzdevums ir uzlabot un attīstīt kultūras un dabas mantojuma objektus, pakalpojumus un produktus, palielināt apmeklētāju skaitu Programmas teritorijā, uzlabot dabas resursu kopīgu apsaimniekošanu, kā arī atjaunot teritorijas ar vides problēmām Programmas teritorijā.

- **„Stabilu un kvalitatīvu darbavietu veicināšana un darbaspēka mobilitātes atbalstīšana”**, kura uzdevums ir radīt nodarbinātības iespējas, atbalstot uzņēmējdarbību, un palielināt darba iespējas, uzlabojot darbaspēka mobilitāti un prasmes. Lai uzlabotu reģiona reģionālo un lokālo mobilitāti, Programma atbalstīs ceļu infrastruktūras attīstību.
- **„Sociālās iekļaušanas veicināšana, cīņa pret nabadzību un jebkādu diskrimināciju”** ir paredzēts uzlabot sociālo infrastruktūru un pakalpojumus sociālās integrācijas sekmēšanai, kā arī uzlabot dzīves apstākļus mazāk attīstītajās kopienās un teritorijās.
- **„Publisko iestāžu un iesaistīto personu institucionālo spēju un valsts pārvaldes efektivitātes uzlabošana”**. Tematiskā mērķa izvēle sekmēs publisko pakalpojumu efektivitāti, spēcinošot kompetenci un sadarbību starp institūcijām.

Tematiskie mērķi pārnesti Programmas **prioritārajos virzienos**:

1. Sadarbība, kas veicina ilgtspējīgu un tīru vidi;
2. Atbalsts darbaspēka mobilitātei un nodarbinātībai
3. Sociālā integrācija kā teritoriālās attīstības priekšnoteikums

Papildus, Programmā ir noteikti 3 horizontālie principi: ilgtspējīga attīstība, vienlīdzīgas iespējas un nediskriminēšana, kā arī vīriešu un sieviešu līdztiesība.

PROGRAMMAS FINANSĒJUMS

Programmu līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF). Kopējais ERAF finansējums Programmai ir 55 000 000 euro, no tā 6% ir paredzēti Programmas administrēšanai.

ERAF līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem 1.- 4.prioritātes ietvaros ir 85% apmērā no attiecināmajiem izdevumiem.

PROGRAMMAS FINANSĒJUMA SAŅĒMĒJI

- Nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa iestādes, to izveidotās institūcijas
- Plānošanas reģioni un to izveidotās iestādes
- Nevalstiskās organizācijas
- Sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas

8.4.2. IGAUNIJAS – LATVIJAS PĀRROBEŽU SADARBĪBAS PROGRAMMA

Programmas teritorija ietver Kurzemi, Pierīgu, Rīgu un Vidzemi, kā arī Lōuna-Eesti (Dienvidigaunija), Lāāne-Eesti (Rietumigaunija) reģionus.

TEMATISKĀ KONCENTRĀCIJA

Programma sniegs atbalstu šādu tematisko mērķu ietvaros, kas tika atlasīti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulā Nr.1301/2013 „Par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006” noteikto:

- MVU konkurētspējas palielināšana. Uzņēmējdarbības sekmēšana, īpaši vecinot jaunu ideju ekonomisko izmantošanu un atbalstot jaunu firmu veidošanu, tai skaitā biznesa inkubatoros. Atbalsts MVU izaugsmei reģionālajos, nacionālajos un starptautiskajos tirgos un to iesaistīšana inovāciju procesos.
- Vides saglabāšana un aizsardzība un resursu efektīvas izmantošanas veicināšana. Dabas un kultūras mantojuma saglabāšana, aizsardzība, veicināšana un attīstīšana. Inovatīvu tehnoloģiju atbalsts ar mērķi uzlabot vides aizsardzību resursu efektivitāti atkritumu pārstrādē, ūdens sektorā un attiecībā uz augsni vai gaisa piesārņojuma mazināšanu.
- Ilgtspējīga transporta veicināšana un sastrēgumu novēršana galvenajās tīkla infrastruktūrās. Videi draudzīga (ieskaitot zema trokšņa) un zema oglekļa izmešu līmeņa transporta sistēmu izveide un uzlabojumi, ieskaitot iekšzemes ūdensceļus un jūras transportu, ostas, multimodālos savienojumus un lidostu infrastruktūru ar mērķi veicināt ilgtspējīgu reģionālo un vietējo mobilitāti.
- Stabili un kvalitatīvu darba vietu izveidošanas veicināšana un darbaspēka mobilitātes atbalstīšana. Pārrobežu darba tirgus integrācija, iekļaujot pārrobežu mobilitāti, vienotās vietējās nodarbinātības iniciatīvas, informācijas un konsultāciju pakalpojumus un kopīgās mācības

Tematiskie mērķi pārnesti Programmas **PRIORITĀRAJOS VIRZIENOS**:

- Aktīva un atraktīva uzņēmējdarbības vide;
- Tīra un augstvērtīga dzīves vide;
- Labāks ostu tīkls;
- Integrs darba tirgus.

Papildus, programmā ir noteikti 3 horizontālie principi: ilgtspējīga attīstība, vienlīdzīgas iespējas un diskriminācijas aizliegums, kā arī vīriešu un sieviešu līdztiesība.

PROGRAMMAS FINANSĒJUMS

Programmu līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF). Kopējais ERAF finansējums Programmai ir 38 020 684 euro, no tā 7% (2 661 448 EUR) ir paredzēti Programmas administrēšanai.

ERAF līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem 1.- 4.prioritātes ietvaros ir 85% apmērā no attiecināmajiem izdevumiem

PROGRAMMAS FINANSĒJUMA SAŅĒMĒJI:

- 💧 vietējās un reģionālās iestādes;
- 💧 valsts iestādes;
- 💧 nevalstiskās organizācijas;
- 💧 privātie uzņēmumi;
- 💧 publisko tiesību pārvaldītas iestādes.

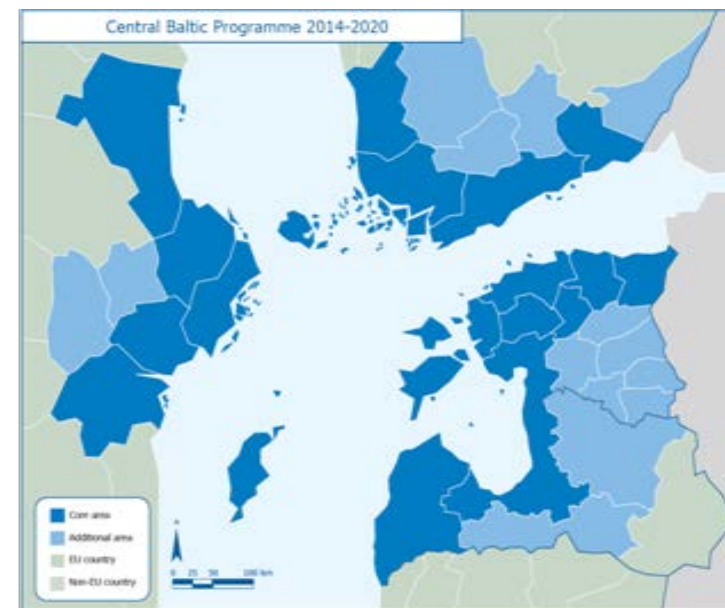
8.4.3. CENTRĀLĀ BALTIJAS JŪRAS REĢIONA PĀRROBEŽU SADARBĪBAS PROGRAMMA

Centrālā Baltijas jūras reģiona programma 2014. - 2020. gadam (turpmāk – Programma) ir turpinājums pārrobežu sadarbībai, kura aizsākās ar Centrālā Baltijas jūras reģiona pārrobežu sadarbības programmu INTERREG IVA 2007. - 2013.gadam

Programmas teritorija

Programmas attiecināmie reģioni atrodas Igaunijā, Somijā, tai skaitā Ālandu salās, Latvijā un Zviedrijā. Kopumā (saskaņā ar ES NUTS III klasifikāciju) Programmas teritorijā ir 18 „pamata” un 9 „papildus” reģioni.

Attiecināmā teritorija no Latvijas puses aptver Kurzemi, Rīgu, Pierīgu („pamat” reģioni), Vidzemi un Zemgali („papildus” reģioni).

PROGRAMMAS MĒRĶIS ir veicināt ilgtspējīgu reģiona izaugsmi, panākot līdzsvaru starp ekonomikas un vides interesēm. Programmā ir noteikti četri prioritārie virzieni:

- „konkurētspējīga ekonomika”;
- „ilgtspējīga kopīgu resursu izmantošana”;
- „labi savienots reģions”;
- „kvalificēts un sociāli iekļaujošs reģions”.

PROGRAMMAS STRUKTŪRA

Programmai ir izveidotās trīs apakšprogrammas: Centrālā Baltijas jūras reģiona apakšprogramma, Dienvidsomijas - Igaunijas un Arhipelāga un salu apakšprogramma. Latvijas piedalās Centrālā Baltijas jūras reģiona apakšprogrammā. Šī apakšprogramma atbalsta projektus ar partneriem no vismaz divām dalībvalstīm (tai skaitā Ālandu salām), tādējādi sniedzot pievienoto vērtību visam.

Centrālajam Baltijas jūras reģionam.

TEMATISKĀ KONCENTRĀCIJA

Programma sniegs atbalstu šādu tematisko mērķu ietvaros, kas tika atlasīti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulā Nr.1301/2013 „Par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006” noteikto:

„MVU konkurētspējas palielināšana”, kas sekmēs Centrālā Baltijas jūras reģiona kā uz zināšanām balstīta inovatīva reģiona ekonomikas attīstību, atbalstot jaunu uzņēmumu veidošanu un veicinot reģiona mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) ieiešanu starptautiskajos tirgos. Papildus, Programma koncentrējas uz jaunatnes uzņēmējdarbības aktivitāšu palielināšanu sākot no agriem skolas gadiem, kā arī veidojot saikni starp dažādām uzņēmēju paaudzēm.

„Vides saglabāšana un aizsardzība un resursu efektīvas izmantošanas veicināšana” mērķa uzdevums ir ar kopīgi attīstītu un ieviestu jaunu inovatīvu metožu un tehnoloģiju palīdzību aizsargāt Baltijas jūru un samazināt piesārņojumu, kas rodas no atkritumu, bīstamo vielu un toksīnu ieplūdes. Programmas mērķis ir arī ar jūras teritoriālo plānošanu un integrētu piekrastes zonas pārvaldību, aizsargāt reģiona unikālo kopējo dabas un kultūras mantojumu, veicināt ilgtspējīgu jūras ekosistēmu izmantošanu, kā arī uzlabot pilsētu plānošanu un pārvaldību;

„Ilgtspējīga transporta veicināšana un sastrēgumu novēršana galvenajās tīklu infrastruktūrās” ar mērķi uzlabot pieejamību reģionā. Tam ir tieša ietekme uz visa reģiona ekonomisko aktivitāti. Tas ietver mērķi atbalstīt integrēto „zaļo”, multimodālo transporta sistēmu plānošanu, kā arī

izveidot un attīstīt labāku pilsētu vidi, lai uzlabotu reģionu pilsētu ilgtspējīgu attīstību. Lai uzlabotu reģiona reģionālo un lokālo mobilitāti, kā arī, lai palielinātu reģiona pievilcību apmeklējumu ziņā, Programma atbalstīs Baltijas jūras mazo ostu ilgtspējīgu attīstību

„Investīcijas izglītībā un apmācībā, tostarp profesionālajā apmācībā, lai nodrošinātu prasmju apgūšanu un mūžizglītību, attīstot izglītības un apmācības infrastruktūru” ir paredzēts bagātīgāka reģiona veidošanai, stiprinot vietējās kopienas un uzlabojot cilvēkresursu prasmes, zināšanas un iedzīvotāju labklājību (īpaši jauniešu un gados vecāku cilvēku vidū);

Papildus programmā ir noteikti 2 horizontālie mērķi: „informācijas un komunikāciju tehnoloģiju pieejamības, izmantošanas un kvalitātes uzlabošana”, kā arī „atbalstīt pāreju uz ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni visos sektoros”.

PROGRAMMAS FINANSĒJUMS

Programmu līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF). Kopējais ERAF finansējums Programmai ir 122 520 000 euro, no tā 6% ir paredzēti Programmas administrēšanai. ERAF līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem 1.-4.prioritātes ietvaros ir 85% apmērā no attiecināmajiem izdevumiem.

PROGRAMMAS FINANSĒJUMA SAŅĒMĒJI:

- 💧 Nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa iestādes, to izveidotās institūcijas;
- 💧 nevalstiskās organizācijas;
- 💧 plānošanas reģioni un to izveidotās iestādes;
- 💧 sabiedriskām līdzvērtīgas organizācijas.

8.4.4. BALTIJAS JŪRAS REĢIONA TRANSNACIONĀLĀS SADARBĪBAS PROGRAMMA

PROGRAMMAS MĒRĶIS ir stiprināt integrētu teritoriālo attīstību un sadarbību inovatīvākam, vieglāk pieejamam un ilgtspējīgākam Baltijas jūras reģionam.

PROGRAMMAS KONTEKSTS: Programma veicina pārnacionālu sadarbību un integrāciju Baltijas jūras reģionā, īstenojot projektus, kas risina reģionam kopīgas galvenās problēmas. Programmas pievienotā vērtība ir saistīta ar atbalstīto pasākumu un investīciju pārnacionālo ieguvumu.

Programmas darbības teritorija

Programma ietver visu Dānijas, Igaunijas, Somijas, Latvijas, Lietuvas, Polijas, Zviedrijas, Baltkrievijas un Norvēģijas teritoriju, kā arī sekojošās Vācijas (Berlīnes, Brandenburgas, Brēmenes, Hamburgas, Meklenburgas-Priekšpomerānijas, Šlēsvigas-Holšteinas federālā zeme un Lejassaksija (Lineburgas reģions (NUTS II līmenis) un Krievijas (Sanktpēterburga, Arhangeļskas apgabals, Vologdas apgabals, Kaļiņingradas apgabals, Karēlijas Republika, Komi Republika, Ļeņingradas apgabals, Murmanskas apgabals, Ņencu autonomais apvidus, Novgorodas apgabals, Pleskavas apgabals) teritorijas.

TEMATISKĀ KONCENTRĀCIJA

Programma sniegs atbalstu šādu tematisko mērķu ietvaros, kas tika atlasīti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulā Nr.1301/2013 „Par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006” noteikto:

1.PRIORITĀRAIS VIRZIENS „INOVĀCIJAS SPĒJAS”

Prioritārais virziens ir veltīts pasākumiem, kas stiprina Baltijas jūras reģiona spēju radīt un komercializēt inovācijas. Tā mērķis ir atbalstīt sistēmu tādu inovāciju radīšanai, kas pamatojas uz reģiona papildināmību, lai tiktu izstrādātas un pilnībā attīstītas jaunas, viedas kompetenču un stipro pušu kombinācijas. Šis prioritārais virziens ierosina eksperimentēt ar jaunām pieejām un risinājumiem, kas praktiski pārbaudāmi izmēģinājuma darbībās konkrētās jomās, kuras atspoguļo Baltijas jūras reģiona svarīgas sabiedrības problēmas un nozares.

2. PRIORITĀRAIS VIRZIENS “ĒFEKTĪVA DABAS RESURSU PĀRVALDĪBA”

Prioritārā virziena mērķis ir samazināt Baltijas jūras reģiona ūdeņu piesārņojumu un stiprināt resursu ziņā izdevīgu izaugsmi, jo īpaši ilgtspējīgu ražošanu un atjaunojamo energoresursu izmantošanu, energoefektivitāti un resursu ziņā izdevīgu jūras nozaru izaugsmi.

3. PRIORITĀRAIS VIRZIENS „ILGTSPĒJĪGA TRANSPORTA NOZARE”

Prioritārā virziena mērķis ir labāka sekundāro un terciāro transporta tīklu un mezglu savienošana Baltijas jūras reģiona galvenajos transporta tīklos, kā to noteikusi TEN-T un Ziemeļu dimensijas Transporta un loģistikas partnerība, jo īpaši iekļaujot partnervalstu transporta tīklus Baltkrievijas, Krievijas un Norvēģijas reģionos.

4. PRIORITĀRAIS VIRZIENS “INSTITUCIONĀLĀ KAPACITĀTE MAKROREĢIONU SADARBĪBAI”

Prioritārais virziens ir paredzēts, lai stiprinātu Eiropas Savienības Stratēģijas Baltijas jūras reģionam ieviešanu, kā arī lai īstenotu Eiropas Savienības Stratēģijas Baltijas jūras reģionam un partnervalstu reģionālo stratēģiju kopīgās prioritātes.

PROGRAMMAS FINANSĒJUMS

Programmu līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF). Kopējais ERAF finansējums Programmai ir 263 milj. eiro, no tā 6% ir paredzēti Programmas administrēšanai.

ERAF līdzfinansējuma likme Latvijas projektu partneriem ir līdz 85%.

PROGRAMMAS ATBALSTA SAŅĒMĒJI:

- 💧 Nacionālās (valsts), reģionālās un vietējās iestādes;
- 💧 Sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas;
- 💧 Apvienības, ko veido viena vai vairākas reģionālās vai vietējās pašvaldības;
- 💧 Apvienības, ko veido viena vai vairākas sabiedriskajām līdzvērtīgas organizācijas

8.4.5. INTERREG EUROPE PROGRAMMA VISAI EIROPAS SAVIENĪBAS TERITORIJAI

PROGRAMMA INTERREG EUROPE ir Eiropas teritoriālās sadarbības (ETS) programma, kura uzlabos reģionālās attīstības politiku un programmu ieviešanu, galvenokārt darbības programmās „Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” un ETS mērķa programmās, sekmējot pieredzes apmaiņu un politikas apguvi starp reģionālā līmeņa dalībniekiem.

GALVENAIS STARPREĢIONU SADARBĪBAS PROJEKTA NOSACĪJUMS – jāpiedalās partneriēstādēm no vismaz trim valstīm (t.sk. no vismaz divām Eiropas Savienības dalībvalstīm).

PROGRAMMAS TERITORIJA: Visas 28 Eiropas Savienības valstis, Norvēģija un Šveice

Programmā ir noteikti četri mērķi:

1. Pētniecība, tehnoloģiju attīstība un inovācijas;
2. Mazo un vidējo uzņēmumu konkurētspēja;
3. Ekonomika ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni;
4. Apkārtējā vide un efektīva resursu izmantošana.

INTERREG EUROPE IR DIVI DARBĪBAS VIRZIENI

1.Starpreģionu sadarbības projekti (atklāti projektu konkursi), kuri jāīsteno divos posmos:

- **projekta 1. posms** ir paredzēts politikas pieredzes apmaiņai un gūtās pieredzes īstenošanas sagatavošanai. Šī posma beigās katrs partneris reģionā izstrādā **ricības plānu** sadarbības pieredzes integrēšanai savā reģionālajā politikā un / vai programmās („Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai”, ETS)

- **projekta 2. posms** ir paredzēts katra partnera reģiona rīcības plāna īstenošanas uzraudzībai, kuru veic attiecīgās teritorijas atbildīgais pārstāvis. Šo darbību īstenošanu nefinansē INTERREG EUROPE. Pamatotos gadījumos 2. posmā var iekļaut arī no Programmas līdzekļiem finansētas **izmēģinājuma darbības**, lai praksē pārbaudītu konkrētas rīcības plāna daļas

2. Politikas apguves platformas (projektu konkurss nav plānots)

Platformas ir instruments (tiešsaistes rīks, ekspertu komanda), kas **piedāvā darbības un pakalpojumus** visiem reģionālās politikas dalībniekiem un interesentiem, jo īpaši tiem, kas iesaistīti darbības programmu „Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” un ETS programmu vadībā un ieviešanā, lai palielinātu ES kapacitāti, pieredzes apmaiņu un starpreģionu sadarbības projektu rezultātu pieejamību un izmantošanu. Kopumā tiks izveidotas četras politikas apguves platformas katram konkrētam mērķim. **Platformu darbības un pakalpojumi:** *analizēt un novērtēt projektu saturu, veikt pētījumus un sagatavot informatīvus izdevumus, sniegt padomus projektiem un INTERREG EUROPE programmas struktūrām, vadīt tiešsaistes sadarbību, organizēt tematiskos pasākumus un sanāksmes.*

PROGRAMMAS FINANSĒJUMS

Programmu līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF). Programmas projektiem pieejamais ERAF finansējums ir **322 500 000 EUR**, platformām pieejamais ERAF finansējums ir **15 300 000 EUR**. Programmas līdzfinansējuma likme valsts budžeta iestādēm, no valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un to izveidotām iestādēm, kā arī pašvaldībām un to izveidotām iestādēm ir **85 %** no attiecināmajiem izdevumiem, savukārt biedrībām un nodibinājumiem – **75 %**.

Līdzfinansējums attiecīgi **15 %** un **25 %** apmērā jānodrošina projekta partneriem.

PROGRAMMAS FINANSĒJUMA SAŅĒMĒJI (atklātajā projektu konkursā):

- valsts budžeta iestādes (piemēram, nozaru ministrijas, aģentūras);
- no valsts budžeta daļēji finansētas atvasinātas publiskās personas un to izveidotās iestādes (piemēram, plānošanas reģioni, izglītības iestādes, zinātniskās institūcijas);
- pašvaldības un to izveidotās iestādes;
- biedrības un nodibinājumi.

Privātais sektors var piedalīties projektos ar savu finansējumu.

Sīkāka informācija par programmu Programmas interneta vietnē www.interreg4c.eu/interreg-europe

Ar Eiropas Kaimiņattiecību instrumenta atbalstu tiks īstenotas:

- Latvijas – Lietuvas – Baltkrievijas programma;
- Latvijas – Krievijas programma.

9. VADLĪNIJU PIEMĒROŠANAS NOSACĪJUMI

Nodajā strukturēti apkopoti jautājumi, kas būtu pieņemami kā pašvaldības saistošie noteikumi un kas būtu izmantojami tikai kā metodiskais materiāls publisko ūdeņu pārvaldības nodrošināšanai.

<i>Joma/jautājums</i>	<i>Piemērošanas nosacījumi</i>
Piekļuves nodrošināšana publiskajiem ūdeņiem	Pašvaldības saistošie noteikumi Teritorijas plānojumā paredz piekļuves iespējas, lokālpilānojumos un detālpilānojumos nosaka to izvietojumu un risinājumu.
Publisko ūdeņu noma	Metodiskais materiāls
Publisko ūdeņu teritorijas plānošana un izmantošanas noteikumi	Pašvaldības saistošie noteikumi. Teritorijas plānojums, lokālpilānojums - prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei visai pašvaldības teritorijai. Lokālpilānojums – pašvaldības teritorijas daļas plānojums, ko izstrādā plānošanas uzdevuma risināšanai, teritorijas plānojuma detalizēšanai vai grozīšanai. Detālpilānojums – detalizēts pašvaldības teritorijas daļas plānojums. Tematiskais plānojums – attīstības plānošanas dokuments specifisku jautājumu risināšanai, kas saistīti ar atsevišķu nozaru attīstību.
Būvniecība publiskajos ūdeņos	Pašvaldības saistošie noteikumi. Teritorijas plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos jānosaka teritorijas izmantošanas veidi publiskajos ūdeņos un to krastā, var noteikt papildus

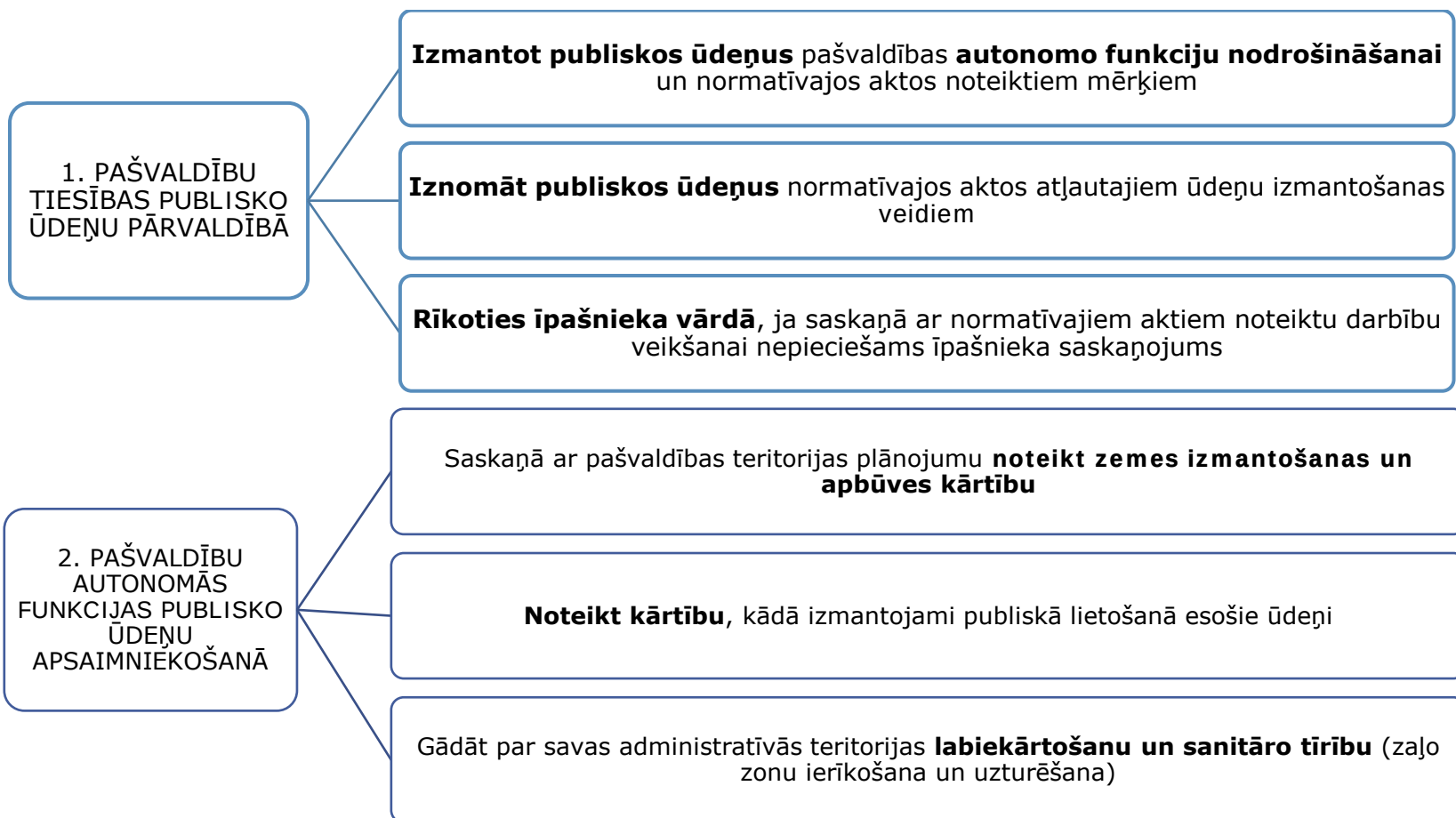

<i>Joma/jautājums</i>	<i>Piemērošanas nosacījumi</i>
	prasības teritoriju izmantošanai un būvju izvietojumam. Teritorijas plānojumā, lokālplānojumā vai detālplānojumā var noteikt būvju dizaina, kvalitatīvos, kvantitatīvos u.c. rādītājus.
Ūdens objektu ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumi	Saistošie noteikumi un metodiskais materiāls Saistošie noteikumi; Tematiskais plānojums, kur atsevišķas sadaļas tiek izdotas saistošo noteikumu formātā; Publiskās ūdensteces / ūdenstilpes pārvaldības plāns.
Publiskā lietošanā esošo ūdeņu aizsardzība, izmantošana, apsaimniekošana un uzturēšana	Pašvaldības saistošie noteikumi

10. KOPSAVILKUMS

Nodaļā sniegts īss kopsavilkums par iekšzemes publisko ūdeņu pārvaldības jautājumiem – pašvaldību tiesības, funkcijas, saistošie noteikumi, noma, teritorijas plānošanas un būvniecība publiskajos ūdeņos..

Pašvaldības dome tiesīga izdot saistošos noteikumus par publiskā lietošanā esošo ūdeņu aizsardzību un uzturēšanu, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos.

me (turpmāk tekstā „IZNOMĀĪTĀJS”), pilnā
 unā, no vienas puses, un _____ personā, person
 _____, turpmāk tekstā „NOMĒŅĒKS”, no otras
 domes 201_. gada lēmumu Nr. _____,
 šķ tekstā

ā NOMINĒJAM, _____ identitē (upes p
hā (turpmāk tekstā „OBJEKTS”), saskaņā ar l
ies plānu (izmantošanas vairs), bez būtiskām n

4. PUBLISKO ŪDEŅU NOMA

Publisko ūdenstilpju (ezeru, upju un ūdenskrātuvju) nomas un zvejas tiesību nomas un izmantošanas kārtību nosaka 11.08.2009. MK noteikumi Nr.918 "Noteikumi par ūdenstilpju un rūpnieciskās zvejas tiesību nomu un zvejas tiesību izmantošanas kārtību".

Ūdenstilpes izmantošanas veidus, kādiem iznomā ūdenstilpi nosaka MK noteikumu Nr.918 2.punkts (skatīt zemāk)

rūpnieciskā (komerciālā, pašpatēriņa) zveja

amatierzveja – makšķerēšana

kultūrvēsturisko un dabas objektu aizsardzība

dzeramā ūdens apgāde un ūdens ņemšana īpašām vajadzībām

akvakultūras dzīvnieku audzēšana

zinātniskās pētniecības darbi

rekreācija (atpūta uz ūdeņiem un peldvietu organizēšana)

Veicamās darbības:

- Iesniegumu par ūdenstilpes nomu, plānotās darbības aprakstu un nomas objekta grafisku skici iesniedz pašvaldībā. Iesniegumu par rūpnieciskās zvejas tiesību nomu publiskajos ūdeņos iesniedz pašvaldībā.
- Ja nomas iesniegumu skaits pārsniedz ūdenstilpes nomas vai rūpnieciskās zvejas tiesību nomas iespējas, rīko ūdenstilpes nomas konkursu vai rūpnieciskās zvejas tiesību nomas izsoli. Nomas iesnieguma iesniedzējam rakstiski paziņo par konkursa vai izsoles norises vietu un laiku.
- Ūdenstilpes nomas līguma sastāvdaļa ir ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumi. Noteikumus sagatavo pēc ūdenstilpes iznomātāja pasūtījuma uz visu ūdenstilpes nomas termiņu.
- Ūdenstilpes nomas maksu nosaka, ņemot vērā ūdenstilpes platību, atrašanās vietu, izmantošanas veidu un sociālekonomiskos faktorus.

5. PUBLISKIE ŪDEŅI TERITORIJAS ATTĪSTĪBAS PLĀNOŠANAS DOKUMENTOS

Publisko ūdeņu izmantošanai jāatbilst pašvaldības teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktajam gan pildot pašvaldības autonomās funkcijas, gan iznomājot ūdeņus)
Teritorijas attīstības plānošanas dokumenti - Ilgtspējīgas attīstības stratēģija, teritorijas plānojums, lokālplānojums, tematiskais plānojums, detālplānojums.

ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS STRATĒGIJA

- publiskie ūdeņi kā attīstības resurss ilgtermiņā;
- satur vadlīnijas turpmākajai publisko ūdeņu un to piekrastes izmantošanai un apsaimniekošanai;
- iespējams definēt prasības turpmākai detalizācijai hierarhiski zemākajos plānošanas dokumentos;
 - nosacījumi vienotas ūdens telpiskās struktūras izveidei;
 - publisko ūdeņu izmantošanas specializācija un apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi;
 - vispārīgās prasības publisko ūdeņu pieejamības nodrošināšanai, apbūves un tehniskās infrastruktūras veidošanai to piekrastē un pieguļošajās sauszemes teritorijās;

- prioritāri attīstāmās publisko ūdeņu teritorijas vai to daļas un tajās veicamās turpmākās plānošanas darbība;
- telpiskajā perspektīvā shematiski attēlot ilgtermiņā vēlamu ūdeņu un ūdensmalu teritoriju attīstību.

TERITORIJAS PLĀNOJUMS UN LOKĀLPLĀNOJUMS

- ar teritorijas plānojumu un lokālpilānojumu tiek īstenota ilgtspējīgas attīstības stratēģija;
- MK noteikumi Nr.240 „Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” nosaka vispārīgās prasības vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanai, teritorijas izmantošanai un apbūvei, tai skaitā atļautos izmantošanas veidus funkcionālajā zonā “Ūdeņu teritorija” (Ū);
- būtiski noteikt konkrētas normas attiecībā uz publisko ūdeņu un to piekrastes pieejamības nodrošināšanu, publiskās un tehniskās infrastruktūras attīstību, atļauto apbūvi – peldbūvēm un ūdensobjekta tuvumā esošo apbūvi;
- grafiskajā daļā nosakāms funkcionālais zonējums, publiskās infrastruktūras objekti, apgrūtinātās teritorijas un objekti, teritorijas ar īpašiem noteikumiem u.c.
- teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos nosakāmi atļautie teritorijas izmantošanas veidi, apbūves parametri, piekļuve publiskiem ūdeņiem un citi nosacījumi teritorijas atļautajai izmantošanai.

TEMATISKAIS PLĀNOJUMS

- risināti specifiski jautājumi un veikti pētījumi, kas saistīti ar publisko ūdeņu un to piekrastes izmantošanu, vides riskiem, ūdens struktūru telpisku un funkcionālu integrāciju kopējā pašvaldības teritorijas struktūrā;
- var tikt detalizēti pašvaldības ilgtspējīgas attīstības stratēģijas risinājumi, kā arī noteiktas papildus prasības to īstenošanai, plānojuma rezultāti var tikt integrēti saistošajos plānošanas dokumentos - teritorijas plānojumā un/vai lokālpilānojumā.

DETĀLPLĀNOJUMS

- tiek izstrādāts, lai īstenotu konkrētu attīstības priekšlikumu vai plānošanas uzdevumu publiskajos ūdeņos ar tiem funkcionāli saistītajās piekrastes un sauszemes teritorijās;
- precizētas un detalizētas teritorijas plānojuma vai lokālpilānojuma prasības atļautajai izmantošanai;

**6. BŪVNICĪBA
PUBLISKAJOS
ŪDEŅOS**

Ūdenstilpi iznomā tikai tādu ēku un būvju izvietošanai, kas atļautas saskaņā ar normatīvajiem aktiem un kuras nav atļauts būvēt kā patstāvīgus īpašuma objektus

Būvniecība ir iespējama ja būvniecības iecere atbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam

Pieļaujamo teritorijas izmantošanu, tajā skaitā būvniecības iespējas virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās nosaka Aizsargjoslu likums.

Pašvaldība teritorijas attīstības plānošanas dokumentos var noteikt būvju dizaina, kvalitatīvos un kvantitatīvos rādītājus.

Publisko ūdeņu tiešā tuvumā tauvas joslā izvietojami galvenokārt labiekārtojuma elementi.

Būvniecības process veicams saskaņā ar Būvniecības likumu un MK noteikumiem būvniecībā.

Nomas līgumā iekļaujama vienošanās par būvju piederību (peldbūves pēc nomas termiņa beigām var pārvietot uz citu teritoriju), nojaukšanu vai nodošanu iznomātāja īpašumā pēc nomas termiņa beigām.

Vadlīniju izstrādātājs – SIA „Reģionālie projekti”
Projekta vadītāja: Līna Dimitrijeva
Kontakti: Rūpniecības iela 32b-2, Rīga, LV 1045, Latvija.
Tel.: +371 67320809,
e-pasts: birojs@rp.lv
www.rp.lv

Fotogrāfiju autors: Līna Dimitrijeva
Foto 6.5. nodaļā no www.skruvpali.lv

PIELIKUMI

1. PIELIKUMS. CIVILLIKUMA 1.PIELIKUMĀ UZSKAITĪTIE EZERI

Tabula 1. Publiskie ezeri (207 ezeri)

Nr. p.k.	Ezera nosaukums	Pašvaldība	Platība (ha)
1.	Dāmenezers	Pļaviņu novada Aiviekstes pagasts	46,1
2.	Līdaces ezers	Pļaviņu novada Aiviekstes pagasts	8,5
3.	Odzes ezers	Pļaviņu novada Aiviekstes pagasts	268,7
4.	Taurkalnes Aklezers	Vecumnieku novada Valles pagasts	20,0
5.	Znotiņu ezers (Aklais ezers)	Jaunjelgavas novada Daudzeses pagasts	24,6
6.	Alūksnes ezers	Alūksnes novada Alūksnes pilsēta un Jaunalūksnes pagasts	1543,7
7.	Ilgāja ezers (Latvijas daļa)	Alūksnes novada Veclaicenes pagasts	8,7
8.	Indzera ezers	Alūksnes novada Alsviķu pagasts	145,3
9.	Muratu ezers (Latvijas daļa)	Alūksnes novada Ziemera pagasts	11,2
10.	Sudalezers	Alūksnes novada Zeltiņu pagasts un Gulbenes novada Lejasciema pagasts	182,3
11.	Vaidavas ezers	Alūksnes novada Ziemera pagasts	23,3
12.	Zvārtavas ezers	Apes novada Gaujienas pagasts	33,9
13.	Balvu ezers	Balvu novada Kubuļu pagasts	167,9
14.	Pērkonu ezers	Balvu novada Kubuļu pagasts	229,7
15.	Svētaunes ezers (Jorzavas ezers)	Baltinavas novads	36,0
16.	Viļakas ezers	Viļakas novada Viļakas pilsēta	137,6
17.	Alauksta ezers	Vecpiebalgas novada Vecpiebalgas pagasts	774,8
18.	Āraišu ezers	Amatas novada Drabešu pagasts	32,6
19.	Ineša ezers	Vecpiebalgas novada Inešu pagasts	519,5

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Ezera nosaukums</i>	<i>Pašvaldība</i>	<i>Platība (ha)</i>
20.	Juvera ezers	Vecpiebalgas novada Dzērbenes pagasts	77,5
21.	Mazuma ezers	Cēsu novads Vaives pagasts	25,9
22.	Ratnieku ezers	Līgatnes novada Līgatnes pagasts	44,1
23.	Riebiņu ezers	Pārgaujas novada Straupes pagasts	75,5
24.	Rustēga ezers (Unguru ezers)	Pārgaujas novada Raiskuma pagasts	393,6
25.	Skolas ezers (Drustu ezers)	Raunas novada Drustu pagasts	34,3
26.	Taurenas ezers	Vecpiebalgas novada Taurenas pagasts	31,6
27.	Lielais Stropu ezers	Daugavpils	417,9
28.	Šuņezers	Daugavpils	74,8
29.	Baltezers	Daugavpils novada Vaboles pagasts	48,5
30.	Beļānu ezers (Baltais ezers)	Daugavpils novada Skrudalienas pagasts	55,4
31.	Brīgenes ezers	Daugavpils novada Demenes pagasts	136,4
32.	Demenes ezers	Daugavpils novada Demenes pagasts	30,2
33.	Galiņu ezers (Latvijas daļa)	Ilūkstes novada Šēderes pagasts	20,0
34.	Kamenkas ezers	Daugavpils novada Salienas pagasts	11,0
35.	Kāša ezers (Koša ezers)	Daugavpils novada Līksnas pagasts	59,2
36.	Kurcuma ezers	Daugavpils novada Medumu pagasts	12,1
37.	Laucesas ezers (Smelīnes ezers)	Daugavpils novada Medumu pagasts	94,8
38.	Lielais Kalupes ezers (Salenieku ezers)	Vārkavas novada Rožkalnu pagasts un Daugavpils novada Kalupes pagasts	175,0
39.	Lielais Kumpinišķu ezers (Latvijas daļa)	Daugavpils novada Medumu pagasts	44,1
40.	Lielais Kumpoša ezers (Latvijas daļa)	Daugavpils novada Medumu pagasts	7,4
41.	Lielais Subates ezers	Ilūkstes novada Subates pilsēta	51,0
42.	Luknas ezers	Daugavpils novada Višķu pagasts	409,0
43.	Marijas ezers	Ilūkstes novada Šēderes pagasts	19,3
44.	Mazais Kalupes ezers (Keišu ezers)	Daugavpils novada Kalupes pagasts	110,0
45.	Mazais Kumpinišķu ezers	Daugavpils novada Medumu pagasts	3,6

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Ezera nosaukums</i>	<i>Pašvaldība</i>	<i>Platība (ha)</i>
46.	Mazais Subates ezers (Latvijas daļa)	Ilūkstes novada Subates pilsēta	22,0
47.	Riču ezers (Latvijas daļa)	Cīblas novada Līdumnieku pagasts	587,7
48.	Robežas ezers (Latvijas daļa)	Daugavpils novada Medumu pagasts	12,0
49.	Samaņkas ezers (Latvijas daļa)	Daugavpils novada Medumu pagasts	18,0
50.	Sasaļu ezers	Daugavpils novada Sventes pagasts	27,4
51.	Sila ezers	Daugavpils novada Skrudalienas pagasts	262,0
52.	Sitas ezers (Latvijas daļa)	Daugavpils novada Skrudalienas pagasts	43,1
53.	Skirnas ezers (Latvijas daļa)	Daugavpils novada Demenes pagasts	31,8
54.	Sventes ezers	Daugavpils novada Sventes pagasts	734,8
55.	Šarlotes ezers	Ilūkstes novada Šēderes pagasts	27,2
56.	Šķirnaties ezers (Kimbarcišķu ezers) (Latvijas daļa)	Daugavpils novada Demenes pagasts	10,0
57.	Višķu ezers	Daugavpils novada Višķu pagasts	360,1
58.	Apguldes ezers	Dobeles novada Naudītes pagasts	40,8
59.	Lielaucis ezers	Auces novada Lielaucis pagasts.	376,0
60.	Zebrus ezers	Dobeles novada Bikstu pagasts.	443,0
61.	Ādmiņu ezers	Gulbenes novada Lejasciema pagasts.	28,2
62.	Kalmodu ezers	Gulbenes novada Rankas pagasts	23,0
63.	Lielais Virānes ezers	Gulbenes novada Tirzas pagasts.	60,9
64.	Ludza ezers	Gulbenes novada Stāmerienas pagasts	280,9
65.	Ušura ezers	Gulbenes novada Jaungulbenes pagasts	160,8
66.	Baļotes ezers	Krustpils novada Kūku pagasts	149,2
67.	Garais ezers (Akmeņu ezers, Ilzes ezers) (Latvijas daļa)	Viesītes novada Rites pagasts	39,0
68.	Pieslaista ezers	Krustpils novada Atašienes pagasts	54,7
69.	Saukas ezers	Viesītes novada Saukas pagasts	718,2
70.	Vārzgūnes ezers	Jēkabpils novada Kalna pagasts	43,0

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Ezera nosaukums</i>	<i>Pašvaldība</i>	<i>Platība (ha)</i>
71.	Viesītes ezers	Viesītes novada Viesītes pagasts	232,2
72.	Slokas ezers	Jūrmala	250,0
73.	Baltais ezers (Belojes ezers) (Latvijas daļa)	Krāslavas novada Robežnieku pagasts	35,3
74.	Cērmenes ezers (Cārmaņa ezers)	Krāslavas novada Aulejas pagasts	221,8
75.	Dagdas ezers	Dagdas novada Asūnes pagasts	484,1
76.	Dolgojes ezers (Latvijas daļa)	Krāslavas novada Indras pagasts	15,0
77.	Drīdža ezers	Krāslavas novada Kombuļu pagasts un Skaistas pagasts	753,2
78.	Ežezers (Ješa ezers)	Dagdas novada Ezernieku pagasts	987,9
79.	Kairīšu ezers	Dagdas novada Svāriņu pagasts.	31,7
80.	Lielais Gusena ezers	Krāslavas novada Robežnieku pagasts	120,5
81.	Maksimovas ezers (Latvijas daļa)	Krāslavas novada Indras pagasts	16,1
82.	Matejka ezers	Krāslavas novada Robežnieku pagasts	9,9
83.	Medvedka ezers (Lāču ezers)	Krāslavas novada Robežnieku pagasts	8,4
84.	Melnais ezers (Čornojes ezers)	Krāslavas novada Robežnieku pagasts	8,0
85.	Nauļānu ezers	Krāslavas novada Robežnieku pagasts	55,9
86.	Nāzaru ezers (Malcānu ezers)	Dagdas novada Bērziņu pagasts	12,5
87.	Osvas ezers	Dagdas novada Bērziņu pagasts	51,8
88.	Rušona ezers (Cīruļu ezers)	Riebiņu novada Rušonas pagasts, Rēzeknes novada Feimaņu pagasts un Aglonas novada Kastuļinas pagasts	2373,0
89.	Sīvera ezers	Krāslavas novada Aulejas pagasts un Skaistas pagasts	1759,0
90.	Žabinka ezers	Krāslavas novada Robežnieku pagasts	3,4
91.	Ķikuru ezers	Kuldīgas novada Turlavas pagasts	21,6
92.	Lielais Nabas ezers	Kuldīgas novada Padures pagasts	70,5

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Ezera nosaukums</i>	<i>Pašvaldība</i>	<i>Platība (ha)</i>
93.	Mazais Nabas ezers	Kuldīgas novada Padures pagasts	66,8
94.	Slujas ezers	Kuldīgas novada Rendas pagasts	57,3
95.	Vilgāles ezers	Kuldīgas novada Kurmāles pagasts	242,5
96.	Zvirgzdu ezers	Kuldīgas novada Gudenieku pagasts un Alsungas novads	74,7
97.	Liepājas ezers	Nīcas novada Nīcas pagasts, Otaņķu pagasts, Liepāja un Grobiņas novada Grobiņas pagasts	3715,0
98.	Tosmares ezers	Liepāja	405,0
99.	Durbes ezers	Durbes novada Durbes, Dunalkas un Tadaikšu pagasti	670,0
100.	Kalšu ezers (Latvijas daļa)	Vaiņodes novada Vaiņodes pagasts	21,0
101.	Papes ezers	Rucavas novada Rucavas pagasts	1205,0
102.	Tāšu ezers	Grobiņas novada Medzes pagasts	94,9
103.	Aijažu ezers	Krimuldas novada Lēdurgas pagasts	311,4
104.	Augstrozes Lielezers	Limbažu novada Umurgas pagasts	400,0
105.	Dūņezers	Limbažu novada Limbažu pagasts	135,6
106.	Katvaru ezers	Limbažu novada Katvaru pagasts	64,7
107.	Lādes ezers	Limbažu novada Limbažu pagasts.	246,0
108.	Limbažu Lielezers	Limbažu novada Limbažu pilsēta un Limbažu pagasts	256,4
109.	Cirma ezers	Ludzas novada Cirmas pagasts.	1261,2
110.	Čornojes ezers (Latvijas daļa)	Ludzas novada Briģu pagasts	7,4
111.	Dziļezers	Ludzas novada Istras pagasts	150,9
112.	Idzipoles ezers	Ludzas novada Pildas pagasts un Rēzeknes novada Kaunatas pagasts	48,0
113.	Istras ezers	Ludzas novada Istras pagasts	155,3
114.	Kurjanovas ezers	Ciblas novada Līdumnieku pagasts	127,8
115.	Laudera ezers	Zilupes novada Launderu pagasts	55,3
116.	Lielais Ludzas ezers	Ciblas novada Zvirgzdenes pagasts.	846,4
117.	Mazais Ludzas ezers	Ludzas novada Ludzaspilsēta	36,5

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Ezera nosaukums</i>	<i>Pašvaldība</i>	<i>Platība (ha)</i>
118.	Nirzas ezers (Nierzās ezers)	Ludzas novada Nirzas pagasts	551,6
119.	Nūmēernes ezers	Kārsavas novada Salnavas pagasts.	73,8
120.	Pildas ezers	Ludzas novada Ķukšu pagasts.	294,6
121.	Pīteļa ezers (Latvijas daļa)	Ciblas novada Līdumnieku pagasts	138,5
122.	Plisūna ezers (Plusons, Dunduru ezers)	Ludzas novada Istras pagasts	480,0
123.	Šešku ezers	Zilupes novada Pasiēnes pagasts	38,7
124.	Zilezers (Latvijas daļa)	Ciblas novada Līdumnieku pagasts	57,0
125.	Zvirgzdenes ezers	Ciblas novada Zvirgzdenes pagasts	134,2
126.	Apaļais ezers	Madonas novada Aronas pagasts	0,6
127.	Dreimaņa ezers (Svētes ezers)	Madonas novada Mārcienas pagasts	49,0
128.	Gulbēra ezers	Madonas novada Liezēres pagasts	87,2
129.	Ilziņa ezers	Madonas novada Vestienas pagasts	21,9
130.	Jumurdas ezers	Ērgļu novada Jumurdas pagasts	173,7
131.	Kaijenieks	Madonas novada Aronas pagasts	9,4
132.	Kālezers	Madonas novada Vestienas pagasts	407,1
133.	Kalsnavas ezers	Madonas novada Kalsnavas pagasts	23,4
134.	Kurtavas ezers	Madonas novada Mētrienas pagasts	74,0
135.	Lielais Līdēra ezers	Madonas novada Aronas pagasts	125,2
136.	Liezēra ezers	Madonas novada Liezēres pagasts	105,9
137.	Lubāna ezers	Rēzeknes novada Gaigalavas pagasts un Nagļu pagasts, Madonas novada Barkavas pagasts un Ošupes pagasts	8210,0
138.	Mazais Virānes ezers	Cesvaines novada Cesvaines pagasts	47,2
139.	Odzienas ezers	Madonas novada Mētrienas pagasts	47,0
140.	Rāceņu ezers	Madonas novada Lazdonas pagasts	34,9
141.	Salas ezers	Madonas novada Madonas pilsēta	31,8
142.	Talejas ezers	Madonas novada Vestienas pagasts	79,7

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Ezera nosaukums</i>	<i>Pašvaldība</i>	<i>Platība (ha)</i>
143.	Viešūra ezers (Kaķīšu ezers)	Madonas novada Vestienas pagasts	176,0
144.	Lobes ezers	Ogres novada Krapes pagasts	533,5
145.	Pečora ezers	Ogres novada Ķeipenes pagasts	102,6
146.	Plaužu ezers	Ogres novada Ķeipenes pagasts	95,6
147.	Bicānu ezers	Riebiņu novada Rušonas pagasts	149,4
148.	Biržgaļa ezers (Biržkalnu ezers, Kapiņu ezers)	Aglonas novada Aglonas pagasts	272,2
149.	Ciriša ezers	Aglonas novada Aglonas pagasts	630,6
150.	Deguma ezers (Pelēčāres ezers)	Līvānu novada Rudzātu pagasts	59,0
151.	Feimaņu ezers	Rēzeknes novada Feimaņu pagasts un Riebiņu novada Rušonas pagasts	625,7
152.	Jersikas ezers	Līvānu novada Jersikas pagasts	41,0
153.	Pelēča ezers	Preiļu novada Aizkalnes pagasts	82,0
154.	Rēzeknes ezers	Rēzekne	22,0
155.	Černostes ezers	Rēzeknes novada Maltas pagasts	213,3
156.	Dzilūta ezers	Rēzeknes novada Stojerovas pagasts	33,1
157.	Ismeru—Žogotu ezers	Rēzeknes novada Čornajas pagasts	147,0
158.	Kaunatas ezers	Rēzeknes novada Kaunatas pagasts.	54,5
159.	Meirānu ezers	Rēzeknes novada Bērzgales pagasts	114,7
160.	Pušas ezers	Rēzeknes novada Pušas pagasts	241,4
161.	Rāznas ezers (Rēznas ezers)	Rēzeknes novada Čornajas pagasts, Kaunatas pagasts un Mākoņkalna pagasts	5756,4
162.	Salāja ezers (Lakstīgalu ezers, Solovju ezers)	Rēzeknes novada Mākoņkalna pagasts	174,7
163.	Tiskādu ezers (Ciskada ezers)	Rēzeknes novada Silmalas pagasts	179,5
164.	Viraudas ezers	Rēzeknes novada Lendžu pagasts.	95,4

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Ezera nosaukums</i>	<i>Pašvaldība</i>	<i>Platība (ha)</i>
165.	Virtūkšņa ezers (Vertūkšņas ezers)	Rēzeknes novada Lūznavas pagasts	52,8
166.	Zosnas ezers	Rēzeknes novada Lūznavas pagasts	156,5
167.	Juglas ezers	Rīga	570,0
168.	Ķīšezers	Rīga	1730,0
169.	Babītes ezers	Babītes novada Babītes pagasts un Salas pagasts	2555,7
170.	Dūņezers	Carnikavas novads	274,1
171.	Dzirnezers	Carnikavas novads	140,9
172.	Garezeri	Carnikavas novads	24,4
173.	Jūdažu ezers	Siguldas novada Siguldas pagasts	32,7
174.	Langstiņu ezers	Garkalnes novads	35,7
175.	Lielais Baltezers	Garkalnes novads un Ādažu novads	597,5
176.	Lielais Jūgezers	Garkalnes novads	35,5
177.	Līlastes ezers	Ādažu novads	183,6
178.	Mazais Baltezers	Garkalnes novads un Ādažu novads	198,7
179.	Pabažu ezers	Sējas novads	38,2
180.	Brocēnu ezers	Brocēnu novada Brocēnu pilsēta ar lauku teritoriju	43,6
181.	Cieceres ezers	Brocēnu novada Brocēnu pilsēta ar lauku teritoriju	276,8
182.	Ķerkliņu ezers	Saldus novada Zvārdes pagasts	50,0
183.	Remtes ezers	Brocēnu novada Remtes pagasts.	75,5
184.	Saldus ezers	Saldus novada Saldus pilsēta	22,0
185.	Zvārdes ezers (Odzānu ezers)	Saldus novada Zvārdes pagasts	20,0
186.	Engures ezers	Tukuma novada Zentenes pagasts, Engures novada Engures pagasts, Rojas novada Mērsraga pagasts un Talsu novada Kūlciema pagasts	4130,7
187.	Sasmakas ezers (Valdemārpils ezers, Ārlavas ezers)	Talsu novada Valdemārpils pilsēta ar lauku teritoriju	252,0

<i>Nr. p.k.</i>	<i>Ezera nosaukums</i>	<i>Pašvaldība</i>	<i>Platība (ha)</i>
188.	Dūņiera ezers	Engures novada Lapmežciema pagasts.	25,3
189.	Dzirčiema ezers	Tukuma novada Zentenes pagasts	27,1
190.	Kaņiera ezers	Engures novada Lapmežciema pagasts un Smārdes pagasts	1122,1
191.	Lielapsauju ezers (Apsauju ezers)	Jaunpils novada Jaunpils pagasts	20,0
192.	Pālansu ezers (Lestenes ezers)	Tukuma novada Lestenes pagasts	36,0
193.	Sēmes ezers	Tukuma novada Sēmes pagasts	48,6
194.	Valguma ezers	Engures novada Smārdes pagasts	60,3
195.	Cepšu ezers	Valkas novada Kārķu pagasts	25,3
196.	Lizdoles ezers	Smiltenes novada Launkalnes pagasts	53,9
197.	Valda ezers	Valkas novada Ērgemes pagasts	24,8
198.	Burtnieku ezers	Burtnieku novada Burtnieku pagasts, Matīšu pagasts un Vecates pagasts	4006,0
199.	Dauguļu Mazezers	Valmieras novada Dikļu pagasts	62,5
200.	Ķiruma ezers	Burtnieku novada Vecates pagasts	53,5
201.	Ramatas Lielezers	Mazsalacas novada Ramatas pagasts	162,0
202.	Rāķa ezers	Valmieras novada Dikļu pagasts	67,0
203.	Vaidavas ezers	Valmieras novada Vaidavas pagasts	87,2
204.	Būšnieku ezers	Ventspils	330,0

2. PIELIKUMS. PUBLISKIE EZERI REPUBLIKAS NOZĪMES PILSĒTĀS

Tabula 2. Publiskie ezeri republikas nozīmes pilsētās

Nr.	Pilsēta	Ezera nosaukums	Ietilpst pašvaldībā	citā	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
1.	Daugavpils	Lielais Stropu ezers			-	
		Šņūezers			-	
2.	Jelgava	-			-	
3.	Jēkabpils	-			-	
4.	Jūrmala	Slokas ezers			Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
5.	Liepāja	Liepājas ezers	Grobiņas novads, Nīcas novads		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Tosmares ezers			Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
6.	Rēzekne	Rēzeknes ezers			-	
7.	Rīga	Juglas ezers			-	
		Ķīšezers			Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
8.	Valmiera	-			-	
9.	Ventspils	Būšnieku ezers			Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/

3. PIELIKUMS. PUBLISKIE EZERI NOVADOS

Tabula 3. Publiskie ezeri novados

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
1.	Ādažu novads	Dūņezers		-	
		Lielais Baltezers	Garkalnes novads	Dabas liegums*	www.daba.gov.lv
		Mazais Baltezers	Garkalnes novads	-	
		Lilastes ezers		-	
2.	Aglonas novads	Biržgaļa ezers (Biržkalnu, Kapiņu)		-	
		Ciriša ezers		Dabas parks	www.daba.gov.lv
		Rušona ezers (Cīruļu ezers)	Riebiņu novads, Rēzeknes novads	Dabas liegums*	www.daba.gov.lv
3.	Aizkraukles novads	-			
4.	Aizputes novads	-			
5.	Aknīstes novads	-			
6.	Alojas novads	-			
7.	Alsungas novads	-			
8.	Alūksnes novads	Alūksnes ezers		-	
		Ilgāja ezers	Igaunijas Republika	Dabas liegums	www.daba.gov.lv
		Indzera ezers		Dabas liegums*	www.daba.gov.lv
		Muratu ezers	Igaunijas Republika	Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
		Sudalezers	Gulbenes novads	-	
		Vaidavas ezers		Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
9.	Amatas novads	Āraišu ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
10.	Apes novads	Zvārtavas ezers		-	

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
11.	Auces novads	Lielauces ezers		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
12.	Babītes novads	Babītes ezers		Dabas liegums	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
13.	Baldones novads	-			
14.	Baltinavas novads	Svētaunes ezers (Jorzavas ezers)		-	
15.	Balvu novads	Balvu ezers		-	
		Pērkonu ezers		-	
16.	Bauskas novads	-			
17.	Beverīnas novads	-			
18.	Brocēnu novads	Brocēnu ezers		-	
		Cieceres ezers		-	
		Remtes ezers		-	
19.	Burtnieku novads	Burtnieku ezers		Biosfēras rezervāts, dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Ķiruma ezers		Biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
20.	Carnikavas novads	Dzirnezers		-	
		Garezeri (Dienvidu Garezers, Vidējais Garezers, Ziemeļu Garezers)		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
21.	Cēsu novads	Mazuma ezers		-	
22.	Cesvaines novads	Mazais Virānes ezers		-	
23.	Ciblas novads	Kurjanovas ezers		Dabas parks	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Pīteļa ezers	Krievijas Federācija	Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Zilezers	Krievijas Federācija	-	
		Zvirgzdenes ezers		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
24.	Dagdas novads	Dagdas ezers		-	
		Ežezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Kairīšu ezers		-	

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
		Nāzaru ezers (Malcānu ezers)		-	
		Osvas ezers		-	
25.	Daugavpils novads	Baltezers		-	
		Beļānuezers(Baltais ezers)		-	
		Brīgenes ezers		-	
		Demenes ezers		-	
		Galiņu ezers (Latvijas daļa)		Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
		Kamenkas ezers		-	
		Kāša ezers (Koša ezers)		-	
		Kurcuma ezers		Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
		Laucesas ezers (Smelīnes ezers)		Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
		Lielais Kalupes ezers (Salenieku ezers)	Vārkavas novads	-	
		Lielais Kumpinišķu ezers	Lietuvas Republika	Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
		Lielais Kumpoša ezers	Lietuvas Republika	Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
		Luknas ezers		-	
		Mazais Kalupes ezers (Keišu ezers)		-	
		Mazais Kumpinišķu ezers		Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
		Rīču ezers	Baltkrievija	Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*
		Robežas ezers	Lietuvas Republika	Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/apvidus*

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
				apvidus*	
		Samaņkas ezers	Lietuvas Republika	Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Sasaļu ezers		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Sila ezers		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Sitas ezers	Baltkrievija	Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Skirnas ezers	Lietuvas Republika	-	
		Sventes ezers		Aizsargājamo ainavu apvidus, dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Šarlotes ezers		-	
		Šķirnates ezers (Kimbarcišķu ezers)	Lietuvas Republika	-	
		Višķu ezers		-	
26.	Dobeles novads	Apguldes ezers		-	
		Zebrus ezers		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
27.	Dundagas novads	-			
28.	Durbes novads	Durbes ezers		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
29.	Engures novads	Engures ezers	Tukuma novads, Talsu novads, Rojas novads	Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Valguma ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Dūņiera ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Kaņiera ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
30.	Ērgļu novads	Jumurdas ezers		Dabas liegums	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
31.	Garkalnes novads	Langstiņu ezers		-	
		Lielais Baltezers	Ādažu novads	Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Lielais Jūgezers		-	
		Mazais Baltezers	Ādažu novads	-	

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību / valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
32.	Grobiņas novads	Liepājas ezers	Liepāja, Nīcas novads	Dabas liegums	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Tāšu ezers		Dabas liegums	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
33.	Gulbenes novads	Ādmiņu ezers		-	
		Kalmodu ezers		-	
		Lielais Virānes ezers		-	
		Ludza ezers		-	
		Sudalezers	Alūksnes novads	-	
		Ušura ezers		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
34.	Iecavas novads	-			
35.	Ikšķiles novads	-			
36.	Ilūkstes novads	Galiņu ezers	Lietuvas Republika	Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Lielais Subates ezers		-	
		Marijas ezers		-	
		Mazais Subates ezers	Lietuvas Republika	-	
		Šarlotes ezers		-	
37.	Inčukalna novads	-			
38.	Jaunjelgavas novads	Znotiņu ezers (Aklais ezers)		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
39.	Jaunpiebalgas novads	-			
40.	Jaunpils novads	Lielapsauju ezers (Apsauju ezers)		-	
41.	Jēkabpils novads	Vārzgūnes ezers		-	
42.	Jelgavas novads	-			
43.	Kandavas novads	-			
44.	Kārsavas novads	Nūrmēernes ezers		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
45.	Kocēnu novads	Dauguļu Mazezers		Dabas liegums, biosfēras rezervāts	www.ozols.daba.gov.lv/pub/

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
		Rāķa ezers		Biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Vaidavas ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
46.	Kokneses novads	-			
47.	Krāslavas novads	Baltais ezers,		-	
		Cērmenes ezers		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Dolgojes ezers		-	
		Drīdža ezers		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Lielais Gusena ezers		-	
		Maksimovas ezers		-	
		Matejka ezers		-	
		Medvedka ezers		-	
		Melnais ezers		-	
		Naujānu ezers		-	
		Sīvera ezers		-	
		Žabinka ezers		-	
48.	Krimuldas novads	Aijažu ezers		-	
49.	Krustpils novads	Baļotes ezers		-	
		Pieslaista ezers		Dabas rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
50.	Kuldīgas novads	Ķikuru ezers		-	
		Lielais Nabas ezers		-	
		Mazais Nabas ezers		-	
		Slujas ezers		-	
		Vilgāles ezers		-	
		Zvirgzdu ezers	Alsungas novads	-	
51.	Ķeguma novads	-			
52.	Ķekavas novads	-			
53.	Lielvārdes novads	-			
54.	Līgatnes novads	Ratnieka ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
55.	Limbažu novads	Augstrozes Lielezers		Dabas liegums,	www.ozols.daba.gov.lv/pub/

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
				biosfēras rezervāts*	
		Dūņezers		Dabas liegums, biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Katvaru ezers		Biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Lādes ezers		Biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Limbažu Lielezers		Biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
56.	Līvānu novads	-			
57.	Lubānas novads	-			
58.	Ludzas novads	Cirma ezers		-	
		Čornojes ezers	Krievijas Federācija	-	
		Dziļezers		-	
		Istras ezers		Dabas liegums	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Idzipoles ezers	Rēzeknes novads	Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Plisūna ezers		-	
		Nirzas ezers		-	
		Pildas ezers		Dabas liegums	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Mazais Ludzas ezers		-	
59.	Madonas novads	Apaļais ezers			
		Dreimaņa ezers (Svētes ezers)			
		Gulbēra ezers		-	
		Ilziņa ezers		Dabas liegums, aizsargājamo ainavu apvidus	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Kaijenieks		-	
		Kālezers		Dabas liegums, aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Kalsnavas ezers		-	

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
		Kurtavas ezers		Dabas rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Lielais Līdēra ezers		-	
		Liezēra ezers		-	
		Lubāna ezers	Rēzeknes novads	Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Odzienes ezers		-	
		Rāceņu ezers		-	
		Salas ezers		-	
		Talejas ezers		Dabas parks, aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Viešūra ezers (Kaķīšu ezers)		Dabas parks, aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
60.	Mālpils novads	-			
61.	Mārupes novads	-			
62.	Mazsalacas novads	Ramatas Līezers		Dabas liegums, biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
63.	Mērsraga novads	Engures ezers		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
64.	Naukšēnu novads	-			
65.	Neretas novads	-			
66.	Nīcas novads	Liepājas ezers	Liepāja, Grobiņas novads	Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
67.	Ogres novads	Lobes ezers		-	
		Pečora ezers		-	
		Plaužu ezers		-	
68.	Olaines novads	-			
69.	Ozolnieku novads	-			
70.	Pārgaujas novads	Riebiņu ezers		-	
		Rustēga ezers (Unguru ezers)		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
		ezers)			
71.	Pāvilostas novads	-			
72.	Pļaviņu novads	Dāmenezers		-	
		Līdaces ezers		-	
		Odzes ezers		-	
73.	Preiļu novads	Pelēča ezers		Dabas liegums**	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
74.	Priekules novads	-			
75.	Priekuļu novads	-			
76.	Raunas novads	Skolas ezers (Drustu ezers)		-	
77.	Rēzeknes novads	Černostes ezers		-	
		Dziļūta ezers		-	
		Feimaņu ezers	Riebiņu novads	-	
		Idzipoles ezers	Ludzas novads	Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Ismeru—Žogotu ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Kaunatas ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Lubāna ezers	Madonas novads	Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Meirānu ezers		-	
		Pušas ezers		-	
		Rāznas ezers (Rēznas ezers)		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Rušona ezers (Cīruļu ezers)	Aglonas novads, Rēzeknes novads	Dabas liegums*	www.daba.gov.lv
		Salāja ezers (Lakstīgalu ezers, Solovju ezers)		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Tiskādu ezers (Ciskada ezers)		-	
		Viraudas ezers		-	
		Virtūkšņa ezers		-	

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību / valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
		(Vertūkšņas ezers)			
		Zosnas ezers		Nacionālais parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
78.	Riebiņu novads	Bicāņu ezers		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Feimaņu ezers	Rēzeknes novads	-	
		Rušona ezers (Cīruļu ezers)	Rēzeknes novads, Aglonas novads	Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
79.	Rojas novads	Engures ezers	Engures novads, Tukuma novads, Talsu novads	Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
80.	Ropažu novads	-			
81.	Rucavas novads	Papes ezers		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
82.	Rugāju novads	-			
83.	Rūjienas novads	-			
84.	Rundāles novads	-			
85.	Salacgrīvas novads	-			
86.	Salas novads	-			
87.	Salaspils novads	-			
88.	Saldus novads	Ķerkliņu ezers		Dabas liegums, dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Saldus ezers	Brocēnu novads		
		Zvārdes ezers (Odzāņu ezers)			
89.	Saulkrastu novads	-			
90.	Sējas novads	Pabažu ezers			
91.	Siguldas novads	-			
92.	Skrīveru novads	-			
93.	Skrundas novads	-			
94.	Smiltenes novads	Lizdoles ezers			
95.	Stopiņu novads	-			

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
96.	Strenču novads	-			
97.	Talsu novads	Engures ezers	Rojas novads Engures novads, Tukuma novads,	Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Sasmakas ezers		-	
98.	Tērvetes novads	-			
99.	Tukuma novads	Dzirciema ezers		-	
		Engures ezers		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Pālansu ezers (Lestenes ezers)		-	
		Sēmes ezers		-	
100.	Vaiņodes novads	Kalšu ezers		-	
101.	Valkas novads	Cepšu ezers		Biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Valda ezers		Biosfēras rezervāts*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
102.	Varakļānu novads	-			
103.	Vārkavas novads	Lielais Kalupes ezers	Daugavpils novads	-	
104.	Vecpiebalgas novads	Alauksta ezers		Aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Ineša ezers		Dabas liegums, aizsargājamo ainavu apvidus*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Juvera ezers		-	
		Taurenas ezers		-	
105.	Vecumnieku novads	Taurkalnes Aklezers		-	
106.	Ventspils novads	Klāņezers		Dabas liegums*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Puzes ezers		-	
		Usmas ezers		Dabas rezervāts, dabas liegums	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
107.	Viesītes novads	Garais ezers (Akmeņu)	Lietuvas Republika	-	

Nr.	Novads	Ezera nosaukums	Robežojas ar citu pašvaldību / valsti	Ietilpst ĪADT	Avots IADT
		ezers, Ilzes ezers)			
		Saukas ezers		Dabas parks*	www.ozols.daba.gov.lv/pub/
		Viesītes ezers		-	
108.	Vījakas novads	Vījakas ezers		-	
109.	Vījānu novads	-			
110.	Zilupes novads	Laudera ezers		-	

4. PIELIKUMS. CIVILLIKUMA 1. PIELIKUMĀ UZSKAITĪTĀS UPES

Tabula 4. Publisko upju saraksts (42 upes)

Nr.	Upe	Pašvaldības, kas tiek šķērsotas
1.	Abava — no Viesatas upes ietekas līdz ietekai Ventā;	Kuldīgas, Talsu, Tukuma, Kandavas, Jaunpils un Ventspils novadi
2.	Aiviekste (ar sazarojuma kanāliem) — visā garumā;	Pļaviņu, Balvu, Rugāju, Krustpils, Madonas, Lubānas, Ogres un Rēzeknes novadi
3.	Aktica — posmā pa Latvijas—Baltkrievijas robežu;	Dagdas novads
4.	Asūnīca — posmā pa Latvijas—Baltkrievijas robežu;	Dagdas un Krāslavas novads
5.	Bārta — no Latvijas—Lietuvas robežas līdz ietekai Liepājas ezerā;	Nīcas, Grobiņas, Priekules un Rucavas novads
6.	Brasla — no Braslas ūdenskrātuves aizsprosta līdz ietekai Gaujā;	Pārgaujas, Limbažu un Krimuldas novads
7.	Buļļupe (Lielupes atzarojums Rīgas teritorijā) — visā garumā;	Rīga
8.	Daugava (tās atzarojumi un Pļaviņu, Ķeguma un Rīgas HES ūdenskrātuves) — no Latvijas—Krievijas robežas līdz ietekai Rīgas jūras līcī (ieskaitot posmu pa Latvijas—Baltkrievijas robežu);	Rīga, Aizkraukles, Jaunjelgavas, Pļaviņu, Kokneses, Skrīveru, Daugavpils, Ilūkstes, Jēkabpils, Krustpils, Salas, Krāslavas, Ogres, Ikšķiles, Ķeguma, Lielvārdes, Līvānu, Ķekavas, Salaspils novadi
9.	Dienvidsusēja (Susēja) — posmā pa Latvijas—Lietuvas robežu;	Ilūkstes un Aknīstes novadi
10.	Dubna — no iztekas no Sīvera ezera līdz ietekai Daugavā;	Krāslavas, Aglonas, Daugavpils, Preiļu, Vārkavas, Līvānu un Jēkabpils novadi

Nr.	Upe	Pašvaldības, kas tiek šķērsotas
11.	Gauja — no Tirzas upes ietekas līdz ietekai Rīgas jūras līcī (ieskaitot posmu pa robežu), Gaujas—Baltezera kanāls un posmā Lizuma pagasta teritorijā;	Carnikavas, Apes, Cēsu, Līgatnes, Amatas, Priekule, Pārgaujas, Gulbenes, Siguldas, Inčukalna, Ādažu, Krimuldas, Sējas, Valkas, Strenču, Kocēnu, Beverīnas un Burtnieku novadi
12.	Iecava — no Dzērvītes upes ietekas līdz ietekai Lielupē;	Jelgava, Jelgavas, Ozolnieku, Iecavas, Bauskas, Vecumnieku novadi
13.	Irbe — visā garumā;	Ventspils novads
14.	Juglas kanāls starp Juglas ezeru, Ķīšezeru un Lielo Baltezeru — visā garumā;	Rīga, Ādažu un Garkalnes novadi
15.	Lielā Jugla — no Mergupes un Sudas upju satekas līdz ietekai Juglas ezerā;	Mālpils, Ropažu un Garkalnes novadi
16.	Lielupe un tās atzarojumi — visā garumā;	Bauskas, Rundāles, Jelgavas, Ozolnieku novadi, Jelgava, Babītes novads, Jūrmala, Rīga
17.	Ludza — no iztekas no Lielā Ludzas ezera līdz Latvijas—Krievijas robežai un ieskaitot posmu pa robežu;	Cīblas un Kārsavas novadi
18.	Mazā Jugla — no Abzas upes ietekas līdz ietekai Juglas ezerā;	Ogres, Ikšķiles, Salaspils, Stopiņu un Garkalnes novadi
19.	Melnupe — posmā pa Latvijas—Igaunijas robežu;	Apes novads
20.	Mēmele — no Latvijas—Lietuvas robežas (ieskaitot posmu pa robežu) līdz ietekai Lielupē;	Neretas, Vecumnieku, Bauskas un Rundāles novadi
21.	Mērsraga kanāls (Engures ezera izteka) — visā garumā;	Mērsraga novads
22.	Mīlgrāvis — visā garumā;	Rīga

Nr.	Upe	Pašvaldības, kas tiek šķērsotas
23.	Misa — no Zvirgzdes upes ietekas līdz ietekai Iecavas upē;	Vecumnieku, Iecavas, Baldones, Ķekavas, Olaines, Ozolnieku novadi
24.	Muita — visā garumā;	Liepājas pilsēta
25.	Mūsa — no Latvijas—Lietuvas robežas (ieskaitot posmu pa robežu) līdz ietekai Lielupē;	Bauskas un Rundāles novadi
26.	Ogre — no Valolas upes ietekas līdz ietekai Daugavā;	Ērgļu, Ogres, Lielvārdes un Ķeguma novadi
27.	Pededze — no Alūksnes upes ietekas līdz ietekai Aiviekstē;	Alūksnes, Gulbenes, Rugāju un Lubānas novads
28.	Pernovka — posmā pa Latvijas—Krievijas robežu;	Ludzas novads
29.	Rēzekne — visā garumā;	Rēzeknes novads
30.	Rinda — visā garumā;	Ventspils novads
31.	Roja — no Lubes dzirnavām līdz ietekai Rīgas jūras līcī;	Talsu un Rojas novadi
32.	Saka — visā garumā;	Pāvilostas novads
33.	Salaca — visā garumā;	Salacgrīvas, Alojas, Mazsalacas un Burtnieku novads
34.	Sarjanka — posmā pa Latvijas—Baltkrievijas robežu;	Ludzas un Dagdas novadi
35.	Sventāja — posmā pa Latvijas—Lietuvas robežu;	Rucavas novads
36.	Svēte — no Latvijas—Lietuvas robežas (ieskaitot posmu pa robežu) līdz ietekai Lielupē;	Tērvetes, Jelgavas novadi un Jelgava

Nr.	Upe	Pašvaldības, kas tiek šķērsotas
37.	Užava — no Kauliņas upes ietekas līdz ietekai Baltijas jūrā;	Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadi
38.	Vadakste (ar mākslīgo ūdenskrātuvi) — no Latvijas—Lietuvas robežas (ieskaitot posmu pa robežu) līdz ietekai Ventā;	Saldus novads
39.	Vaidava — posmā pa Latvijas—Igaunijas robežu;	Alūksnes un Apes novadi
40.	Venta — no Latvijas—Lietuvas robežas (ieskaitot posmu pa robežu) līdz ietekai Baltijas jūrā;	Saldus, Skrundas, Kuldīgas un Ventspils novadi un Ventspils
41.	Vērneku upe — visā garumā;	Liepāja
42.	Zilupe — posmos pa Latvijas—Krievijas robežu.	Zilupes un Ciblas novadi

5. PIELIKUMS. ŪDENSTILPES NOMAS LĪGUMA PROJEKTS

PROJEKTS

ŪDENTILPES NOMAS LĪGUMS

Pilsētas/novada dome (turpmāk tekstā „IZNOMĀTĀJS”), pilsētas/novada domes priekšsēdētāja personā, no vienas puses, un _____ personā, personas kods - _____, kurš darbojas uz _____, turpmāk tekstā „NOMNIEKS”, no otras puses, pamatojoties uz Pilsētas/novada domes 201_. gada lēmumu Nr. _____, savā starpā noslēdz šādu līgumu, turpmāk tekstā „LĪGUMS”

5.1. Līguma priekšmets

IZNOMĀTĀJS iznomā NOMNIEKAM, _____ ūdenstilpi (upes posmu) _____ kvadrātmetru platībā (turpmāk tekstā „OBJEKTS”), saskaņā ar Līguma 1.pielikumā pievienoto ūdenstilpes plānu (izmantošanas veids), bez tiesībām to norobežot.

2. Līgumslēdzēju saistības

2.1. IZNOMĀTĀJS apņemas:

2.1.1.nodot OBJEKTU NOMNIEKAM nomas lietošanā no _____ līdz _____;

2.1.2.mēneša laikā pēc Līguma 2.2.4.punktā minētās dokumentācijas saņemšanas izskatīt jautājumu par jauna nomas līguma noslēgšanu;

2.1.3.sniegt NOMNIEKAM atbalstu LĪGUMA īstenošanā un ar savu rīcību vai cita nomas līguma noslēgšanu nepieļaut tādu trešās personas darbību, kas varētu kaitēt NOMNIEKAM.

2.2 NOMNIEKS apņemas:

2.2.1 OBJEKTU ekspluatēt un izmantot šādi:

2.2.1.1 ievērot apstiprinātos ūdenstilpes ekspluatācijas noteikumus (2.pielikums), izmantot ūdenstilpi tikai nomas līgumā paredzētajiem mērķiem;

2.2.1.2 pilnībā saglabāt nomāto OBJEKTU un atlīdzināt IZNOMĀTĀJAM radušos materiālos zaudējumus, kas tam vai trešajām personām radušās NOMNIEKA vainas dēļ;

2.2.1.3 nodrošinot sanitāri higiēnisko, ugunsdrošības, vides aizsardzības noteikumu un citu valsts un pašvaldības dienestu prasību ievērošanu;

2.2.2 bez kavēkļiem atļaut IZNOMĀTĀJA pārstāvjiem veikt iznomātā OBJEKTA pārbaudi un nodrošināt NOMNIEKA pārstāvju piedalīšanos pārbaudes aktu sastādīšanā un to parakstīšanā;

2.2.3 netraucēt iznomātajā ūdenstilpē veikt izpētes darbus, kas saskaņoti ar IZNOMĀTĀJU;

2.2.4 trīs mēnešus pirms Līguma termiņa beigām iesniegt IZNOMĀTĀJAM priekšlikumus par LĪGUMA termiņa pagarināšanu vai 10 dienu laikā pēc LĪGUMA termiņa beigām ar pieņemšanas un nodošanas aktu nodot OBJEKTU IZNOMĀTĀJAM;

2.2.5 organizējot atrakcijas, masu pasākumus u.tml. uz ūdens, NOMNIEKS ir atbildīgs par drošības un glābšanas pasākumu organizēšanu un nodrošināšanu;

2.2.6darbību OBJEKTĀ organizēt, ievērojot pilsētas/novada domes saistošos noteikumus, kas nosaka teritorijas uzturēšanas, saglabāšanas un sabiedriskās kārtības noteikumus;

- 2.2.7 nodrošināt bezmaksas tauvas joslas (krastmalas) lietošanu kājāmgājēju, zivju resursu un ūdeņu uzraudzībai un izpētei, robežapsardzībai, vides aizsardzības, ugunsdrošības un glābšanas pasākumu veikšanai;
- 2.2.8 nodrošināt brīvu pieeju pie ūdenstilpes, lai to varētu izmantot kultūrvēsturiskās ainavas un dabas objektu apskatei, dzeramā ūdens apgādei, rekreācijai un makšķerēšanai. Ievērot OBJEKTA ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumus un pilsētas/novada domes saistošos noteikumus, kas nosaka pilsētas/novada administratīvajā teritorijā ietilpstošās OBJEKTA daļas izmantošanu;
- 2.2.9 atbilstoši kompetencei, nodrošināt iznomātās ūdenstilpes uzraudzību, pārņemt no pašvaldības un turpmāk īstenot kārtības uzturēšanas pārraudzību tauvas joslā, piesārņojuma noplūdes gadījumu konstatāciju ūdenstilpē, zivju bojāejas un slāpšanas novēršanas organizēšanu un ziņošanu IZNOMĀTĀJAM un kompetentām valsts institūcijām;
- 2.2.10 iznomātajā ūdenstilpē nepieļaut trešo personu nelikumīgu darbību, kā arī informēt IZNOMĀTĀJU par zemes īpašnieku (lietotāju) vai citu ūdenstilpju nomnieku nelikumīgu rīcību, kas kaitē vai var kaitēt ūdenstilpes hidrobioloģiskajam stāvoklim un videi.
- 2.2.11 NOMNIEKAM nav tiesību, bez IZNOMĀTĀJA rakstiskas piekrišanas iznomāt trešajām personām vai citādi apgrūtināt (slēgt sadarbības vai cita veida līgumus) OBJEKTU vai tā daļu.

3. Maksājumi un norēķinu veikšanas kārtība

- 3.1. Līgumslēdzēji vienojas noteikt nomas maksu ____ *euro* apmērā gadā, papildus maksājot pievienotās vērtības nodokli (PVN).
- 3.2. Nomas maksu (par pirmo nomas gadu) NOMNIEKS samaksā līdz LĪGUMA noslēgšanai, pamatojoties uz IZNOMĀTĀJA izrakstīto rēķinu, samaksu izdarot ar pārskaitījumu saņēmējam: _____;
- 3.3. Par kārtējo gadu nomas maksa tiek samaksāta ne vēlāk kā līdz kārtējā gada 10.februārim.
- 3.4. NOMNIEKAM ir pienākums savlaicīgi saņemt rēķinus un veikt nomas maksājumus. Ja NOMNIEKS nav saņēmis IZNOMĀTĀJA izsūtīto rēķinu, tas nevar būt par pamatu nomas nemaksāšanai vai maksājumu kavēšanai. Par apmaksas dienu tiek uzskatīts datums, kad IZNOMĀTĀJS ir saņēmis maksājumu norādītajā norēķinu kontā kredītiestādē.
- 3.5. Ja maksājumi tiek kavēti, NOMNIEKS maksā nokavējuma naudu 0,1% apmērā no kavētās maksājuma summas par katru nokavējuma dienu, sākot ar dienu, kad iegūtas nomas tiesības. LĪGUMĀ noteiktie kārtējie maksājumi tiek uzskatīti par apmaksātiem tikai pēc iepriekšējo (nokavēto) maksājumu un kavējuma naudas nomaksāšanas. Ja NOMNIEKAM ir nomas maksājumu parāds, tad NOMNIEKA kārtējo maksājumu saskaņā ar Latvijas Republikas Civillikuma 1843.pantu vispirms ieskaita procentu maksājumos un tikai pēc tam dzēš atlikušo nomas maksas parādu.
- 3.6. NOMNIEKS maksā pilsētas/novada pašvaldības un valsts budžetā visus Latvijas Republikas likumos paredzētos nodokļu maksājumus.
- 3.7. Visos oficiālajos valsts naudas un cenu mērogu izmaiņu gadījumos, kā arī pēc pašvaldības iniciatīvas nomas maksa tiek koriģēta valdības noteiktajā kārtībā un termiņos. Nomas maksa tiek pārrēķināta arī straujas inflācijas gadījumā, iepriekšējā nomas gada inflācijas koeficientam pārsniedzot 10% likmi. Nomas maksas pareizību pārbauda abas puses pēc stāvokļa uz esošā gada 1.janvāri, un, nepieciešamības gadījumā, izdara attiecīgas korekcijas maksājumos. Nomas maksas pārskatīšana pēc pašvaldības iniciatīvas var notikt ne biežāk kā reizi gadā.

4.Līguma spēkā stāšanās kārtība un darbības laiks

- 4.1 LĪGUMS stājas spēkā pēc tā abpusējas parakstīšanas.

- 4.2 Pēc LĪGUMA stāšanās spēkā visas iepriekšējās vienošanās, pārrunas un sarakste par LĪGUMU zaudē savu spēku.
- 4.3 Gadījumā, ja kāda no pusēm tiek reorganizēta vai likvidēta, LĪGUMS paliek spēkā un tā noteikumi ir saistoši līgumslēdzējpusēs tiesību pārņēmējam.
- 4.4 LĪGUMS zaudē savu spēku pēc LĪGUMA termiņa beigām.

5. Strīdu izšķiršanas kārtība

5.1. Radušies strīdi par līgumsaistību neizpildi tiek risināti savstarpēji vienojoties. Gadījumā, ja vienoties nav iespējams, strīdus jautājumi izskatāmi Latvijas Republikas tiesā.

6. Līguma izmaiņas un līguma laušana

6.1. Izmainīt LĪGUMA noteikumus var tikai pēc abpusējas vienošanās. LĪGUMA izmaiņas un papildinājumi stājas spēkā, ja tie ir rakstiski noformēti un abu pušu parakstīti.

6.2. LĪGUMS var tikt laužts pēc vienas puses pieprasījuma, rakstiski paziņojot par to otrai pusei ne vēlāk kā vienu mēnesi iepriekš un atlīdzinot otrai pusei visus zaudējumus, kā arī papildizdevumus, kas radušies sakarā ar LĪGUMA laušanu. Šis līguma punkts neattiecas uz gadījumu, kad netiek ievēroti ūdenstilpes nomas noteikumi.

6.3. IZNOMĀTAJS LĪGUMA darbību vienpusēji var izbeigt 10 dienas iepriekš brīdinot, ja:

6.3.1. ja NOMNIEKS sešu mēnešu laikā pēc līguma noslēgšanas nav sācis līgumā paredzēto darbību, nepilda vai pārkāpj līguma nosacījumus;

6.3.2. ja NOMNIEKS vairāk par mēnesi ir aizkavējis nomas maksas maksājumus;

6.3.3. saskaņā ar vides aizsardzības institūcijas atzinumu vai zinātniskajiem ieteikumiem veiktie valsts institūciju zivju resursu aizsardzības pasākumi dara neiespējamu LĪGUMA turpmāku izpildi.

6.4. NOMNIEKS atlīdzina IZNOMĀTĀJAM visus radušos materiālos zaudējumus, kas tam radušies, ja LĪGUMS tiek laužts NOMNIEKA vainas dēļ.

7. Citi noteikumi

7.1. LĪGUMS sastādīts latviešu valodā divos oriģināleksemplāros uz ___lapām, no kuriem viens atrodas pie IZNOMĀTĀJĀ, bet viens pie NOMNIEKA.

8. Pušu rekvizīti

IZNOMĀTĀJS

NOMNIEKS

9. Pušu paraksti

IZNOMĀTĀJS

NOMNIEKS
